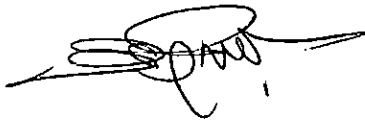

สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมจิตร อุดม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน ๒๕๓๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๖ ๖๖. ๒๕๓๖

สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร

บทคัดย่อ
ของ
สมจิตร อุกม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2532

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพัทลุง ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ผู้นิเทศ จำนวน 177 คน และผู้รับการนิเทศ จำนวน 330 คน รวมทั้งสิ้น 507 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเอฟ (F - test)

การศึกษาในครั้งนี้พบว่า

1. ผู้นิเทศมีความเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่มีสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา 6 ด้าน คือ โครงการณ์ิเทศ กระบวนการนิเทศการจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้รับการนิเทศมีความเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่มีสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา 6 ด้าน คือ โครงการณ์ิเทศ และการจัดกิจกรรมการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ส่วนด้าน กระบวนการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผล การนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน ผลปรากฏว่า ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน อายุต่างกัน มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่าง กัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. เมื่อเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน ผลปรากฏว่า ผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และขนาดโรงเรียน ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้รับการนิเทศที่มี ประสบการณ์ ในการรับราชการต่างกัน และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย สำคัญทางสถิติ

5. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศทั้ง

6 ด้าน พบปัญหาดังต่อไปนี้

โครงการนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติไม่ต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา และปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ขาดการวางแผน ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่แน่นอน

การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ส่งเสริมแก่ครูผู้สอนน้อยเกินไป ขาดการกำหนดเวลา และตารางปฏิบัติงานในการนิเทศภายใน

ครูไม่เห็นความสำคัญของการสาธิตการสอน โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนขาดอุปกรณ์เครื่องมือ เอกสาร ตำรา ที่สนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน

ผู้บริหารหรือผู้นิเทศมีเวลาปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนน้อย ขาดการกำกับควบคุมอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนไม่ต่อเนื่อง ขาดการควบคุมกำกับและติดตามผล

6. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศทั้ง 6 ด้าน พบปัญหาดังต่อไปนี้

โครงการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน

ผู้รับการนิเทศไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดความกระตือรือร้น และไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติไม่สอดคล้องกับเนื้อหาความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน

ผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศไม่ได้นำรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีความเหมาะสม เข้ามาส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียน

ผู้รับการนิเทศไม่มีเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล และบันทึกหลักฐานการนิเทศภายใน
โรงเรียนให้ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องรับผิดชอบต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาไม่ได้มีการ
สรุปผลการปฏิบัติงาน และอภิปรายปัญหาการปฏิบัติงานให้เข้าใจตรงกัน

The Situation and Problems of Internal Supervision
in Primary Schools under the office of
Phatthalung Provincial Primary Education

AN ABSTRACT

BY

SOMCHIT UDOM

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

September 1989

The purpose of this study was to investigate. The Situation and Problems of Interval Supervision in Primary Schools under the Office of Phatthalung Provincial Primary Education as perceived by the teacher supervisors and the subscriber teacher supervisors.

The total 507 samples were composed of 177 the teacher supervisors and 330 the subscriber teacher supervisors. The statistical procedures used of analyzing the data included the percent, the arithmetic mean, the standard deviation, and the F - test.

The findings of the study were as follow :

1. The teacher supervisors said that the situation of internal supervision in primary schools about the supervision projects the supervision processes, the supervision activities, the supervision forms, the times used for supervision and the supervision evaluations were moderate.

2. The subscriber teacher supervisors said that the situation of internal supervision in primary schools about the supervision projects and the supervision activities were more, but the supervision processes, the supervision forms, the times used for supervision evaluation were moderate.

3. This study found that the teacher supervisors who were different in educational degrees, ages and size of schools had different opinions about the internal supervisions at the .05 level of significance, but the experiences were not significantly different.

4. This study found that the subscriber teacher supervisors who were different in educational degrees and the size of schools had different opinions at the .05 level of significance, but the experiences and ages were not significantly different.

5. The teacher supervisions said that the problems of internal supervision in primary schools are :

The supervision projects in primary schools were not continued in each educational year.

The supervision projects in primary schools were not planed certaintly and continued.

There were a few supervision activities supported the teachers who had less experience and also lack of plans and certain schedule.

The teacher did not concentrate the importance of demonstration instruction. Most of the schools were lack of medias to support.

The teacher supervisors had not enough times to supervision in primary schools.

The supervision evaluations had not controlled and followed.

6. The subscriber teacher supervisors said that the problems of internal supervision in primary schools are :

The supervision projects in primary schools were not agreed with the problems, need of schools and teachers.

The subscriber teacher supervisors did not realize the role of themselves, without their active and disagreed the importance of internal supervision in primary schools.

The supervision activities in primary schools disagreed with the contents and need to schools and teachers.

The teacher supervisors and the supportor supervisors were not taked new teacniques to improve the internal supervision in primary schools

The subscriber teacher supervisors did not collecte datas and write down correctly and continuously.

The others concerning of responsibility of internal supervision in primary schools did not conclude and discuss the problems of internal supervision in primary schools clearly.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
(ศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์)
..... กรรมการ
(รศ.ดร.โชติ เพชรชื่น)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์)
..... กรรมการ
(รศ.ดร.โชติ เพชรชื่น)
..... กรรมการ
(ศศ.กาญจนา ศรีภาพสินธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 25 เดือน กันยายน พ.ศ. 2532

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ทุกประการ โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น กรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ศรีกาพลสินธุ์ ซึ่งท่านอาจารย์ทุกท่านได้กรุณาแนะนำในการศึกษาค้นคว้าตลอดเวลาที่ทำปริญญานิพนธ์ ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงสำนวนภาษาในการเขียนเป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาในครั้งนี้ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครู อาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาพิเศษอำเภอ และกิ่งอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งการสร้างแบบสอบถาม ตลอดเวลาอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ คุณการุณ จันย่อง คุณปรีชา จุฑพันธ์ คุณทิพย์วัลย์ จันทรปาน ที่ได้ช่วยสร้างและรวบรวมแบบสอบถาม พร้อมทั้งช่วยกรอกข้อมูลจากแบบสอบถาม ขอขอบคุณ คุณวีรศักดิ์ หลอดเงิน ได้ช่วยแนะนำการแปลผลข้อมูลในการวิจัย และที่สำคัญที่สุดก็คือ คุณพ่อ คุณแม่ อาจารย์พูนสุข อุคม ผู้ซึ่งให้กำลังใจ กำลังกาย และกำลังทรัพย์ช่วยเหลืองานวิจัยในครั้งนี้ทุกชั้นตอน สามารถให้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยจนสำเร็จทุกประการ

สมจิตร อุคม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	✓ ความหมายของการนิเทศการศึกษา	10
	ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียน	11
	ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน	12
	จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน	14
	หลักการนิเทศภายในโรงเรียน	16
	งานที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน	19
	โครงการนิเทศภายในโรงเรียน	22
	กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	24
	กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	25
	รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน	28
	การใช้เวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน	29

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	32
ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้นิเทศภายในโรงเรียน	35
บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการนิเทศภายในโรงเรียน	35
ผู้บริหารกับการนิเทศภายในโรงเรียน	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	44
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	44
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล	49
การตรวจสอบเครื่องมือ	49
การรวบรวมข้อมูล	50
การจัดกระทำกับข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56

ตอนที่ 1	วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานแสดงให้เห็นสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	57
ตอนที่ 2	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา	93
ตอนที่ 3	ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาตามความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ที่มีต่อปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา	125
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	134
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	134
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	134
	การวิเคราะห์ข้อมูล	135
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	136
	อภิปรายผลการวิจัย	141
	ข้อเสนอแนะ	157
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	160
บรรณานุกรม		161
ภาคผนวก		169

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	47
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนครบทุกฉบับ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ..	51
3	ค่าสถิติพื้นฐานคิดเป็นร้อยละของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	58
4	ค่าสถิติพื้นฐานแสดงความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศ ภายในโรงเรียนประถมศึกษา	61
5	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้นิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านโครงการนิเทศ	62
6	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้นิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านกระบวนการนิเทศ	64
7	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้นิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ	67
8	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้นิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านรูปแบบการนิเทศ	70
9	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้นิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านการใช้เวลาการนิเทศ	72
10	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้นิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านประเมิณผลการนิเทศ	75
11	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านโครงการนิเทศนิเทศ	78

12	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านกระบวนการนิเทศ	80
13	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ	83
14	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านรูปแบบการนิเทศ	86
15	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านการใช้เวลาการนิเทศ	88
16	ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศ	91
17	ศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ติดต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา	94
18	ศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ติดต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการรับราชการ	95
19	ศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ติดต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุ	96
20	ศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ติดต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน	97
21	ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่ติดต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา	98
22	ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่ติดต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการรับราชการ	100
23	ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่ติดต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุ	101

24	ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน	102
25	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่างกัน	104
26	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ต่อสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ	105
27	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ต่อสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ	106
28	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ต่อสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านรูปแบบการนิเทศ	107
29	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ต่อสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านการใช้เวลาการนิเทศ	108
30	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน	109
31	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุต่างกัน	110
32	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีอายุต่างกัน ต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ	111
33	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีอายุต่างกัน ต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ	112
34	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนต่างกัน	113
35	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศ ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ	114

36	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศ ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านกระบวนการนิเทศ	115
37	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศ ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านรูปแบบการนิเทศ	116
38	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศ ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการใช้เวลานิเทศ	117
39	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่างกัน	118
40	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน ต่อสภาพการ นิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ	119
41	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน ต่อสภาพการ นิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านกระบวนการนิเทศ	120
42	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน	121
43	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา จำแนกตามอายุต่างกัน	122
44	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนต่างกัน	123
45	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน ต่อสภาพการ นิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านกระบวนการนิเทศ	124

ภูมิหลัง

เป้าหมายของการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) มุ่งเน้นเรื่องการปรับปรุงคุณภาพด้านการเรียนการสอน ลด ความสูญเสียทางการศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนที่อยู่ในเกณฑ์ได้ เข้าเรียนและ สำเร็จการศึกษาทุกคน ลดจำนวนผู้เรียนตกชั้น ปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 13) ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดการบริหารการประถมศึกษามีปัญหาในเรื่องคุณภาพการศึกษา ความ ไม่เหมาะสมของหลักสูตร ผู้เรียนตกชั้น ผู้เรียนขาดทักษะพื้นฐานและความพร้อมทางร่างกาย การนิเทศการศึกษาขาดการติดตามผล ควบคุม และประสานงานที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 115)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีคุณภาพที่ดี โรงเรียนจะต้องปรับปรุงพัฒนางานวิชาการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ สามารถ อ่านออกเขียนได้ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนอยู่ในเกณฑ์กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 7) ในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ที่ผ่านมา ได้ระบุถึง จำนวนนักเรียนประถมศึกษาที่ตกชั้นทั่วประเทศสูงถึงร้อยละ 14.50 ทำให้การจัดการประถมศึกษา สิ้นเปลืองและสูญเสียเปล่าๆประมาณเป็นจำนวนมาก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ. 2529 : 11) การพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาให้บรรลุเป้าหมายจะต้องพัฒนา

กระบวนการบริหารงาน 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และ กระบวนการนิเทศการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 5)

การบริหารการประถมศึกษาในปัจจุบันประสบปัญหาสำคัญหลายประการ ได้แก่ ปัญหาการใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2521 จุกมั่งหมายด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบางกลุ่มประสบการณ์ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด จากการศึกษาข้อมูลด้านการนิเทศ การศึกษาและการติดตามผลการใช้หลักสูตร พบว่าครูผู้สอนไม่เปลี่ยนแปลงทักษะวิธีสอนและพฤติกรรม การสอน ขาดความยืดหยุ่นในการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหาการกำกับ ควบคุม ติดตามผลและประเมินผล ไม่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและถูกต้อง ไม่มีระบบงานที่ดี ขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพ ปัญหาการนิเทศ ภายในโรงเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ขาดการสนับสนุนจาก ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้หน้าที่รับผิดชอบไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กระบวนการ กิจกรรม การนิเทศภายในโรงเรียน สำหรับการนิเทศยังมุ่งเน้นการนิเทศภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ขาดการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ ของตนเอง ตลอดจนขาดการประสานงานที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 5)

การเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกิดจาก ความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบทุกฝ่าย ทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียน การพัฒนา ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการนิเทศอย่างชัดเจน และถูกต้อง กระบวนการที่มีความจำเป็นเหมาะสมมากที่สุดในการส่งเสริมการจัดการประถมศึกษา ในปัจจุบันคือ การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนร่วมมือ สนับสนุน และดำเนินการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สามารถปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของโรงเรียน (อ้อม ประนอม. 2528 : 46)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียน ได้กำหนดนโยบายการนิเทศในการจัดการประถมศึกษา ปี พ.ศ. 2525 - 2534 ในข้อที่ 3 ไว้ว่า "3. ปรับปรุงกระบวนการบริหาร กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน และการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา" จากความจำเป็นและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ให้ผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาในโรงเรียน สนับสนุน ปรับปรุง ส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการสอนของครูเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2525 : 110) การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นระบบการนิเทศโดยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถภายในโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งและมอบหมาย ร่วมมือกันปฏิบัติงาน (ฉลอง ปิ่นทอง. 2527 : 14)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง เป็นหน่วยงานระดับกอง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ รวม 6 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ มีโรงเรียน 261 โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน 39 กลุ่ม มีนักเรียนในปีการศึกษา 2531 จำนวน 68,670 คน แยกเป็นระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 8,039 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 60,631 คน จำนวนครู 3,757 คน อัตราส่วนจำนวนครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1 ต่อ 19 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. 2531 : 3) ในปัจจุบันการจัดการประถมศึกษาของจังหวัดพัทลุง พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน บางกลุ่มประสบการณ้ได้คะแนนเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 65.00 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จากการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อปีการศึกษา 2529 - 2530 ทำการประเมินผลโดยสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มทักษะภาษาไทยไม่เกินร้อยละ 65.00 กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์คะแนนเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 55.00 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาถึงการตกต่ำชั้นของนักเรียนทุกปีการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ประมาณร้อยละ 4.56 โดยเฉพาะอย่างยิ่งชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีนักเรียนตกต่ำชั้นสูงถึงร้อยละ 10.13 ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการบริหารเป็นจำนวนมาก (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. 2530 : 7)

การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน บุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศ ไม่เข้าใจบทบาทของการนิเทศ ขาดการประสานงานซึ่งกันและกัน กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ และอีกประการหนึ่งคือบุคลากรผู้ปฏิบัติการสอนไม่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะครูผู้สอนในระดับชั้นอนุบาลชนบท ชั้นเด็กเล็ก และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. 2530 : 11) ข้อมูลดังกล่าวนี้เป็นผลกระทบมาจากการจัดกระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง มีสภาพที่ไม่เหมาะสม ประสบกับปัญหาหลายประการ ซึ่งอาจจะพิจารณาจาก โครงการนิเทศกระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผล การนิเทศ ถ้าหากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง พัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนตามนโยบายที่กำหนดไว้ว่า "พยายามปรับปรุงระบบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และให้มีการนิเทศอย่างทั่วถึง" สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน ช่วยพัฒนาการประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. 2531 : 18)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ สนับสนุนการเรียนการสอนและการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง มีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง เพื่อที่จะได้นำข้อมูลและผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาปรับปรุง ส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ จำแนกตามตัวแปร
3. เพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนา ปรับปรุง และส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและปัญหาความต้องการ ตลอดจนนโยบายการจัดการประถมศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ในเรื่องต่อไปนี้ คือ โครงการณ์เทศ กระบวนการนิเทศ การจกคกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลากการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ จากความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยใช้กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษาคังต่อไปนี้

1. กลุ่มประชากร ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือ กลุ่มผู้นิเทศ ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง กลุ่มผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง กลุ่มผู้นิเทศ จำนวน 522 คน กลุ่มผู้รับการนิเทศ 3,235 คน รวมทั้งสิ้น 3,757 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการสุ่มจากกลุ่มประชากร แต่ละกลุ่มคังต่อไปนี้ กลุ่มผู้นิเทศจำนวน 177 คน กลุ่มผู้รับการนิเทศจำนวนน 330 คน รวมทั้งสิ้น 507 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่งหน้าที่ในการนิเทศ

- ผู้นิเทศ
- ผู้รับการนิเทศ

3.1.2 วุฒิกการศึกษา แยกออกเป็น

- อนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ประสบการณ์ในการรับราชการ แยกออกเป็น

- น้อยกว่า 10 ปี
- 10 - 20 ปี
- มากกว่า 20 ปี

3.1.4 อายุ แยกออกเป็น

- น้อยกว่า 30 ปี
- 30 - 45 ปี
- มากกว่า 45 ปี

3.1.5 ขนาดของโรงเรียน แยกออกเป็น

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 359 คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 360 - 719 คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียน 720 - 1,079 คน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาจังหวัดพัทลุง ที่เกิดขึ้นในเรื่อง โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเรื่องโครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ ของบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

2. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ความไม่คล่องตัวเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ในเรื่องโครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ ซึ่งปฏิบัติไม่สอดคล้องกับสภาพและปัญหาความต้องการของโรงเรียน

3. การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการให้การแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยความร่วมมือและรับผิดชอบของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่นักเรียน บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร

4. ผู้นิเทศ หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง

5. ผู้รับการนิเทศ หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง

6. โครงการนิเทศ หมายถึง แผนงานหรือรายละเอียดกำหนดการสำหรับการจัดดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง

7. กระบวนการนิเทศ หมายถึง ลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง

8. การจัดกิจกรรมการนิเทศ หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานของผู้นิเทศที่มีต่อผู้รับการนิเทศ ตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

9. รูปแบบการนิเทศ หมายถึง ลักษณะหรือเงื่อนไขเฉพาะในการปฏิบัติ การนิเทศที่ผู้นิเทศใช้สำหรับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

10. การใช้เวลาการนิเทศ หมายถึง จำนวนเวลาที่ใช้ปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

11. การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วประเมินค่าการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ เกิดผลสัมฤทธิ์เพียงใดสามารถปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาและการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้งผลการวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นงานสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาและการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ อันจะส่งผลสะท้อนไปถึงตัวผู้เรียนในอนาคต เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถที่จะปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษาให้ได้ผลดี จึงควรที่จะศึกษารายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาและการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ดังต่อไปนี้

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นผลมาจากการนิเทศการศึกษาทั่วไป ในที่นี้จะกล่าวถึงการนิเทศการศึกษาทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายลักษณะด้วยกัน กล่าวคือ

แฮร์ริส (Harrie. 1963 : 19) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คือ สิ่งที่ถูกกล่าวถึงภายในโรงเรียนกระทำกับบุคคลและสิ่งของเพื่อการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปในแนวทางที่ส่งเสริมให้บรรลุจุดหมาย การจัดการเรียนการสอน อาย และเนทเซอร์ (Eye and Netzer. 1965 : 12) สรุปว่า การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารมีส่วนเกี่ยวข้องให้การเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวัง อัดัมส์ และดิกกี (Adams and Dickey. 1966 : 3) กล่าวว่า การนิเทศคือ แผนงานที่จัดทำขึ้นเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของสเปียร์ส (Spears. 1967 : 6) สำหรับ กู๊ด (Good. 1973 : 539) กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศไว้ว่า การนิเทศ คือ ความพยายามของผู้นำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยให้คำแนะนำครูให้ปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น เกิดความงอกงามในด้านอาชีพ ทัศนคติ และนักเรียน

สำหรับนักการศึกษาไทย ได้ให้ความหมายของการนิเทศไว้หลายความหวังคงต่อไปนี้ เมธีปิลันธนาพันธ์ (2525 : 211) กล่าวการนิเทศไว้ว่า เป็นหน้าที่หนึ่งในการดำเนินงานในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการควบคุมและการประเมินผลความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2526 : 1) ได้เพิ่มเติมว่า การนิเทศหมายถึงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นิเทศเพื่อสนับสนุนปรับปรุงการศึกษา เนื้อหาการสอน อีกทั้งรู้จักเลือกและประเมินผลการสอน สำหรับ สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 10) สรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึงการช่วยเหลือ แนะนำ การชี้แจงการบริหารปรับปรุงเกี่ยวกับการสอนที่จะส่งเสริมให้ครูสอนดีขึ้น สัจจ อุทรานันท์ (2527 : 2) ได้ให้ความหมายในเชิงปฏิบัติการไว้ว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การเรียนสัมฤทธิ์ผลสูงสุด

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึงความพยายามในการร่วมมือและประสานงานกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในอันที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลไปถึงคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุตามเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียน

โดยปกติความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น จะมุ่งเน้นการนิเทศที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้มากมายดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 9) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียน

หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้บริหารและครูผู้สอนช่วยปรับปรุง ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียน การสอนภายในโรงเรียน ช่วยเพิ่มพลังในการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าไป อย่างมีประสิทธิภาพ อาคม จันทรสุนทร (2527 : ภาคผนวก) ให้ความหมายว่า การนิเทศภายใน โรงเรียน เป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันของคณะครู วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2525 : 93) ได้ เน้นถึงความร่วมมือระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับคณะครูภายในโรงเรียนร่วมมือกัน ปรีक्षाหรือ ทำการรวบรวมข้อมูล วางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพขึ้น กิตติพร ปัญญาภิญโญผล (2526 : 145) ให้ความเห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ การนิเทศที่เกิดจากคณะครูใน โรงเรียนดำเนินการนิเทศ นิเทศให้กับครูผู้สอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และอ้อม ประนอม (2528 : 47) กล่าวถึงการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า เป็นความพยายามของผู้บริหารที่จะช่วย พัฒนาครูผู้สอนให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผลแก่นักเรียน ตรงตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้ในหลักสูตร

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ กระบวนการ คำเนินงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการเรียน การสอนของครู ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้น และตรงตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้ ถ้าวิเคราะห์สามารถแยกได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นการดำเนินงาน โดยบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถพัฒนากิจกรรมการเรียน การสอน เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อผู้เรียน

ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ของนิสิตระดับปริญญาโท สาขานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ประจำปี การศึกษา 2527 ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึง ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน พอสรุปได้ดังนี้

การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นมากสำหรับครู ทั้งนี้เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลง นำเอาความเปลี่ยนแปลงจากภายนอกมาสู่โรงเรียน เมื่อการนิเทศการศึกษามีบทบาทและความจำเป็นมากขึ้น การนิเทศการศึกษาจากภายนอกโรงเรียน จึงไม่สามารถสนองตอบความต้องการของโรงเรียนได้ สาเหตุมาจาก จำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อย ขาดงบประมาณ เครื่องมือเทคนิควิธีการ ยานพาหนะที่จะทำการนิเทศในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง สภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละโรงเรียน สถานศึกษา และท้องถิ่นไม่เหมือนกัน ผู้ที่สามารถเข้าใจ ระบุปัญหาได้เป็นอย่างดีก็คือ บุคลากรภายในโรงเรียนนั้น ๆ ในปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถมากขึ้น และบางคนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2525 : 5) ชี้เหตุผลและความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก ช่วยให้ครูมีความสามารถทุกด้าน
2. การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความสำเร็จของงานของครูที่ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ
3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน
4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัย เกิดการพัฒนาทางการศึกษาทั้งทฤษฎีและทางปฏิบัติ

สุพิชญา อีระกุล กาญจนนา ศรีภาพสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 10) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการศึกษาว่า อาจแยกกล่าวได้เป็น 2 นัย คือ นัยแรกเป็นความจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาโดยตรง อันเป็นผลเนื่องมาจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง รวมทั้งแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา จำเป็นที่ครูจะต้องศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๆ ที่มีอยู่เสมอในการเรียนการสอน

ตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องรักษามาตรฐานการศึกษาของประเทศให้คงอยู่ในระดับสูงอยู่เสมอ ส่วนอีกนัยหนึ่งเป็นความจำเป็นที่เกี่ยวกับระบบโรงเรียนโดยตรง อันเป็นผลเนื่องมาจากความไม่พร้อมทางด้านบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนกระบวนการให้การศึกษา ซึ่งครูยังต้องการทราบเทคนิคใหม่ ๆ ทางการเรียนรู้การสอนเพื่อปรับปรุงให้การเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

จากเหตุผลและความจำเป็นที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นต้องจัดการนิเทศการศึกษาขึ้นทั้งภายนอกและภายใน โดยความร่วมมือกันระหว่างศึกษานิเทศก์กับบุคลากรครูในโรงเรียน สนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะว่า

1. การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการส่งเสริมคุณภาพทางการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
2. การนิเทศภายในโรงเรียนจะช่วยพัฒนาครูทางการเรียนการสอนและทางวิชาการ
3. การนิเทศภายในโรงเรียนสามารถกระตุ้นความคิดและนำความรู้ใหม่ ๆ ของครูมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. โรงเรียนจำเป็นต้องอบรมครูนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง เพราะความก้าวหน้าทางวิทยาการเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ
5. โรงเรียนต้องมีโครงการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างแน่นอน เพราะโครงการนิเทศสามารถจำแนกคุณภาพของครูและความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

ในการดำเนินงานใด ๆ ก็ตาม จำเป็นจะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอนเอาไว้ เพื่อให้ปฏิบัติจะได้ทราบแน่ชัดว่าจะต้องทำอะไร การนิเทศการศึกษาก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายในเรื่องนี้ มีนักศึกษาลายท่านได้แสดงความเห็นไว้ต่างกันดังนี้

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 15) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนเอาไว้ดังนี้

1. เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงตนเองและกิจกรรมการเรียนการสอน
2. สามารถพัฒนาพฤติกรรมบุคลิกภาพการสอนของครูให้ดีขึ้น
3. สนับสนุนความรู้ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. กำกับ ควบคุม ติดตามผลการปฏิบัติของครูในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
5. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกันเป็นคณะ

ไมเนอร์ (Minor. 1964 : 27 - 31) กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน มีดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจเด็กดีขึ้น
2. เพื่อช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน
3. เพื่อช่วยครูในการจัดหาและเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน
4. ช่วยให้การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
5. สร้างลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครู โดยการนำเอาความรู้ความสามารถพิเศษ และประสบการณ์ของเขามาใช้ให้เป็นประโยชน์ สามารถแนะนำให้กำกับการกำกับการได้
6. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักการประเมินผลการเรียนของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ
7. กระตุ้นให้ครูรู้จักการประเมินผลงานของตนเอง
8. ช่วยให้ครูมีความรู้สึกว่าได้ผลสำเร็จ มีความอบอุ่นใจ ปลอดภัย และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
9. กระตุ้นให้ครูร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตร เพื่อปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
10. ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้าถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน ปัญหาของโรงเรียน และนักเรียน

จากแนวความคิดของนักการศึกษาทั้งหลายที่ได้กล่าวมา เมื่อพิจารณาแล้วก็พอจะสรุปได้ว่า ความมุ่งหมายหลักของการนิเทศภายในโรงเรียนคือ มุ่งที่จะช่วยเหลือและประสานงานในด้านวิชาการ ภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาหลักสูตร ช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเพื่อช่วยปรับปรุงและประเมินผลการเรียนการสอน ตลอดจนช่วยให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพครู ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานที่ต้องปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน อาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย จุดมุ่งหมายก็เพื่อต้องการจะพัฒนาพฤติกรรมของครูผู้สอน และบุคลากรในโรงเรียนให้ทำงานประสบผลสำเร็จในด้านการเรียน การสอน และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการนิเทศให้บรรลุวัตถุประสงค์

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศการศึกษานั้น ผู้ที่มีหน้าที่ในการนิเทศภายในโรงเรียน จำเป็นต้องมีหลักการเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ในเรื่องนี้นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้มากมายดังต่อไปนี้

มาร์ค สตูปส์ และคิง สตูปส์ (Marke Stoop and King Stoop. 1978 : 5 - 6) ได้กำหนดหลักการเบื้องต้นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่รับผิดชอบ
2. การนิเทศการศึกษา เป็นการบริการ ซึ่งครูผู้สอนหรือครูผู้รับการนิเทศเป็นผู้ให้บริการ
3. การนิเทศการศึกษา สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูและโรงเรียน
4. การนิเทศการศึกษา ควรเป็นการสร้างสรรค์ความคิด เจตคติ และความสัมพันธ์

ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ

5. การนิเทศการศึกษา ควรเน้นให้เห็นความสำคัญของงานวิจัย และจะต้องพยายามหาแนวทางให้ครูผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษางานวิจัย และนำผลมาปฏิบัติใช้ให้มากขึ้น

6. การนิเทศการศึกษา ควรมีหลักการประเมินผลการนิเทศ ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การประเมินผลจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง

สังค อุทรานันท์ (2530 : 15) ได้กำหนดหลักการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนปัจจุบัน เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาค้นคว้าและทฤษฎีทางการนิเทศดังนี้

หลักการที่ 1 การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ กระบวนการมีความสอดคล้องกับแนวความคิด และหลักการที่ดีของการนิเทศ

หลักการที่ 2 การนิเทศการศึกษา มีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน นักเรียน แต่การดำเนินงานนั้นจะกระทำโดยผ่านตัวกลาง คือ ครู และบุคลากรทางการศึกษา

หลักการที่ 3 การนิเทศการศึกษา ต้องเน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย จากความคิดเห็นดังกล่าว หอที่จะสรุปหลักการสำคัญได้ว่า

1. การนิเทศการศึกษา การเริ่มต้นด้วยการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการที่แท้จริง และถูกต้อง

2. แสวงหาแนวทางการแก้ปัญหา วางแผนดำเนินงานอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ความต้องการ โดยนำเอาวิธีการวิเคราะห์ระบบการวิจัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์

3. กระบวนการดำเนินงานต้องเป็นไปในลักษณะการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาทุกฝ่าย

4. บรรยากาศการดำเนินงานร่วมกัน เป็นไปในลักษณะการยอมรับความคิดเห็น ความสามารถ และบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน และมุ่งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

เบอร์ตัน และบรูคเกอร์ (Burton and Brueckner. 1955 : 71 - 72) ได้สรุป หลักการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา การนิเทศการศึกษาที่ดีควรจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่วางไว้ ควรเป็นไปตามความจริงและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์ การนิเทศการศึกษาควรเป็นไปอย่างมีระเบียบ และวิธีการในการศึกษา ปรับปรุงและประเมินผล การนิเทศควรจะมาจากการรวบรวมข้อมูล และการสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่เชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาจะต้องเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. การนิเทศการศึกษาควรจะเป็นการสร้างสรรค์ การนิเทศการศึกษาควรเป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของบุคคล แล้วเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่

ชาวี ฌีตรี (2523 : 13 - 15) สรุปหลักการนิเทศการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนวางแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือครู นักเรียน และโรงเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน ประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพเพื่อให้ครูได้ทราบหลักวิธีการสอนทั่วไป พัฒนาหลักวิชาความรู้โดยใช้เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ปรับปรุงแผนการเรียนการสอน โครงการสอน จัดทำวัสดุอุปกรณ์การสอนชนิดต่าง ๆ ทั้งที่หาได้ในโรงเรียนและในห้องอื่น ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการประเมินผล ช่วยให้ครูมีประสบการณ์ในการเตรียมเครื่องมือประเมินผลชนิดต่าง ๆ สรุปผลการวัดผลและวางแผนช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า

2. การนิเทศจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้โอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถเพื่อปรับปรุงการเรียนของเด็กให้ดีขึ้น กระตุ้นให้ครูมีความคิดริเริ่มและมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

3. การคัดเลือกบุคลากรครูสำหรับการสอน โดยเลือกสรรมาให้เหมาะสมกับงาน มีการศึกษาค้นคว้า สอดคัดเลือก ตามความรู้ความสามารถ เกือบจะเป็นเกี่ยวกับตัวบุคคล

4. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ออกแบบ และจัดเตรียมอุปกรณ์ วัสดุจำเป็น โดยให้ความสะดวก เหมาะสมกับผู้สอน รวมถึงการจัดวางแผนอาคารสถานที่เรียนที่ถูกต้อง จัดทำทะเบียน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนไว้อย่างละเอียดถูกต้อง เพื่อประโยชน์ในการใช้ สะดวกในการเก็บรักษา

5. จัดวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ตรวจสอบและคัดเลือกวัสดุที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

6. การอบรมครูประจำการ โดยจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ครูก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

7. จัดประชุมนิเทศสมาชิกใหม่ให้รู้ และเข้าใจในสิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อลดอุปสรรคและให้งานได้ผลสำเร็จมากขึ้น

8. จัดบริการด้านอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายหลักการสอน

9. สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านเกี่ยวกับการสอน การแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของการศึกษาให้ชุมชนทราบ

10. การประเมินผล มีการวางแผนจัดระเบียบประเมินผล คำเนินการประเมินผลในทุกแห่งของโรงเรียนที่จะมีผลต่อการสอน

ซารี มณีศรี (2526 : 45 - 53) ได้อ้างอิงคำกล่าวของ สายหยุด จำปาทอง ที่ให้คำแนะนำนิเทศภายในโรงเรียนออกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับครู

1.1 ช่วยกันจัดการปฐมนิเทศครูใหม่

1.2 ช่วยครูใหม่ในการปฏิบัติงาน

1.3 ช่วยครูตามที่ขอร้อง

2. งานเกี่ยวกับหลักสูตร
 - 2.1 ส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตร แผนการสอนให้เข้าใจอย่างละเอียด
 - 2.2 ส่งเสริมให้ครูเตรียมการสอนและบันทึกการสอนร่วมกัน
 - 2.3 ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงหลักสูตร
 - 2.4 ส่งเสริมให้ครูได้ใช้ทรัพยากรในห้องเรียนได้มากที่สุด สำหรับปรับปรุงหลักสูตร
3. งานเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน
 - 3.1 แนะนำให้ครูทราบถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ สามารถจัดหาได้และมีคุณภาพในการใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากที่สุด
 - 3.2 พยายามจัดบริการเกี่ยวกับอุปกรณ์เท่าที่สามารถทำได้
 - 3.3 ส่งเสริมให้ครูสร้างสื่อ ผลิตอบกรณ์ ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน
4. งานเกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาชีพครู
 - 4.1 ส่งเสริมให้ครูสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน และสังเกตการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ
 - 4.2 ร่วมกันปรึกษาหารือกับครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน
 - 4.3 ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ
5. งานเกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน
 - 5.1 ส่งเสริมให้ครูวางแผนการเรียนการสอนร่วมกัน
 - 5.2 ส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกับผู้ปกครองหรือบุคคลอื่น ๆ ในการปรับปรุงโรงเรียน
6. งานเกี่ยวกับการค้นคว้าทดลอง
 - 6.1 ส่งเสริมให้ครูทดลองสิ่งแปลกใหม่ ๆ เช่น เทคนิควิธีสอน สื่อนวัตกรรม
 - 6.2 ส่งเสริมให้ครูทุก ๆ ด้าน เพื่อที่ครูจะได้ทำการค้นคว้าทดลองได้สะดวก

โครงการนิเทศภายในโรงเรียน

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับงานการนิเทศภายในโรงเรียนที่ผู้นิเทศหรือผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบ แล้ว นับว่าเป็นงานที่มีกระบวนการที่ซับซ้อน เพราะผู้นิเทศจะต้องทำงานร่วมกับครูผู้สอน จำเป็นต้องวางแผนงานการนิเทศภายในอย่างถูกต้อง เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้นิเทศหรือผู้บริหารร่วมมือกับครูศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของโรงเรียน พร้อมกำหนดแผนงานปฏิบัติ โดยจัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้นมาสนับสนุนแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โครงการนิเทศต่าง ๆ จะบรรลุตามจุดหมายได้ก็เนื่องจาก การจัดกิจกรรมนิเทศที่เหมาะสมกับโครงการนั้น ๆ การจัดกิจกรรมนิเทศต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายองค์ประกอบดังนี้

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2525 : 67 - 68) ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. จุดมุ่งหมายของกิจกรรม การจัดกิจกรรมนิเทศต้องคำนึงถึงจุดหมายที่ต้องการ เช่น ถ้าต้องการพัฒนาทางด้านทักษะ กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องเป็นกิจกรรมประเภทการทดลองปฏิบัติจริง ถ้าต้องการถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ กิจกรรมที่จัดจะเป็นกิจกรรมประเภทการบรรยาย การอ่าน และการฉายภาพยนตร์ เป็นต้น

2. ขนาดของกลุ่ม การจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม ถ้าเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ต้องใช้กิจกรรมการบรรยาย ถ้าเป็นกลุ่มเล็กอาจใช้กิจกรรมประเภทการถกเถียงปัญหาหรือการอภิปราย

3. การก่อให้เกิดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมต้องก่อให้เกิดความสนใจ ให้โอกาสผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีการแลกเปลี่ยนความคิด การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และการมีความรู้สึกประทับใจ

4. ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 3 ดังที่กล่าวข้างต้น ต้องสัมพันธ์กันทั้งจุดหมาย ขนาดของกลุ่ม และการก่อให้เกิดประสบการณ์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 22) ได้กล่าวถึงการจัดทำโครงการ แผนงานของการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีรายละเอียดสำคัญที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องปฏิบัติและวางแผนร่วมกันในปัจจุบัน การกำหนดและจัดทำโครงการเพื่อสนองนโยบายและ

ความต้องการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อำเภอก และกิ่งอำเภอก จะต้องพิจารณาและ
ตัดสินใจปฏิบัติตามลำดับความสำคัญของงาน พร้อมทั้งเขียนไว้เป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมือนกัน

รายละเอียดของการเขียนแผนงานและโครงการการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
มีดังนี้

1. ความเป็นมาของโครงการ
2. วัตถุประสงค์
3. เป้าหมาย
4. ผู้ดำเนินการ
5. วิธีดำเนินการ
6. ช่วงเวลา
7. สถานที่ดำเนินการ
8. งบประมาณ
9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
10. แนวทางการติดตามผล ประเมินผล

โครงการการนิเทศภายในโรงเรียนที่ที่จะต้องสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ เพื่อ
ทราบในสิ่งที่ต้องศึกษา ดังนี้

1. เพื่อทราบสภาพการนิเทศการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในขณะนั้น
2. เพื่อทราบสภาพที่เป็นปัญหา
3. เพื่อทราบความต้องการ
4. เพื่อกำหนดแนวทางตัดสินใจในการแก้ปัญหา
5. เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ
6. เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการมี 4 ขั้นตอน

1. สำรวจสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของโรงเรียน
2. ตรวจสอบข้อมูลให้ คั่นชัด
3. หามาตรฐานและคุณค่าของข้อมูล
4. บันทึกรายการความต้องการ

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

ในการนิเทศภายในโรงเรียน มีความจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการเพื่อให้งานได้เกิดมีระบบขั้นตอนก่อนหลังในการปฏิบัติงาน จำง่ายในการปฏิบัติและติดตามผล สำหรับกระบวนการนิเทศภายในมีดังต่อไปนี้

แฮร์ริส (Harris. 1975 : 14 - 15) ได้เสนอกระบวนการนิเทศในทัศนะของเขาไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

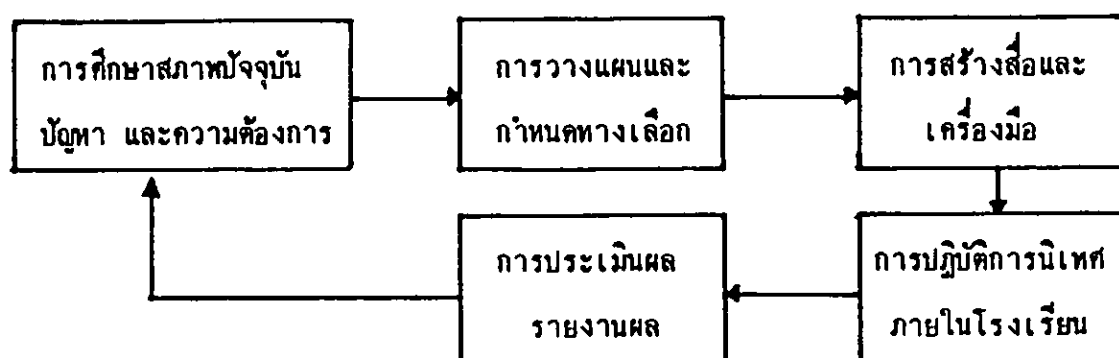
1. ขั้นการประเมินสภาพการทำงาน
2. ขั้นจัดลำดับความสำคัญของงาน
3. ขั้นออกแบบวิธีการทำงาน
4. ขั้นจัดสรรทรัพยากร
5. ขั้นการประสานงาน
6. ขั้นการนำการทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 56) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการประถมศึกษาโดยตรง มองเห็นว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา จึงได้มีการปรับปรุงระบบการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง โดยการพยายามปรับปรุงระบบการนิเทศภายในโรงเรียนให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง จะต้องมองที่ประกอบ 5 ขั้นดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัญหาปัจจุบัน และความต้องการ
2. การวางแผนปฏิบัติงานและกำหนดทางเลือก
3. การสร้างสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการนิเทศ
4. การปฏิบัติ การนิเทศตามแผน
5. การประเมินผล

กระบวนการนิเทศทั้ง 5 ขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้นิเทศที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเริ่มกระบวนการจากการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ครู นักเรียน ว่ามีสภาพเป็นอย่างไรบ้าง เป็นข้อมูลในการประกอบการวางแผนตัดสินใจ แล้วหาวิธีการนิเทศที่นำมาใช้ได้ตรงกับปัญหา เหมาะสมกับสื่อ เครื่องมือ ปฏิบัติการนิเทศอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง ติดตามผลตลอด ในขั้นสุดท้ายสามารถประเมินผลการปฏิบัติงาน สรุปผลที่เกิดขึ้นว่าสำเร็จหรือมีปัญหายังไรหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 16) ได้กำหนดกระบวนการของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามแผนภูมิต่อไปนี้

กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่ผู้นิเทศจัดขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ของการนิเทศ กำกับติดตาม และควบคุมการเรียนการสอน โดยปกติแล้วกิจกรรมการนิเทศภายใน

โรงเรียนหลายกิจกรรม การที่ผู้เฒ่าภายในจะเลือกกิจกรรมอย่างไรรั้น ควรพิจารณาความจำเป็น ความต้องการของโรงเรียน ของครูและนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มีผลต่อการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนโดยตรง กิจกรรมนี้เทศที่สามารถจัดขึ้นภายในโรงเรียนประถมศึกษานั้นตามที่นักการศึกษาได้กำหนดเอาไว้ดังนี้

ฉลอง ปิ่นทอง (2527 : 15 - 16) กล่าวว่า ควรจัดกิจกรรมที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การปฐมนิเทศครูใหญ่ เพื่อให้ครูปรับตัวเข้ากับสถานศึกษาได้ดีขึ้น
2. การจัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อชี้แจงโครงการ แผนงานใหม่ ๆ ที่จะปฏิบัติในภาคเรียน ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งแก้ไขปัญห
3. การสังเกตการสอนในชั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องหาโอกาสเข้าไปสังเกตการสอนของครู เพื่อหาทางในการแก้ไขปัญหในโอกาสต่อไป
4. การเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อนำผลมาแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน
5. การสาธิตการสอน ให้โอกาสครูที่มีความรู้ความสามารถ สาธิตการสอนให้ครูผู้อื่น ได้ดูแล้วนำไปปฏิบัติ
6. การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลหรือเป็นหมู่ นำปัญหาส่วนตัวหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับส่วนรวมมาร่วมกันแก้ปัญหา แล้วนำผลไปปฏิบัติเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน
7. การจัดประชุมปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับครูส่วนใหญ่ จัดอบรมภาคฤดูร้อน บรรยาย หรืออภิปรายทางวิชาการ
8. การจัดสัมมนาครูเกี่ยวกับวิธีสอน พัฒนาการของเด็ก การใช้สื่อ อุปกรณ์ และนวัตกรรมอื่น ๆ
9. การจัดการนิเทศเป็นคณะ คือ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ หัวหน้าหมวดวิชา ครู วิชาการ ร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน เชิญผู้มีความรู้ด้านการนิเทศ เช่น ศึกษานิเทศก์ กำหนดมาตรฐานในด้านต่าง ๆ และให้คำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อคณะ
10. การให้ไปฝึกงาน ส่งครูเฉพาะสาขาวิชาไปพัฒนาการฝึกงานให้มีความรู้ความชำนาญ เฉพาะด้านมากขึ้น เพิ่มพูนความรู้มากขึ้น

แฮร์ริส เบสเซนท์ และ แมคอินไทร์ (สัจจ อุทรานันท์. 2530 : 90 - 91; อ้างอิงมาจาก Harris Bersent and McIntyre. 1969 : 232 - 265) และแฮร์ริส (Harris. 1975 : 68 - 87) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้ คือ

1. กิจกรรมที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ ได้แก่ การบรรยาย การสาธิต การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูล การจัดทำเครื่องมือ การทำการสอน
2. กิจกรรมที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน ได้แก่ การประชุม การอภิปราย การสนทนา การสัมมนา
3. กิจกรรมที่ผู้รับการนิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ ได้แก่ การฟัง การดู การอ่าน การเขียนเขียน การทัศนศึกษา การปฏิบัติตามคำแนะนำ และบทบาทสมมติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 19) ได้เสนอกิจกรรมหรือกลวิธีให้ผู้นิเทศใช้นิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ 8 กิจกรรม คือ

1. การประชุมครูก่อนภาคเรียน
2. การสังเกตการสอน
3. การให้ศึกษาคำรา เอกสารการสอน
4. การให้คำปรึกษาหารือ
5. การสนทนาวิชาการ
6. การสาธิตการสอน
7. การพาไปศึกษาดูงาน
8. การบริหารเอกสารวิชาการ

รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2524 : 18) ได้กล่าวถึงรูปแบบการนิเทศที่ใช้ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การนิเทศทางตรง และการนิเทศทางอ้อม

การนิเทศทางตรง คือ ผู้นิเทศทำการนิเทศต่อครูหรือผู้รับการนิเทศโดยตรง ไม่ต้องผ่านสื่อชนิดอื่น เช่น การปรึกษาหารือ การสังเกตการสอน การประชุม เป็นต้น

การนิเทศทางอ้อม คือ การนิเทศโดยใช้สื่อเป็นตัวกลางในการนิเทศ เช่น นิเทศทางวิทยุ โรงเรียน โทรทัศน์ หรือส่งเอกสารให้ศึกษาค้นคว้า เป็นต้น

อีกแห่งหนึ่ง เมื่อพิจารณาทางด้านผู้รับการนิเทศ สามารถแบ่งรูปแบบการนิเทศออกเป็น 2 ลักษณะเช่นกัน คือ

1. การนิเทศเป็นรายบุคคล หมายถึง การให้การนิเทศครั้งละ 1 คน เพื่อชี้แนะช่วยเหลือโดยตรงต่อผู้รับการนิเทศ เช่น ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งงานให้ทำ มอบหมายงานให้ค้นคว้า เป็นต้น

2. การนิเทศเป็นกลุ่ม หมายถึง การให้การนิเทศครั้งละหลาย ๆ คน เช่น สนทนา วิชาการ ประชุมปฏิบัติการ ค้นคว้าวิจัย การสร้างสื่อ การอบรมสัมมนา เป็นต้น

สมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย (2525 : 28 - 29) ได้สรุปรูปแบบ เทคนิคที่นิยมใช้นิเทศภายในโรงเรียนของศึกษานิเทศก์กระทรวงศึกษาธิการ มี 4 ลักษณะดังนี้

รูปแบบที่ 1 การเข้าเยี่ยมโรงเรียน ห้องเรียน การแนะนำครูเมื่อมีปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการศึกษาฯ

รูปแบบที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของครูผู้นิเทศ อบรมครูประจำการด้วยวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น การประชุม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การบรรยาย การสาธิต เป็นต้น

รูปแบบที่ 3 การใช้เอกสารทางวิชาการ ได้แก่ การผลิตสื่อ ผลิตเอกสาร คู่มือครู ชุดการสอน แบบเรียนสำเร็จรูป

รูปแบบที่ 4 การศึกษา ค้นคว้า ทำการวิจัยปฏิบัติการ การศึกษาและทดลองต่าง ๆ ที่จะทำให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนของเด็กนักเรียน เช่น การทดลองวิธีสอนแบบต่าง ๆ การสร้างสื่อประสม นวัตกรรมการศึกษา เป็นต้น

การใช้เวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ในเรื่องของเวลาที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน นับว่ามีความสำคัญมากอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องคำนึงถึง การใช้เวลาที่เหมาะสมเพียงพอ สามารถทำให้กิจกรรมการนิเทศภายในบรรลุตามวัตถุประสงค์ เกิดประโยชน์ที่สุด มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงเรื่องของเวลาที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

แมคเคนซี (Mackenzie. 1972 : 130) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เวลาในการบริหารและเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ ของผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารระดับสูงจะใช้เวลาในการบริหารงานร้อยละ 90 และใช้เวลาในการปฏิบัติเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น ผู้บริหารระดับต่ำใช้เวลาในการบริหารงานร้อยละ 30 ใช้เวลาในการปฏิบัติงานร้อยละ 70 แสดงว่าผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปจะใช้เวลาในการบริหารงานมากขึ้น ใช้เวลาในการปฏิบัติน้อยลง ถ้าผู้บริหารไม่เข้าใจหลักการเบื้องต้นก็จะเอาตนเองไปผูกพันกับภารกิจทางการปฏิบัติงานมากมาย จนไม่มีเวลาในการกำกับควบคุม ติดตามผล ประสานงาน งานอื่น ๆ ที่ยังมีอีกมากมายที่จะให้ผลประโยชน์ต่อองค์การพลอยลดน้อยลงไป

การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนก็เช่นกัน จะพบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้ใช้เวลาที่จะปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน

แฮร์ริสัน (Harrison. 1968 : 277) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะใช้เวลาในการนิเทศภายในโรงเรียนน้อยมาก เพราะไปทำงานประจำด้านอื่น ๆ คือ งานการเงิน และงานธุรการ เสียมากกว่า

โอเวอร์ค (Ovard. 1971 : 19) ได้ศึกษาการใช้เวลาของครูใหญ่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนในรัฐโอเรกอน สรุปผลได้ดังนี้

งาน	เวลาที่ครูใหญ่ควรปฏิบัติ ตามหน้าที่	เวลาที่ครูใหญ่ปฏิบัติจริง
งานธุรการ	ร้อยละ 12.9	ร้อยละ 22.5
งานกิจการนักเรียน	ร้อยละ 9.2	ร้อยละ 17.8
งานการสอน	ร้อยละ 5.9	ร้อยละ 13.0
งานนิเทศการศึกษา	ร้อยละ 22.0	ร้อยละ 12.0
งานประชาสัมพันธ์	ร้อยละ 6.7	ร้อยละ 5.6
ส่งเสริมบุคลากร	ร้อยละ 3.7	ร้อยละ 6.6
อาคารสถานที่	ร้อยละ 6.4	ร้อยละ 4.6
พบปะศึกษานิเทศก์	ร้อยละ 2.7	ร้อยละ 2.8
ติดต่อนอกสถานที่	ร้อยละ 7.8	ร้อยละ 2.7
เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการ	ร้อยละ 3.2	ร้อยละ 2.2
โรงอาหาร	ร้อยละ 2.4	ร้อยละ 1.1
รับส่งนักเรียน	ร้อยละ 2.6	ร้อยละ 0.7

สเปียร์ (Spears. 1967 : 175) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เวลาปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ พบว่าศึกษานิเทศก์แบ่งเวลาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ดังนี้

กิจกรรมการนิเทศการศึกษา	เวลาที่ใช้
การทำงานร่วมกับครู	ร้อยละ 45
การรวบรวมวัสดุอุปกรณ์การสอน	ร้อยละ 10
การสาธิตการสอน	ร้อยละ 5
การจัดการประชุมหรือร่วมประชุมกับครู	ร้อยละ 11
ทำการวิจัยและการวางแผน	ร้อยละ 14
ทำงานเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น	ร้อยละ 9
อื่น ๆ	ร้อยละ 6

ปลิสส์ (วิจิตร วรทบางกูร. 2525 : 101 - 104; อ้างอิงมาจาก Bliss. 1976) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการใช้เวลาในการทำงาน 10 ประการ คือ

1. ต้องวางแผนในการทำงาน
2. ต้องแต่งตั้งสมาชิกที่มีความรู้ในการทำงาน
3. ต้องหยุดพักบ้าง
4. หลีกเลี่ยงความไม่เป็นระเบียบ
5. อย่าเป็นคนที่ต้องทำงานให้สมบูรณ์แบบ
6. อย่างกลัวที่จะต้องปฏิบัติ

7. อย่าผลัดวันประกันพรุ่ง
8. ใช้วิธีผ่าตัดใหญ่ งานใดที่ไม่เป็นประโยชน์จงหยุดทำทันที
9. การมอบอำนาจหน้าที่
10. อย่าเป็นคนบ้างาน

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการทั้งหมดในการจัดดำเนินการนิเทศ มีความสำคัญซึ่งจะทำให้ทราบว่า การปฏิบัติการนิเทศได้บรรลุผลเพียงใด ตรงตามจุดหมายหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 28) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า การประเมินผลและการรายงานผล ผู้นิเทศควรประเมินผลตั้งแต่เตรียมงานก่อนปฏิบัติงาน เมื่อเริ่มปฏิบัติงานระหว่างปฏิบัติงานและเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการประเมินผลของหน่วยงานหรือโครงการ

1.1 ขั้นเตรียมงานก่อนปฏิบัติงาน ผู้นิเทศควรตรวจสอบแผนงานหรือโครงการ เพื่อให้มีความเป็นไปได้ และมีความสมบูรณ์ของแผนงานหรือโครงการมากที่สุด

1.2 ขั้นการเริ่มต้นปฏิบัติงานโครงการนั้น ผู้นิเทศควรได้มีการตรวจสอบความพร้อมในการที่จะเริ่มโครงการ ได้แก่ บุคลากร ทรัพยากร การฝึกอบรม การทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของชุมชน

1.3 ขั้นระหว่างดำเนินการหรือปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบวิธีการปฏิบัติงาน เน้นหนักด้านบริหารวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานมีจุดหมาย แนวดำเนินการ และปรัชญาตรงกันหรือไม่ ขั้นตอนการปฏิบัติงานมีอุปสรรคขัดข้องหรือไม่ การแบ่งงานรับผิดชอบเหมาะสมกับงานเพียงไร สามารถปฏิบัติงานได้ตามเวลาที่กำหนดไว้ได้หรือไม่

1.4 ขั้นสิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วว่า มีผลตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร การพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงไร และมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

2. สิ่งที่ต้องประเมินผลโครงการ มี 2 ประการ คือ

2.1 ผู้เฝ้าดูข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ของโครงการนี้ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพไปใช้ในการปรับปรุงแผนและโครงการครั้งต่อไป

2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานโครงการ เป็นการประเมินผลทุกขั้นตอนที่ปฏิบัติงาน มีแนวทางประเมินดังนี้

2.2.1 การตรวจความพร้อมก่อนปฏิบัติงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงาน ทรัพยากรที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์ เงิน และคน มีความพร้อมเพียงใด ตลอดจนการปรับปรุงขั้นตอนใดจะต้องเตรียมการล่วงหน้าที่จะมีปัญหา

2.2.2 สำนวนปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการ เป็นข้อมูลที่บอกปัญหาและอุปสรรคในขณะทำงานนั้น ซึ่งได้จากรายงานผลการปฏิบัติงานหรือผู้เฝ้าดูเข้าไปร่วมปฏิบัติงาน

3. สรุปและรายงานประเมินผลโครงการ

3.1 การสรุปการประเมินผลโครงการเพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุง และโครงการมีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล 2 ประการ

3.1.1 ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ได้แก่ ความพร้อมที่ดำเนินงาน การมอบอำนาจหน้าที่ให้ผู้ร่วมงาน การอำนวยความสะดวกและการรายงาน

3.1.2 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ได้แก่ ด้านปริมาณและด้านคุณภาพ

3.2 แบบรายงานการประเมินผลโครงการหรือแผนงาน ควรมีข้อดังนี้

3.2.1 ชื่อโครงการ

3.2.2 วัตถุประสงค์

3.2.3 เป้าหมาย

3.2.4 ปัญหาและอุปสรรค

3.2.5 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

3.2.6 ผู้รับผิดชอบโครงการ

3.2.7 ผู้รายงาน

3.3 การเสนอรายงานการประเมินผล เป็นหลักฐานที่รวบรวมข้อมูลจากผลการประเมินไว้ประกอบการพิจารณาการวางแผนอนาคต คณะทำงานควรเสนอรายงานเมื่อได้สรุปการประเมินผลแผนหรือโครงการให้ที่ประชุมหรือเสนอต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงต่อไป

สจค์ อัทธานันท์ (2530 : 220 - 221) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน โดยยึดหลักการที่สำคัญบางประการ

หลักในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

1. ผู้รับผิดชอบ

ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการนิเทศการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ผู้นิเทศ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

2. ขอบเขตของการประเมินผลการนิเทศ

การประเมินผลการนิเทศจะประกอบด้วยผลการประเมินผลในสิ่งต่อไปนี้

2.1 ผลผลิตหรือสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศ

2.2 กระบวนการปฏิบัติงาน

2.3 ทรัพยากรที่ใช้ในการนิเทศ

3. วิธีดำเนินการประเมินผลการนิเทศ

วิธีการประเมินผลการนิเทศนั้น จะทำได้ดังนี้ คือ

3.1 ประเมินผลด้วยเครื่องมือชนิดต่าง ๆ

3.2 ประเมินผลโดยการประชุมปรึกษาหารือ อภิปรายกลุ่มหรือประชุมสัมมนา

ผู้เกี่ยวข้อง

สำหรับการประเมินผลนั้น จะกระทำในลักษณะของการประเมินผลทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ

ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้นิเทศภายในโรงเรียน

สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 1) กล่าวว่า ผู้นิเทศเป็นผู้ต้องทำงานปฏิบัติการกิจร่วมกับครู เป็นผู้นำครูในการพัฒนางานวิชาการ จำเป็นต้องเตรียมตัวศึกษาหาความรู้ และฝึกฝนทักษะที่จำเป็น สำหรับการทำงานเป็นผู้นิเทศ ดังนั้นความรู้และทักษะจึงควรเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย
2. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
3. มีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และวิธีสอนเทคนิคการสอน
4. มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและโครงการนิเทศ
5. มีทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
6. มีทักษะในการเป็นผู้นำ
7. มีทักษะในการใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน

บุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการนิเทศภายในโรงเรียน

สงัก อุทรานันท์ (2527 : 3) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจะเป็นไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 ฝ่ายด้วยกัน ประกอบด้วย

1. ผู้ให้การนิเทศ
2. ผู้รับการนิเทศ
3. ผู้สนับสนุนการนิเทศ

ผู้ให้การนิเทศ หมายถึง บุคคลที่จัดให้มีการนิเทศเกิดขึ้น ผู้บริหารหน่วยงานหรือสถานศึกษา ผู้ช่วยบริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ครูวิชาการโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนโดยเฉพาะ

ผู้รับการนิเทศ หมายถึง บุคคลเกี่ยวข้องกับการนิเทศในฐานะผู้รับประโยชน์จากการจัดการนิเทศที่หน่วยงานหรือสถานศึกษาได้จัดขึ้น ผลที่ได้รับส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะที่ทำให้เกิดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น และมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานดีขึ้น

ผู้สนับสนุนการนิเทศ หมายถึง บุคลากรทุกคนที่อยู่ในโรงเรียน จะต้องร่วมมือกันสนับสนุนการนิเทศ ช่วยกันร่วมมือกันสนับสนุนให้เกิดขึ้นตลอดอย่างต่อเนื่อง

อาคม จันทสุนทร (2526 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงผู้นิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า ได้แก่ บุคคลต่อไปนี้

1. ผู้บริหารการศึกษาทุกชั้น ทุกระดับ
2. ศึกษานิเทศก์ เป็นผู้ทำหน้าที่การนิเทศโดยตรง
3. ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ จะมานิเทศในลักษณะการแนะนำ และให้ความรู้ข้อคิดเห็นหรือแนวทางปฏิบัติในเรื่องเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
4. หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์และครูวิชาการโรงเรียน จะเป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน

ฉลอง ปันทอง (2527 : 15) ได้กล่าวว่า บุคลากรของโรงเรียนทั้งต่อไปนี้ ควรมีบทบาทในการนิเทศภายในโรงเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน
2. ผู้ช่วยผู้บริหาร
3. ครูหัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ครูวิชาการโรงเรียน
4. ครูผู้ปฏิบัติการสอน

จากแนวความคิดเกี่ยวกับผู้นิเทศและผู้นิเทศภายในโรงเรียนที่มีผู้แสดงทัศนะไว้พอจะสรุปได้ว่า บุคลากรที่มีหน้าที่ในการนิเทศทุกฝ่ายต้องประสานงานร่วมกันทำงานในการนิเทศอย่างจริงจัง

โดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียน พัฒนาการนิเทศให้ปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

ผู้บริหารกับการนิเทศภายในโรงเรียน

ฉลอง ปิ่นทอง (2527 : 15) ได้กล่าวไว้ว่า

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากในการจัดการศึกษา บทบาทของผู้บริหาร มีความสำคัญมากที่จะช่วยส่งเสริมผลักดันให้การจัดการศึกษามีความเจริญก้าวหน้าในทางปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีส่วนสำคัญทำให้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุผล เป็นประโยชน์ ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ความรับผิดชอบในด้านการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหาร การศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. ช่วยครูแต่ละคนทำการสอนให้ได้ผลดี ส่งเสริมการปฏิบัติงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ในวิชาชีพ

2. เป็นผู้ประสานงานให้บริการแก่ครูทุกคนในด้านการเรียนการสอน

3. เป็นผู้ช่วยให้คำปรึกษาที่ดี

4. ประเมินผลการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

นิสิตปริญญาโท (สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ปีการศึกษา 2527. 2527 :

32) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง

2. เป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้นิเทศภายในกับครู

3. เป็นผู้ให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนขวัญกำลังใจ

4. ติดตามประเมินผลการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

5. เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน

6. ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้นิเทศภายในโรงเรียนและครู
7. ร่วมประชุมวางแผนการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนกับผู้นิเทศภายในโรงเรียนและ

ครูผู้สอน

ผู้นิเทศภายใน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์วิชา และครูวิชาการโรงเรียน และครูอื่น ๆ ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ ซึ่งผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรดังกล่าวมีบทบาทเป็นผู้นิเทศภายใน ซึ่งมีหน้าที่ต่อไปนี้

1. ให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดทำสื่อ

การสอน

2. นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครู
3. ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรให้ถ่องแท้เข้าใจละเอียด เพื่อที่

ครูจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4. เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และเทคโนโลยีทางการศึกษาให้แก่ครูอยู่เสมอ
5. กระตุ้นให้ครูมีความตื่นตัวในด้านวิชาการอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ค

งยิ่งขึ้น

6. ประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือทางด้านการระหว่างกลุ่มประสบการณ์วิชา

และหมวดวิชาต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

7. ประสานงานกับคณะกรรมการนิเทศของกลุ่มโรงเรียน
8. ร่วมประชุมวางแผนกับคณะครูในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ

โรงเรียน

ผู้รับการนิเทศภายใน ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอน อาจารย์ ในฐานะผู้รับการนิเทศ จึงมีบทบาทต่อการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง การนิเทศภายในโรงเรียนจะไม่ประสบความสำเร็จ ถ้าผู้รับการนิเทศไม่รับบทบาทหน้าที่ของตนเอง บทบาทและหน้าที่ของผู้รับการนิเทศมีดังต่อไปนี้

1. ยอมรับบทบาทของผู้นิเทศ โดยรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และให้ความเชื่อถือ มีเหตุผลเพียงพอ ไม่ยึดถือความเชื่อของตนเองเป็นใหญ่
2. ร่วมปรึกษาหารือกับผู้บริหาร และผู้นิเทศภายในเรื่องของการเลือกปัญหาทางการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน โดยแสดงความคิดเห็นและอภิปรายในเรื่องดังกล่าวอย่างเต็มที่
3. ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความจริงจัง
4. ให้ความร่วมมือกับผู้นิเทศเป็นอย่างดี ร่วมปรึกษาหารือ เพื่อหาทางแก้ไข
5. ประสานงานกับผู้นิเทศอย่างต่อเนื่อง
6. ร่วมประเมินผลการนิเทศเมื่อปฏิบัติโครงการนิเทศสิ้นสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

วินัย ทะสดีชัย (2522 : จ) ได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยเรื่อง สำนวนการปฏิบัติจริงในการจัดนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครู ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. การปฏิบัติในด้านการระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครู มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย
2. การปฏิบัติด้านโครงการต่าง ๆ ที่จัดทำในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ครูเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด
3. การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมวิชาการ และกิจกรรม

เสริมหลักสูตรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ส่วนการปฏิบัติในด้านการนิเทศการสอนด้านการประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าปฏิบัติในเกณฑ์น้อย แต่ครูเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด การปฏิบัติการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและห้องสมุด ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ครูเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย

4. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นตรงกันว่า ขาดแคลนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ขาดแคลนวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศการศึกษา ขาดแรงสนับสนุนจากหน่วยงานเจ้าสังกัด

นิตยา ปรีชาหาญ (2524 : จ - ฉ) ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครู ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. การปฏิบัติด้านโครงการและกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โครงการและกิจกรรมในการปฏิบัติด้านการนิเทศการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตรและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการปฏิบัติด้านการส่งเสริมวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ครูเห็นว่าปฏิบัติระดับปานกลาง

ชลอ จันทรงกุล (2524 : จ - ฉ) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดตรัง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในการนิเทศการศึกษาทางด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการจัดและพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดอุปกรณ์การสอน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีต่อบทบาทการนิเทศการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการจัดและพัฒนาบุคลากรด้านการจัดอุปกรณ์การสอน และด้านการประเมินผลไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นแตกต่างกัน

3. ด้านปัญหาและอุปสรรค คือ การขาดงบประมาณ ครูผู้สอนขาดความรับผิดชอบ และผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้

สุชาติ ศรีสุวรรณ (2527 : ง) ได้ศึกษาค้นคว้า ทำการวิจัยเรื่องการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 37 คน และเอกสารการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ผลจากการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. งานด้านวิชาการหรืองานการเรียนการสอนโดยตรง งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดชั้นมากที่สุด คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูเรื่อง การวางแผนการสอน

2. งานพัฒนาครูภายในโรงเรียน งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดชั้นมากที่สุด คือ การจัดให้มีการสร้างเสริมประสิทธิภาพของครู

3. งานด้านการสนับสนุนและบริการ งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดชั้นมากที่สุด คือ การจัดบริเวณโรงเรียนและห้องเรียนให้อ่านอำนวยความสะดวกการเรียนการสอนให้ได้ผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

4. กระบวนการในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีให้ผู้บริหารร่วมกันกับคณะครูในโรงเรียนกำหนดและจัดทำแผนงานและโครงการขึ้น มีการชี้แจงแผนงานและโครงการเป็นคณะบุคคล และใช้วิธีปฏิบัติงานร่วมกัน

5. ปัจจัยที่โรงเรียนต้องการนำมาใช้สนับสนุนการจัดการนิเทศศึกษาภายในโรงเรียน ได้แก่ ครูที่มีความรู้ความสามารถในการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ และต้องการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน เงินงบประมาณและวัสดุหรือสื่อการเรียนการสอน สำเร็จรูป

6. อุปสรรคและปัญหาในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขาดแคลนวิทยากรและแหล่งวิทยากรสำหรับให้ครูเพิ่มพูนความรู้ คุรุชาคความรู้ และความเข้าใจ วิชาความมั่นใจในตนเอง และขาดการยอมรับจากคณะครูในโรงเรียน โรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย ขั้นตอนการเบิกจ่ายล่าช้า วัสดุอุปกรณ์ต่ำ ไม่ตรงความต้องการของโรงเรียน

สุนทร โคโลมี (2527 : ง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 39 คน เพื่อสัมภาษณ์ และศึกษาเอกสารของโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. การจกคปฏิบัตินิเทศการศึกษา 3 ประเภทชั้นในโรงเรียน ได้แก่ งานด้านวิชาการหรือการเรียนการสอนภายในโรงเรียนโดยตรง งานด้านพัฒนาครูภายในโรงเรียนและงานสนับสนุนและบริการด้านการเรียนการสอน งานด้านวิชาการหรือการเรียนการสอนภายในโรงเรียน เป็นงานที่จกคมากที่สุด งานพัฒนาครูเป็นงานที่จกคปฏิบัติน้อยที่สุด

2. กระบวนการจกคดำเนินงานการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนได้ศึกษา สามารถสรุปกระบวนการออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ การวางแผนงาน การสร้างควมเข้าใจในการปฏิบัติงาน การดำเนินงาน การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนในการจกคดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนที่มีโรงเรียนจำนวนมากที่สุดตามความต้องการ ปัจจัยด้านบุคลากรและการจัดการในเรื่องคำแนะนำ โดยการแนะนำพร้อมกันเป็นกลุ่มใหญ่ก่อนที่จะจัดการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

4. ปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในที่มีโรงเรียนจำนวนมากที่สุดระบุคือ ปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากร และการจัดการในเรื่องโรงเรียนขาดแคลนวิทยากรและแหล่งวิทยากร สำหรับผลกระทบของปัญหาที่มีต่อการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนโรงเรียนจำนวนมากที่สุดระบุว่า จัดการนิเทศการศึกษาได้ แต่ไม่มีประสิทธิภาพดีพอ

สัมพันธ หวนเงิน (2527 : ง) ได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยเรื่อง ห้ทนะของครูต่อการนิเทศทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 158 คน ผลจากการวิจัยปรากฏว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน วุฒิทางการศึกษต่างกัน และประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศทางวิชาการทั้ง 4 ด้านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

มณเฑียร ชมคอกไม้ (2528 : ง) ได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบ การจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานกลุ่มโรงเรียนและเลขานุการกลุ่มโรงเรียน จำนวน 23 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. กลุ่มโรงเรียนจัดทำโครงการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มโรงเรียน ในลักษณะ ของการจัดทำขึ้นเอง เพื่อตอบสนองนโยบายมากที่สุด ร้อยละ 72.22 รองลงมาได้แก่ การจัดทำ แผนตามโครงการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ร้อยละ 11.11 จัดทำตามแผนงานตาม โครงการของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ร้อยละ 11.11 และจัดทำขึ้นเองเพื่อแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการอันจำเป็นภายในกลุ่มโรงเรียนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.56 โครงการประเภท การสอนและพัฒนาการสอนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การบริการและสนับสนุนการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตรน้อยที่สุด

2. รูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติตามของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด คือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำหนดนโยบาย สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กำหนดแนวทางให้กลุ่มโรงเรียนปฏิบัติ กลุ่มโรงเรียนประสานงานกันในการจัดการนิเทศภายใน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำหนดลักษณะการจัดทำโครงการและประเภทโครงการให้สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติ ให้บุคลากรในกลุ่มโรงเรียนประสานงานสนับสนุนกัน ในการจัดการนิเทศการศึกษา โดยมีศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์อำเภอสนับสนุนและช่วยเหลือ

สมศักดิ์ สายเทพ (2530 : ข - ค) ได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานกลุ่ม โรงเรียน 29 คน ผู้บริหารโรงเรียน 140 คน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน 145 คน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศภายในด้านการจัดการโครงการนิเทศมีการปฏิบัติในเกณฑ์ที่น้อย ด้านเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศภายในที่มีปัญหามาก ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจ ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ และการดำเนินงานตามขั้นตอนของการนิเทศของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ทิลahun (Tilahun. 1983 : 2168-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่พึงประสงค์ของการพัฒนาประเทศเอธิโอเปีย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมที่ใช้ในนิเทศภายในโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การฝึกอบรมแนะนำ การฝึกอบรมปฏิบัติการ การสาธิต การสอนโดยศึกษานิเทศก์ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเยี่ยมชมชั้นเรียนและสังเกตการสอน
2. ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษามีอยู่ในระดับปานกลาง
3. ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนิเทศในลักษณะร่วมมือกันปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาจะก่อให้เกิดผลดีกว่าการนิเทศการศึกษาในลักษณะที่ใช้อำนาจและการบังคับ

สมมติฐานของการศึกษากันคว้า

1. ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ อายุ และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน

2. ผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ อายุ และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ประจำปีการศึกษา 2532 ประกอบด้วย ผู้นิเทศ จำนวน 522 คน และผู้บริหารนิเทศ จำนวน 3,235 คน รวมประชากรทั้งหมด 3,757 คน

2. กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของเครฟิจ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 507 คน ตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 จำแนกโรงเรียนทั้งหมดออกเป็น 3 ขนาด ตามเกณฑ์ของสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สุ่มโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของเครฟิจ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 จากโรงเรียนทั้งหมด 261 โรง ให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 111 โรง โดยวิธีแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดดังนี้ ขนาดเล็ก 75 โรง ขนาดกลาง 30 โรง และขนาดใหญ่ 6 โรง

2.2 สุ่มผู้นิเทศจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ขนาด สุ่มโดยวิธีแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ผู้นิเทศเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 177 คน แยกได้เป็น ผู้นิเทศโรงเรียนขนาดเล็ก 111 คน ขนาดกลาง 54 คน และขนาดใหญ่ 12 คน

2.3 สุ่มผู้รับการนิเทศ จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ขนาด สุ่มโดยวิธีแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ผู้รับการนิเทศเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน แยกได้เป็นผู้รับการนิเทศโรงเรียนขนาดเล็ก 190 คน ผู้รับการนิเทศขนาดกลาง 100 คน และผู้รับการนิเทศโรงเรียนขนาดใหญ่ 40 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ทั้งหมด 507 คน ดังรายละเอียดใน

ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง			รวม
โรงเรียน	โรงเรียน	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	โรงเรียน	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	208	416	2,041	75	111	190	301
ขนาดกลาง	47	94	940	30	54	100	154
ขนาดใหญ่	6	12	254	6	12	40	52
รวม	261	522	3,235	111	177	330	507

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย คำถามที่เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ในการนิเทศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ อายุ และขนาดของโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานอยู่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้นิเทศ และชุดที่ 2 สำหรับผู้รับการนิเทศ ได้กำหนดขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในครั้งนี้ไว้ 6 ด้าน คือ

1. โครงการนิเทศ
2. กระบวนการนิเทศ
3. การจัดกิจกรรมการนิเทศ
4. รูปแบบการนิเทศ
5. การใช้เวลาการนิเทศ
6. การประเมินผลการนิเทศ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา และข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้อย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง
2. ศึกษาขอบข่ายงานในหน้าที่รับผิดชอบ ด้านปรับปรุงพัฒนาการเรียน การนิเทศภายใน โรงเรียนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจากคำรา เอกสาร วารสาร หนังสือคู่มือ ระเบียบและ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นมาเองโดยศึกษาขอบข่าย กระบวนการ ตลอดจนสมรรถภาพ การนิเทศของ แฮร์ริส (Harrie. 1975 : 16 - 19) ศึกษาแบบสอบถามของกฤษฏี น้ำเพ็ชร (2521 : ภาคผนวก) วัชรินทร์ แสงศักดิ์ (2530 : ภาคผนวก) มณเฑียร ชมคอกไม้ (2529 : ภาคผนวก) ศิริวรรณ ฉายะเกษศรี (2529 : ภาคผนวก) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกิจกรรม ความมุ่งหมาย ขอบข่าย ของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน เป็นแบบสอบถามประมาณค่า และเป็นแบบปลายเปิดพร้อม ข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบเครื่องมือ

1. ส่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ศึกษานิเทศก์ประจำกรมและจังหวัด ตรวจสอบด้านเนื้อหา เพื่อครอบคลุมความมุ่งหมาย ขอบข่าย และกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านศึกษาในเทศกัณฑ์กล่าวข้างต้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข คำภาษา เพื่อให้รัดกุมถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น พร้อมทั้งนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญอีก 5 ท่าน ตรวจแก้ไข (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญภาคผนวก)

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศ โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง สอบถามผู้นิเทศ จำนวน 70 คน และผู้รับการนิเทศ จำนวน 70 คน เพื่อ หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

4. การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง และ 25% ของ กลุ่มต่ำ แล้วทำการทดสอบค่า $t(t\text{-test})$ ปรากฏว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า t แตกต่างกัน สำหรับ ข้อคำถามที่มีค่า t ต่ำสุดเท่ากับ 0.194 สำหรับข้อคำถามที่มีค่า t สูงสุดเท่ากับ 9.431 ผู้ทำการ วิจัยได้คัดเลือกข้อที่มีค่า t สูงกว่า 1.75 เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามที่ดี มีค่าอำนาจจำแนกจกอยู่ใน ระดับดี

5. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าอันดับ ใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (α -coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้นิเทศ เท่ากับ 0.9872 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ชุดที่ 2 สำหรับผู้รับการนิเทศเท่ากับ 0.9218 แสดงว่ามีความคงเส้นคงวาสูงทั้ง 2 ชุด

การรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือส่งจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. การส่งและรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมด้วยแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่าง โดยนำหนังสือและแบบสอบถามไปส่งกับผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเองในวันประชุมผู้บริหารประจำเดือน ในเดือนพฤษภาคมและมิถุนายน พ.ศ. 2532 พร้อมทั้งพบปะและชี้แจงให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบและเข้าใจทุกคน นำไปโรงเรียนแจกให้กลุ่มตัวอย่างเมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ได้ขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามนั้นกลับไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอของตนเองด้วยตนเองในเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเองตามอำเภอ/กิ่งอำเภอต่าง ๆ จนครบ

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 507 ชุด ได้รับคืนมาครบตามจำนวนทุกชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ผู้ให้	ผู้รับการให้	รวม
ขนาดเล็ก	111	190	301
ขนาดกลาง	54	100	154
ขนาดใหญ่	12	40	52
รวม	177	330	507

การจัดกระทำกับข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวนทั้งหมด 507 ชุด มาตรวจความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ผลปรากฏว่าแบบสอบถามทุกชุดมีความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้ง 507 ชุด มาแยกออกเป็น 2 กลุ่ม ตามสีของปก
กลุ่มที่ 1 ปกสีชมพู สำหรับผู้ให้ และปกสีเหลือง สำหรับผู้รับการนิเทศ
3. เมื่อแยกได้เป็น 2 กลุ่ม แล้วแต่ละกลุ่ม แยกย่อยออกตามขนาดโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
4. นำแบบสอบถามทุกชุดแต่ละกลุ่มย่อย มาตรวจให้คะแนน โดยรอบคะแนนบันทึกทุกข้อลงในกระดาษกราฟ โดยเฉพาะในตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ

ปฏิบัติมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
ปฏิบัติมาก	ให้	4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	ให้	3 คะแนน
ปฏิบัติน้อย	ให้	2 คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน
5. นำผลที่กรอกให้คะแนนบันทึกในกระดาษกราฟ เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติตามความต้องการ แล้วนำข้อมูลมาแปลผลตามจุดมุ่งหมายและสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าคะแนนร้อยละ (Percent) ของแบบสอบถามในตอนที่ 1
2. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นรายชื่อและรายคำแปลความหมายตามเกณฑ์ของมาตราวัด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.00 – 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.51 – 2.50	หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	2.51 – 3.50	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	3.51 – 4.50	หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	4.51 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามในตอนที่ 2 เพื่อต้องการทราบการกระจายของคะแนน ถ้าค่าสูง แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ที่ภายในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันมาก ถ้าค่าต่ำแสดงว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันน้อย

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างตามสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 1 องค์ประกอบ (One-way Analysis of Variance) ใช้สูตร F-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าร้อยละ (Percent)

1.2 หาค่าร้อยละ (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N คือ จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2527 : 59)

1.3 หาค่าความแปรปรวน (Variance) ใช้สูตร

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 คือ ค่าความแปรปรวน

$\sum X^2$ คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อ

N คือ จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2527 : 63)

1.4 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ คือ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N คือ จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2527 : 66)

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 1 องค์ประกอบ (One-way Analysis of Variance) ใช้สูตร

$$F = \frac{MS^b}{MS^w}$$

เมื่อ F คือ ค่าพิจารณาใน F-distribution

MS^b คือ แทน Mean Square between Groups

MS^w คือ แทน Mean Square within Groups

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2525 : 152)

ผลจากการเปรียบเทียบ ถ้ามีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็น
รายคู่ โดยวิธี Scheffe's Method

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนและถูกต้อง จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- N แทน จำนวนผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- S^2 แทน ค่าความแปรปรวน
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
- SS แทน ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน
- df แทน ระดับความเป็นอิสระ
- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาใน 6 ด้าน ดังนี้

- 1.1 โครงการนิเทศ
- 1.2 กระบวนการนิเทศ
- 1.3 การจัดกิจกรรมการนิเทศ
- 1.4 รูปแบบการนิเทศ
- 1.5 การใช้เวลาการนิเทศ
- 1.6 การประเมินผลการนิเทศ
2. การวิเคราะห์ แยกออกเป็น
 - 2.1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 ด้าน
 - 2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศกับผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน อายุต่างกัน และขนาดโรงเรียนต่างกัน
 - 2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ กับผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน อายุต่างกัน และขนาดโรงเรียนต่างกัน
 - 2.4 ประมวลสรุปปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ทั้ง 6 ด้าน

ตอนที่ 1

วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพัทลุง

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานคิดเป็นร้อยละของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้นิเทศ		ผู้รับการนิเทศ	
		N	ร้อยละ	N	ร้อยละ
1.	วุฒิการศึกษา				
	อนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา	31	17.5	81	24.5
	ปริญญาตรี	141	79.7	240	72.7
	สูงกว่าปริญญาตรี	5	2.8	9	2.7
	รวม	177	100.0	330	100.0
2.	ประสบการณ์ในการรับราชการ				
	น้อยกว่า 10 ปี	12	6.8	92	27.9
	10 - 20 ปี	82	46.3	202	61.2
	มากกว่า 20 ปี	83	46.9	36	10.9
	รวม	177	100.0	330	100.0
3.	อายุ				
	น้อยกว่า 30 ปี	3	1.7	47	14.2
	30 - 45 ปี	98	55.4	258	78.2
	มากกว่า 45 ปี	76	42.9	25	10.9
	รวม	177	100.0	330	100.0

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้ให้เหตุผล		ผู้รับการให้เหตุผล	
		N	ร้อยละ	N	ร้อยละ
4.	ขนาดโรงเรียน				
	โรงเรียนขนาดเล็ก	111	62.7	190	57.6
	โรงเรียนขนาดกลาง	54	30.5	100	30.3
	โรงเรียนขนาดใหญ่	12	6.8	40	12.1
	รวม	177	100.0	330	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่าข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้เหตุผลและผู้รับการให้เหตุผลที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ อายุ และขนาดโรงเรียน สามารถสรุป รายละเอียดได้ดังนี้

การศึกษาค้นคว้า กลุ่มผู้ให้เหตุผลเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 177 คน จำแนกตาม

วุฒิการศึกษา จะเห็นได้ว่าผู้ให้เหตุผลส่วนใหญ่จะมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุด ถึงร้อยละ 79.7 ส่วนวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีน้อยที่สุด ร้อยละ 2.8 สำหรับวุฒินุปริญญา หรือต่ำกว่าวุฒินุปริญญา ร้อยละ 9.6 เท่านั้น

ประสบการณ์ในการรับราชการ ผู้ให้เหตุผลส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์การรับราชการ อยู่ใน ช่วง 10 - 20 ปี และนานกว่า 20 ปี เพราะถือได้ว่าเป็นช่วงที่มีความสามารถในการทำงานเต็มที่ ส่วนผู้ให้เหตุผลที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี จะมีน้อยมาก ร้อยละ 6.8 เท่านั้น

อายุ จะเห็นได้ว่า ผู้เฒ่าที่อยู่ในวัยสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ มีอายุอยู่ในช่วง 30 - 45 ปี พบมากที่สุดถึงร้อยละ 55.4 ผู้เฒ่าที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีร้อยละ 42.9 ส่วนผู้เฒ่าที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 1.7

ขนาดโรงเรียน ผู้เฒ่าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เพราะโรงเรียนทั้งหมดในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง มีโรงเรียนถึงร้อยละ 75 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้เฒ่าอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มี 111 คน ร้อยละ 62.7 โรงเรียนขนาดกลาง 54 คน ร้อยละ 30.5 และโรงเรียนขนาดใหญ่ 12 คน ร้อยละ 6.8

การศึกษาครั้งนี้ กลุ่มผู้รับการนิเทศเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน จำแนกตาม

วุฒิการศึกษา ผู้รับการนิเทศถึงร้อยละ 72.7 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี เพราะโอกาสในการเรียนของผู้รับการนิเทศมีมากขึ้น หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมให้ครูมีวุฒิการศึกษาสูงขึ้น ส่วนผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา จะมีน้อย โดยเฉพาะระดับสูงกว่าปริญญาตรี มี 9 คน ร้อยละ 2.7 เท่านั้น

ประสบการณ์ในการรับราชการ ผู้รับการนิเทศถึงร้อยละ 61.2 ที่มีประสบการณ์ในการรับราชการ 10 - 20 ปี ผู้รับการนิเทศที่มีประสบการณ์ในการรับราชการน้อยกว่า 10 ปี มี 92 คน ร้อยละ 27.9 ส่วนผู้เฒ่าที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีเพียง 36 คน ร้อยละ 10.9

อายุ ผู้รับการนิเทศ ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 30 - 45 ปี ถึง 258 คน ร้อยละ 78.2 นับว่าเป็นช่วงของวัยที่สามารถปฏิบัติงานการสอนได้เต็มที่ มีทักษะและความรู้ความสามารถมากที่สุด ส่วนอายุมากกว่า 45 ปี มี 25 คน ร้อยละ 10.9 และอายุน้อยกว่า 30 ปี ถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งในภายหลัง มี 47 คน ร้อยละ 14.2

ขนาดโรงเรียน ผู้รับการนิเทศอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีมากที่สุดถึง 190 คน ร้อยละ 57.6 โรงเรียนขนาดกลาง มี 100 คน ร้อยละ 30.3 ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก มี 40 คน ร้อยละ 12.1

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานแสดงความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	ผู้นิเทศ N = 177			ผู้รับการนิเทศ N = 330		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	โครงการนิเทศ	3.472	.573	ปานกลาง	3.550	.600	มาก
2.	กระบวนการนิเทศ	3.430	.589	ปานกลาง	3.497	.612	ปานกลาง
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	3.206	.546	ปานกลาง	3.505	.527	มาก
4.	รูปแบบการนิเทศ	3.303	.538	ปานกลาง	3.436	.507	ปานกลาง
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	3.289	.522	ปานกลาง	3.413	.504	ปานกลาง
6.	การประเมินผลการนิเทศ	3.285	.578	ปานกลาง	3.470	.569	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.330	.557	ปานกลาง	3.478	.553	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.330$) สำหรับความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาด้านโครงการนิเทศ และการจัดกิจกรรมการนิเทศ โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติ

อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านกระบวนการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อรวมทั้ง 6 ด้านแล้วเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.478$) สามารถแยกรายละเอียดเป็นรายชื่อในตารางต่อไป

ตาราง 5 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ แยกเป็นรายชื่อทั้ง 6 ด้าน ด้านโครงการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ โครงการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความสอดคล้องกับแผนงาน และโครงการของสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ	3.757	.709	มาก
2. ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน	3.819	.683	มาก
3. ความสอดคล้องกับโครงการนิเทศของกลุ่มโรงเรียน	3.633	.671	มาก
4. ความต่อเนื่องของการจัดโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ตลอดปีการศึกษา	3.424	.823	ปานกลาง
5. โรงเรียนได้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล หรือสำรวจปัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอนก่อนกำหนดคคครงการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.469	.971	ปานกลาง
6. โครงการนิเทศภายในโรงเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการนิเทศไว้อย่างชัดเจนและถูกต้อง	3.751	.787	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ โครงการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7.	การปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียนได้ ประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบในการนิเทศเพื่อเกิด การปฏิบัติงานที่ดี	3.616	.790	มาก
8.	การปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียนได้รับ การสนับสนุน ควบคุม ติดตามผล จากสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ	3.181	.840	ปานกลาง
9.	โครงการนิเทศภายในโรงเรียนได้รับการประเมินผล อย่างต่อเนื่อง	3.096	.896	ปานกลาง
10.	เมื่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนสิ้นสุด โรงเรียน ได้สรุปผลและอภิปรายผลร่วมกับบุคลากรที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานในกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ	2.972	.901	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.472	.573	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่าสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านโครงการนิเทศโดยรวมทุกข้อ แล้วปรากฏว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามความคิดเห็นของผู้นิเทศเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.472$; S.D. = .573) ถ้าหากพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้นิเทศเห็นว่าความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ($\bar{X} = 3.757$) ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.819$) โครงการนิเทศภายในโรงเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศไว้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ($\bar{X} = 3.751$) และการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียนได้ประสานงานระหว่างผู้ที่รับผิดชอบในการนิเทศเพื่อเกิดการปฏิบัติงานที่ดี ($\bar{X} = 3.616$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านกระบวนการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การศึกษาสำรวจ และเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ ในโรงเรียนก่อนการกำหนดแผนงานและโครงการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.576	.857	มาก
2. การกำหนดแผนงานการนิเทศภายในโรงเรียนเหมาะสมและ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	3.678	.793	มาก
3. กำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ชัดเจนและ ถูกต้อง	3.684	.847	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.	โรงเรียนกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ไว้ชัดเจนถูกต้อง	3.605	.632	มาก
5.	บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และเกิดการประสานงาน ร่วมมือที่คืบคั้น	3.503	.791	มาก
6.	บุคลากรร่วมมือในการคัดสนปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง	3.593	.771	มาก
7.	ผู้รับการนิเทศเกิดการยอมรับข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจาก ผู้นิเทศ	3.621	.796	มาก
8.	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้แก่ครู ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสาธิต การทดลอง เทคนิควิธีการ ตลอดจนความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ทันสมัยอยู่เสมอ	3.051	.814	ปานกลาง
9.	โรงเรียนอำนวยความสะดวก สนับสนุน แรงจูงใจ และปรับปรุง กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน	3.633	.787	มาก
10.	โรงเรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.203	.793	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
11.	โรงเรียนสรุปผล และอภิปรายผลการณ์พิเศษภายในโรงเรียน ให้บุคลากรที่รับผิดชอบได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.164	.806	ปานกลาง
12.	โรงเรียนรายงานผลการปฏิบัติงานการณ์พิเศษภายในให้ กลุ่มโรงเรียนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ทราบอย่างต่อเนื่อง	2.847	.901	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.430	.589	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับสภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านกระบวนการนิเทศ รวมทุกข้อแล้วมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.430; S.D. = .589) ถ้าหากพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดเป้าหมายของการณ์พิเศษภายในโรงเรียนไว้ชัดเจนและถูกต้อง ($\bar{X}$ = 3.684) นับว่าปฏิบัติในระดับสูงกว่าข้ออื่น ๆ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง น้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ โรงเรียนรายงานผลการปฏิบัติงานการณ์พิเศษภายในให้กลุ่มโรงเรียนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอทราบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 2.847)

ตาราง 7 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. จัดปฐมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อรับทราบแผนงาน	4.000	.754	มาก
2. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม และจัดกิจกรรมให้ ครูได้พบปะ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเรียนการสอน	3.232	.878	ปานกลาง
3. บรรยายภาพการประชุม ครูสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและซักถามปัญหาซึ่งกันและกัน	3.390	.879	ปานกลาง
4. โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน ได้เชิญศึกษานิเทศก์ หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่ม ผู้ชำนาญการแนะแนว สาธิต การสอนการใช้สื่อ เพื่อส่งเสริมความรู้แก่ครูผู้สอน แต่ละกลุ่มประสบการณ์	2.763	.860	ปานกลาง
5. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอน รู้จักใช้ แหล่งวิทยาการในห้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และการนิเทศภายในโรงเรียน	3.181	.739	ปานกลาง
6. การขอความช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนจาก กลุ่มโรงเรียนและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและ กิ่งอำเภอ	2.983	.742	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7.	โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน และการนิเทศภายในโรงเรียน	2.932	.843	ปานกลาง
8.	โรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการสอนของครูภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.271	.882	ปานกลาง
9.	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูภายในโรงเรียนรู้จักการประเมินผล การสอนของตนเองและประเมินผลของเพื่อนครูด้วยกัน	3.147	.890	ปานกลาง
10.	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลความรู้ เกี่ยวกับการเรียน การสอนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนรับทราบ	3.311	.911	ปานกลาง
11.	โรงเรียนยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชนที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน	3.698	.836	มาก
12.	กำหนดตารางเวลาในการเข้าสังเกตการสอนของครูใน แต่ละสัปดาห์ และรายภาคเรียน	2.938	.966	ปานกลาง
13.	การสังเกตการปฏิบัติงาน และการสอนของครูในห้องเรียน ขณะที่ครูทำการสอนแต่ละวิชา	2.977	.885	ปานกลาง
14.	การให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอน ก่อนและหลังสังเกตการสอนในชั้นเรียน	3.051	.834	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
15.	ขณะครูผู้สอนประสบปัญหาด้านการสอน ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ สามารถช่วยแก้ปัญหาได้ทันเหตุการณ์จนครูผู้สอนพึงพอใจ	3.277	.871	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.206	.546	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าสภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ เมื่อรวมทุกข้อ แล้วพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย ($\bar{X} = 3.206$; S.D. = .546) หากแยกเป็นรายข้อแล้วพบว่า การจัดประชุมพิเศษครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อรับทราบแผนงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.000$) และโรงเรียนยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.638$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้นิเทศ แยกเป็นรายชื่อ ด้านรูปแบบการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ก่อนการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน ได้ประชุมชี้แจง หลักการ แผนงาน ให้ผู้ร่วมรับผิดชอบรับทราบจนเข้าใจ	3.655	.783	มาก
2. การเปิดโอกาสให้ครูผู้ร่วมประชุม สอบถามปัญหาที่เกิดขึ้น จนเข้าใจอย่างถูกต้อง	3.780	.717	มาก
3. มีการจับบันทึกการประชุมอย่างละเอียดถูกต้องทุกครั้ง	3.831	.779	มาก
4. การสังเกตการสอนของครูในห้องเรียนแต่ละชั้นเรียนตรงตาม แผนงานที่ได้กำหนดไว้	3.028	.808	ปานกลาง
5. มีการจับบันทึกรายละเอียดจากการเข้าสังเกตการสอนของครู ถูกต้องตรงตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น	2.921	.882	ปานกลาง
6. การเสนอแนะ ช่วยเหลือแก้ไข้ปัญหาที่ได้จากการเข้าสังเกต การสอนของครูในห้องเรียน	3.136	.814	ปานกลาง
7. การพยายามให้คำปรึกษาหารือ แก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นจนครูผู้สอน เกิดความเข้าใจยอมรับ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ที่ดี	3.497	.944	ปานกลาง
8. เอกสาร คำว่า หนังสือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาเป็นคำว่า ใหม่ มีเพียงพอต่อความต้องการของครู	3.006	.944	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9.	ให้คำปรึกษาหารือแก่ครูผู้สอนทันที เมื่อครูต้องการความช่วยเหลือ	3.904	.751	มาก
10.	ติดตามผลการปฏิบัติการสอนของครูหลังจากการนิเทศภายในโรงเรียนเรียบร้อยแล้ว	3.446	.706	ปานกลาง
11.	สนับสนุนช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนและการนิเทศทุกครั้ง	3.650	.716	มาก
12.	จัดสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเรียนการสอนชั้นภายในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน	2.881	.771	ปานกลาง
13.	จัดการสนทนาทางวิชาการได้เชิญหัวหน้าการประถมศึกษาศึกษานิเทศ หรือวิทยากรผู้มีความรู้มาร่วมสนทนา	2.480	.880	ปานกลาง
14.	การจัดเนื้อหา และกิจกรรมการสนทนาสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน	3.147	.880	ปานกลาง
15.	การสาธิตการสอน การใช้สื่อการเรียน สามารถส่งเสริมปรับปรุง การเรียนการสอนได้ดีขึ้น	3.187	.826	ปานกลาง
เฉลี่ย		3.303	.538	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านรูปแบบการนิเทศ เมื่อรวมทุกข้อแล้วพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย ($\bar{X} = 3.303$; S.D. = .538) หากแยกเป็นรายข้อปรากฏว่า การให้คำปรึกษาหารือแก่ครูผู้สอนทันทีเมื่อครูต้องการความช่วยเหลือ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.904$) ส่วนการจัดสนทนาทางวิชาการได้เชิญหัวหน้าการประถมศึกษา ศึกษาพิเศษ หรือวิทยากรผู้ที่มีความรู้มาร่วมสนทนา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.480$) ส่วนข้ออื่น ๆ ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านการใช้เวลาการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เวลาการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้นิเทศ หรือผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้เวลาช่วยเหลือแนะนำ ครูผู้สอน ได้พิจารณาเนื้อหาที่นำมาสอน สอดคล้องกับกิจกรรม และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีประโยชน์ต่อผู้เรียน	3.356	.748	ปานกลาง
2. การใช้เวลาแนะนำครูผู้สอนให้เข้าใจ ความมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างถูกต้อง	3.373	.697	ปานกลาง
3. การใช้เวลาแนะนำครูผู้สอนให้เข้าใจวิธีการสอน การประเมินผลการเรียนการสอนอย่างละเอียดถูกต้อง	3.356	.693	ปานกลาง
4. การใช้เวลามอบหมายงาน และติดตามช่วยเหลือครู ทำการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.435	.655	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ สภาพการณ์เทศบาลภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เวลาการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. การใช้เวลาจัดหาสื่อการเรียนให้กับครูผู้สอนใช้ประกอบ การสอน เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน	3.407	.699	ปานกลาง
6. การใช้เวลาจัดทำตารางเรียนและติดตามผลการเรียนของ นักเรียนตลอดปีการศึกษา	3.701	.780	มาก
7. การใช้เวลาพิจารณาจัดกิจกรรมการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน	3.260	.723	ปานกลาง
8. การใช้เวลากำหนดนโยบายและประสานงานร่วมกับบุคคล ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	3.345	.674	ปานกลาง
9. การใช้เวลาเข้าสังเกตการสอนของครูแต่ละชั้นเรียน อย่างต่อเนื่อง	2.932	.837	ปานกลาง
10. การใช้เวลาวางแผนปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศภายในโรงเรียน	3.271	.727	ปานกลาง
11. การใช้เวลารับปรุงกิจกรรมการนิเทศให้สอดคล้องกับ โครงการการนิเทศภายในโรงเรียน	3.345	.666	ปานกลาง
12. การใช้เวลาประสานงานกับกลุ่มโรงเรียน สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ เพื่อสนับสนุน การนิเทศภายในโรงเรียน	3.023	.776	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เวลาการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13. การใช้เวลาศึกษาเพื่อกำหนดแผนงานการนิเทศภายใน โรงเรียนสอดคล้องกับแผนงานของกลุ่มโรงเรียนและ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ	3.209	.712	ปานกลาง
14. การใช้เวลาควบคุม กำกับ ติดตามผลการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.339	.745	ปานกลาง
15. การใช้เวลารายงานผลการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน โรงเรียนต่อกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอและกิ่งอำเภอ	2.915	.825	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.284	.522	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่าสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการใช้เวลา
การนิเทศ ตามความึกเห็นของผู้นิเทศ เมื่อรวมทุกข้อ แล้วปรากฏว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับ
ปานกลาง เฉลี่ย ($\bar{X} = 3.284$; S.D. = .522) หากแยกเป็นรายข้อผลปรากฏว่า การใช้เวลา
จัดการเรียนและติดตามผลการเรียนของนักเรียนตลอดปีการศึกษา ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$
3.701) ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ แยกเป็นรายชื่อ ด้านการประเมินผลการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การประเมินผลการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การประเมินผลโครงการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.186	.726	ปานกลาง
2. จัดการประชุมประเมินผลงานในการปฏิบัติงานการนิเทศ ภายในโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา	3.198	.739	ปานกลาง
3. นำผลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน มาปรับปรุงการนิเทศและการเรียนการสอน	3.382	.750	มาก
4. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้นำผลจากการประเมินผลมาศึกษา วิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการเรียน การสอน ตลอดจนการนิเทศภายในโรงเรียน	3.395	.792	ปานกลาง
5. การประเมินผลการนิเทศปฏิบัติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง	3.147	.754	ปานกลาง
6. บันทึกหลักฐานการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ได้ชัดเจนและถูกต้อง	3.277	.837	ปานกลาง
7. สรุปผลและอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับ ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ	3.243	.793	ปานกลาง
8. นำผลจากการสรุปและอภิปรายผล รายงานให้กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอได้รับทราบ	2.785	.885	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การประเมินผลการนิเทศ	ผู้นิเทศ (N = 177)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9.	การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุจุดหมาย ของโครงการนิเทศ	3.119	.748	ปานกลาง
10.	การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนช่วยให้ผู้นิเทศหรือ ผู้บริหารปฏิบัติงานการนิเทศได้ประสบความสำเร็จ	3.350	.740	ปานกลาง
11.	การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถช่วยให้ ครูผู้สอนพัฒนาการเรียนการสอน และเกิดความพึงพอใจ	3.508	.708	มาก
12.	ผลที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน สามารถพัฒนา ทักษะ ความรู้ของครูที่มีต่อการนิเทศ	3.497	.716	ปานกลาง
13.	โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนนำผลจากการประเมินผล การนิเทศมาปรับปรุงการเรียนการสอน งานการนิเทศ มากขึ้น	3.412	.815	ปานกลาง
เฉลี่ย		3.285	.578	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่าสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ เมื่อรวมทุกข้อแล้วพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย ($\bar{X} = 3.285$; S.D. = .578) เมื่อแยกเป็นรายข้อ ปรากฏว่าการนำผลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนมาปรับปรุง การนิเทศและการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.582$) และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน สามารถช่วยให้ครูผู้สอนพัฒนาการเรียนการสอน และเกิดความพึงพอใจ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านโครงการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ โครงการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สอดคล้องกับแผนงาน และโครงการของสำนักงาน การศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ	3.768	.742	มาก
2. สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน	3.676	.772	มาก
3. สอดคล้องกับโครงการนิเทศของกลุ่มโรงเรียน	3.697	.718	มาก
4. โครงการนิเทศภายในโรงเรียนจัดอย่างต่อเนื่องตลอดปี การศึกษา	3.439	.881	ปานกลาง
5. คณะครูในโรงเรียนร่วมกันรวบรวมข้อมูล พร้อมสำรวจ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนก่อนกำหนดโครงการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.327	.880	ปานกลาง
6. กำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้อย่างชัดเจนและถูกต้อง สามารถปฏิบัติงานได้	3.706	.761	มาก
7. การปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียน สร้าง ความเข้าใจที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	3.712	.771	มาก
8. การปฏิบัติตามโครงการนิเทศได้รับการสนับสนุน ควบคุม ติดตามผล จากผู้บริหาร และผู้นิเทศ	3.588	.803	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ โครงการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9.	โครงการนิเทศภายในโรงเรียนได้รับการประเมินผลอย่าง ต่อเนื่อง	3.264	.836	ปานกลาง
10.	โครงการนิเทศภายในโรงเรียนสิ้นสุด โรงเรียนได้ร่วมกับ คณะครู ช่วยกันสรุปผลการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไข หรือมรายงานผลการปฏิบัติงานให้กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอทราบ	3.327	.852	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.550	.826	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เฉลี่ย ($\bar{X} = 3.550$; S.D. = .826) เมื่อแยกออกเป็นรายข้อปรากฏว่า ความสอดคล้องกับแผนงาน และโครงการของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ($\bar{X} = 3.767$) ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.676$) ความสอดคล้องกับโครงการนิเทศของกลุ่มโรงเรียน ($\bar{X} = 3.697$) กำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนและถูกต้อง สามารถปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = 3.706$) การปฏิบัติตามโครงการนิเทศภายใน

โรงเรียนสร้างความเข้าใจที่ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ($\bar{X} = 3.712$) และการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศได้รับการสนับสนุน ควบคุม ติดตามผลจากผู้บริหาร และผู้นิเทศ ($\bar{X} = 3.588$) ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้รับการนิเทศมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านกระบวนการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ก่อนการกำหนดแผนงานและโครงการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนได้ศึกษา สํารวจ เก็บรวบรวมข้อมูล การเรียน การสอนในโรงเรียน	3.550	.600	มาก
2. การกำหนดโครงการนิเทศภายในโรงเรียนเหมาะสมและ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน และครูผู้สอน	3.624	.813	มาก
3. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ชัดเจนและถูกต้อง	3.739	.763	มาก
4. การกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ของผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศ ชัดเจนถูกต้อง	3.561	.742	มาก
5. ผู้รับการนิเทศร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.409	.810	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6.	ผู้รับการนิเทศร่วมมือกับผู้นิเทศคัดสนใจแก้ปัญหา และแนวทาง แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจนสำเร็จ	3.458	.791	ปานกลาง
7.	เมื่อผู้นิเทศแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศ ยอมรับ การนิเทศแล้วปฏิบัติงานตามข้อแนะนำเสมอ	3.591	.806	มาก
8.	ผู้รับการนิเทศสนใจ ร่วมกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนกำหนด เช่น การสาธิต การ ทดลอง วิธีการ ตลอดจนความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศ	3.491	.855	ปานกลาง
9.	โรงเรียนสนับสนุน อำนวยความสะดวก ปรับปรุง กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.482	.780	ปานกลาง
10.	ผู้รับการนิเทศร่วมมือกับผู้นิเทศประเมินผลการปฏิบัติงาน การนิเทศ ตลอดปีการศึกษา	3.382	.799	ปานกลาง
11.	บุคลากรทุกคนร่วมกันสรุปผล อภิปรายผลการนิเทศภายใน โรงเรียน พร้อมเสนอแนะเพื่อปรับปรุงนิเทศต่อไป	3.248	.853	ปานกลาง
12.	โรงเรียนรายงานผลการปฏิบัติงานการนิเทศภายในให้กลุ่ม โรงเรียน สำนักงานการศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ รับทราบอย่างต่อเนื่อง	3.352	.877	ปานกลาง
เฉลี่ย		3.497	.612	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านกระบวนการนิเทศ ปรากฏว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.497$; S.D. = .612) เมื่อแยกออกเป็นรายข้อพบว่า ก่อนการกำหนดแผนงานและโครงการ นิเทศภายในโรงเรียนได้ศึกษา สํารวจ เก็บรวบรวมข้อมูล การเรียนการสอนในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.550$) การกำหนดโครงการนิเทศภายในโรงเรียนเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.624$) การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ชัดเจนและถูกต้อง ($\bar{X} = 3.739$) การกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศชัดเจนถูกต้อง ($\bar{X} = 3.561$) และเมื่อ ผู้นิเทศแนะนำให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศ ยอมรับการนิเทศแล้วปฏิบัติงานตามข้อเสนอแนะ ($\bar{X} = 3.591$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้รับการนิเทศมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 13 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านรูปแบบการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้รับการนิเทศได้ศึกษาเอกสาร คำรา เกี่ยวกับการนิเทศ จนเข้าใจอย่างละเอียด	3.273	.709	ปานกลาง
2. เมื่อมีปัญหาคือความไม่เข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน ผู้รับการนิเทศสอบถามผู้นิเทศและเพื่อนครูด้วยกัน	3.615	.711	มาก
3. การประชุมในโรงเรียนสามารถซักถามปัญหาอย่างกว้างขวาง พร้อมทั้งมีการจกบันทึกรายงานการประชุมถูกต้อง	4.027	.777	มาก
4. ผู้บริหารหรือผู้นิเทศได้เข้าตรวจเยี่ยม และเข้าสังเกต การสอนในชั้นเรียนตลอดปีการศึกษา	3.130	.874	ปานกลาง
5. ผู้นิเทศหรือผู้บริหารได้แนะนำ ให้ข้อกคเห็นตรงตามสภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้น	3.521	.702	มาก
6. ผู้รับการนิเทศนำปัญหาที่ได้รับการแนะนำ มาปรับปรุง การเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมาย	3.609	.663	มาก
7. การให้คำปรึกษาหารือสามารถช่วยให้ผู้รับการนิเทศพัฒนา การนิเทศ การเรียนการสอนได้ดีขึ้น	3.673	.694	มาก
8. เอกสาร คำรา คู่มือ หนังสือสนับสนุนการนิเทศมีเพียงพอ ต่อความต้องการของครูในโรงเรียน	3.187	.929	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9.	ผู้นิเทศหรือผู้บริหารให้คำปรึกษาหารือทันที เมื่อผู้รับการนิเทศ ต้องการความช่วยเหลือด้านการเรียนการสอน	3.730	.793	มาก
10.	ควบคุม ติดตามผล การปฏิบัติของครูหลังจากนิเทศภายใน โรงเรียนเรียบร้อยแล้ว	3.452	.722	ปานกลาง
11.	ช่วยเหลือผู้รับการนิเทศสม่ำเสมอจนสามารถพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน ผู้รับการนิเทศเกิดความพึงพอใจ	3.415	.772	ปานกลาง
12.	โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนได้จัดสัมมนาทางวิชาการ เพื่อ แลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเรียนการสอน	3.103	.844	ปานกลาง
13.	การประชุม สนทนาแต่ละครั้งได้เชิญศึกษานิเทศก์ หัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอ หรือวิทยากรผู้มีความรู้มาร่วม ประชุม	2.927	.980	ปานกลาง
14.	เนื้อหาการประชุม การสนทนา สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอน	3.394	.785	ปานกลาง
15.	การสาธิตการสอน การใช้สื่อการเรียนสามารถส่งเสริม การนิเทศภายในโรงเรียน การเรียนการสอนให้ดีขึ้น	3.479	.833	ปานกลาง
เฉลี่ย		3.436	.507	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านรูปแบบการนิเทศ ปรากฏว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย ($\bar{X} = 3.436$; S.D. = .507) เมื่อแยกออกเป็นรายข้อแล้วพบว่า การประชุมในโรงเรียน สามารถชักถามปัญหาอย่างกว้างขวาง พร้อมทั้งมีการจดบันทึกรายงานการประชุมอย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 4.027$) ปฏิบัติในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมากกว่าข้ออื่น ๆ เมื่อมีปัญหาความไม่เข้าใจ เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้รับการนิเทศสอบถามผู้นิเทศและเพื่อนครูด้วยกัน ($\bar{X} = 3.615$) ผู้นิเทศหรือผู้บริหารได้แนะนำให้ข้อคิดเห็น ติดตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 3.521$) ผู้รับการนิเทศนำปัญหาที่ได้รับการแนะนำ มาปรับปรุงการเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 3.609$) การให้คำปรึกษาหารือสามารถช่วยให้ผู้รับการนิเทศพัฒนาการนิเทศการเรียน การสอนได้ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.673$) และผู้นิเทศหรือผู้บริหารให้คำปรึกษาหารือทันที เมื่อผู้รับการนิเทศ ต้องการความช่วยเหลือด้านการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 14 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อทราบแผนงาน	4.400	.717	มาก
2. เมื่อโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอและกิ่งอำเภอ จัดกิจกรรมการประชุมได้เข้าร่วม กิจกรรมพร้อมแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน	3.742	.856	มาก
3. บรรยาภาคการประชุม ครูสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ในชั้น การเรียนการสอนกันอย่างกว้างขวาง มีข้อสรุปที่ดี	3.552	.755	มาก
4. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนได้เชิญศึกษานิเทศก์ หัวหน้าศูนย์ วิชาการกลุ่ม มาแนะนำ สาธิตการสอน การใช้สื่อ เพื่อ ส่งเสริมความรู้ให้กับครูในแต่ละกลุ่มประสบการณ์	2.867	.872	ปานกลาง
5. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน สนับสนุนให้ครูรู้จักใช้แหล่ง วิทยาการท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน	3.352	.790	ปานกลาง
6. ผู้รับการนิเทศต้องการความช่วยเหลือในชั้นอุปกรณ์ การเรียนการสอนจากกลุ่มโรงเรียน	3.818	.863	มาก
7. ผู้รับการนิเทศได้เข้าร่วม ประชุม สัมมนาทางวิชาการ ในแต่ละปีการศึกษา	3.085	.941	ปานกลาง
8. ผู้นิเทศ หรือผู้บริหาร ได้ประเมินผลการสอนของครูในแต่ละ ภาคเรียน	3.555	.892	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9.	ผู้นิเทศได้บันทึกหลักฐานจากการสอน การนิเทศด้วยตัวเอง อย่างถูกต้อง	3.461	.875	ปานกลาง
10.	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอนให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ	3.536	.926	มาก
11.	ผู้รับการนิเทศยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศ และผู้ปกครองนักเรียน	3.739	.709	มาก
12.	ผู้นิเทศกำหนดตารางเวลาเข้าสังเกตการสอน สามารถปฏิบัติ ได้ตามตารางเวลาและเกิดผลดีต่อการเรียนการสอนและ การนิเทศภายในโรงเรียน	3.109	.919	ปานกลาง
13.	ผู้นิเทศเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียน สามารถแนะนำ ให้ ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการเรียน	3.070	.928	ปานกลาง
14.	เมื่อผู้นิเทศหรือผู้บริหารแนะนำ เสนอแนะ ได้นำมาปฏิบัติ และปรับปรุงให้ดีขึ้น	3.730	.677	มาก
15.	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนการสอน ผู้นิเทศหรือผู้บริหารสามารถ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาได้ทันเวลา เกิดความพึงพอใจ	3.567	.742	มาก
เฉลี่ย		3.505	.527	มาก

จากตาราง 14 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ ปรากฏว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เฉลี่ย ($\bar{X} = 3.505$; S.D. = .527) เมื่อแยกออกเป็นรายข้อแล้วปรากฏว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ โรงเรียนประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อทราบแผนงาน ($\bar{X} = 4.400$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนได้เชิญศึกษานิเทศก์ หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มมาแนะนำ สาธิตการสอน การใช้สื่อเพื่อส่งเสริมความรู้ให้กับครูในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.867$)

ตาราง 15 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านการใช้เวลาการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เวลาการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้รับการนิเทศหรือครูผู้สอนได้ใช้เวลาพิจารณาเนื้อหากิจกรรม ที่นำมาสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของตัวผู้เรียน	3.667	.742	มาก
2. การใช้เวลาศึกษาเอกสาร คำรา คู่มือครู เพื่อเข้าใจถึง ความมุ่งหมายและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.627	.754	มาก
3. ผู้นิเทศได้ใช้เวลาแนะนำครูผู้สอนได้เข้าใจวิธีการสอน การประเมินผลการเรียนของนักเรียน	3.367	.757	ปานกลาง
4. เมื่อได้รับมอบหมายงาน ได้ใช้เวลาศึกษางาน พร้อมลงมือ ปฏิบัติงานจนบรรลุจุดหมาย	3.633	.686	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เวลาการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
		χ̄	S.D.	ระดับ
5.	การใช้เวลาในการผลิตสื่อ เตรียมการใช้สื่อให้เหมาะสมกับ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้	3.364	.761	ปานกลาง
6.	การใช้เวลาเตรียมแผนการสอนย่อย และประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนตลอดภาคเรียน	3.794	.731	มาก
7.	การใช้เวลาศึกษาค้นคว้า รูปแบบ กิจกรรมการนิเทศที่มี ความเหมาะสม สามารถพัฒนาการเรียนการสอน	3.361	.671	มาก
8.	การใช้เวลาในการศึกษานโยบายและประสานงานร่วมกับ คณะครูที่เกี่ยวข้อง	3.361	.675	ปานกลาง
9.	การใช้เวลาปรับปรุงแก้ไขข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศ	3.373	.682	ปานกลาง
10.	การใช้เวลาวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน และ การนิเทศภายในโรงเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	3.479	.724	ปานกลาง
11.	การใช้เวลาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหาวิชา	3.636	.681	มาก
12.	การใช้เวลาประสานงาน แลกเปลี่ยนสื่อการเรียน อุปกรณ์ กับครูภายในกลุ่มโรงเรียน และศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	3.015	.849	ปานกลาง
13.	การใช้เวลาศึกษาเอกสาร แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ เพื่อ วางแผนปรับปรุงงานให้ดีขึ้น	3.188	.707	ปานกลาง

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เวลาการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
14.	การใช้เวลาพบปะพูดคุยกับผู้นิเทศหรือผู้บริหารเกี่ยวกับ การนิเทศภายในโรงเรียน	3.927	.785	ปานกลาง
15.	การใช้เวลารวบรวม เขียนรายงานผลการปฏิบัติงาน การนิเทศภายในโรงเรียนต่อกลุ่มโรงเรียน สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ	2.997	.746	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.413	.504	ปานกลาง

จากตาราง 15 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการใช้เวลาการนิเทศ ผลปรากฏว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย ($\bar{X} = 3.413$; S.D. = .564) เมื่อแยกออกเป็นรายข้อพบว่า การใช้เวลาเตรียมแผน การสอนย่อย และการประเมินผลการเรียนของนักเรียนตลอดภาคเรียน ($\bar{X} = 3.794$) มีการปฏิบัติมากกว่าข้ออื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการใช้เวลารวบรวม เขียนรายงานผลการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนต่อกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ($\bar{X} = 2.997$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง น้อยกว่าข้ออื่น ๆ

ตาราง 16 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ แยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศ

ข้อ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การประเมินผลการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การประเมินผลโครงการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	3.315	.778	ปานกลาง
2. โรงเรียนจัดการประชุมประเมินผลการปฏิบัติงานการนิเทศ ภายในโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา	3.342	.788	ปานกลาง
3. นำผลที่ได้จากการประเมินผลมาปรับปรุงการนิเทศและ การเรียนการสอน	3.570	.733	มาก
4. ส่งเสริมให้ครูนำผลจากการประเมินผลการศึกษา เพื่อหา แนวทางแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น	3.645	.714	มาก
5. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง	3.403	.763	ปานกลาง
6. การบันทึกหลักฐานการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ชัดเจน ถูกต้อง	3.455	.815	ปานกลาง
7. ผู้นิเทศหรือผู้บริหารสรุปผล และอภิปรายผลการนิเทศภายใน โรงเรียน ร่วมกับครูผู้รับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ	3.282	.789	ปานกลาง
8. เมื่อสรุปและอภิปรายผลแล้ว รายงานให้กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอรับทราบ	3.256	.794	ปานกลาง

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การประเมินผลการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ (N = 330)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9.	การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุจุดหมาย ตามโครงการนิเทศ	3.415	.732	ปานกลาง
10.	การประเมินผลการนิเทศช่วยให้การปฏิบัติงานการนิเทศใน โรงเรียนประสบความสำเร็จ	3.536	.689	มาก
11.	การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถช่วยให้ ผู้รับการนิเทศพัฒนาตนเอง และเกิดความพึงพอใจ	3.594	.705	มาก
12.	ผลที่เกิดจากการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน สามารถพัฒนา ทักษะ ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน	3.685	.717	มาก
13.	โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนนำผลจากการประเมินผล การนิเทศมาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้ดีขึ้น	3.630	.704	มาก
เฉลี่ย		3.470	.569	ปานกลาง

จากตาราง 16 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศ ผลปรากฏว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.470$; S.D. = .569) เมื่อแยกออกเป็นรายข้อพบว่า ผลที่เกิดจากการประเมินผล

การนิเทศภายในโรงเรียนสามารถพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.685$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มากกว่าข้ออื่น ๆ ส่วนเมื่อสรุปและอภิปรายผลแล้วรายงานให้กลุ่มโรงเรียน ส่วนงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอรับทราบ ($\bar{X} = 3.236$) ปฏิบัติในระดับปานกลางน้อยกว่าข้ออื่น ๆ

ตอนที่ 2

ผลการวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศกับผู้รับนิเทศ และผู้รับการนิเทศกับผู้รับการนิเทศ ที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ อายุ และขนาดโรงเรียน

ตาราง 17 ศึกษาความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	วุฒิการศึกษา					
		อนุปริญญาหรือต่ำกว่า		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี	
		N = 31		N = 141		N = 5	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	โครงการนิเทศ	3.632	.644	3.409	.539	4.220	.311
2.	กระบวนการนิเทศ	3.561	.694	3.387	.565	3.816	.215
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	3.369	.580	3.151	.529	3.733	.359
4.	รูปแบบการนิเทศ	3.404	.572	3.259	.523	3.906	.300
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	3.417	.598	3.236	.498	3.800	.262
6.	การประเมินผลการนิเทศ	3.344	.551	3.261	.590	3.569	.319
	เฉลี่ย	3.455	.606	3.284	.541	3.844	.354

จากตาราง 17 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษาใน 6 ด้าน มีดังต่อไปนี้

ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.455$)

ผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.284$)

ผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน
โรงเรียน โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.840$)

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้แทนที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามประสบการณ์ในการรับราชการ

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	ประสบการณ์ในการรับราชการ					
		น้อยกว่า 10 ปี		10 - 20 ปี		มากกว่า 20 ปี	
		N = 12		N = 82		N = 83	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	โครงการนิเทศ	3.366	.455	3.414	.596	3.543	.560
2.	กระบวนการนิเทศ	3.370	.391	3.352	.642	3.514	.550
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	3.183	.349	3.109	.586	3.304	.515
4.	รูปแบบการนิเทศ	3.244	.353	3.223	.553	3.389	.537
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	3.138	.470	3.228	.518	3.360	.527
6.	การประเมินผลการนิเทศ	3.173	.440	3.274	.579	3.310	.598
	เฉลี่ย	3.246	.410	3.267	.579	3.403	.548

จากตาราง 18 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการรับราชการใน 6 ด้าน มีดังต่อไปนี้

ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการรับราชการ น้อยกว่า 10 ปี 10 - 20 ปี และมากกว่า 20 ปี ต่างก็มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.246$), ($\bar{X} = 3.267$ และ ($\bar{X} = 3.403$) ตามลำดับ

ตาราง 19 ศึกษาความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุ

ข้อ สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	อายุ					
	น้อยกว่า 30 ปี		30 - 45 ปี		มากกว่า 45 ปี	
	N = 3		N = 98		N = 76	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. โครงการนิเทศ	2.900	.529	3.410	.549	3.573	.585
2. กระบวนการนิเทศ	3.111	.728	3.346	.598	3.549	.556
3. การจัดกิจกรรมการนิเทศ	3.133	.176	3.095	.553	3.351	.516
4. รูปแบบการนิเทศ	3.177	.214	3.238	.539	3.390	.537
5. การใช้เวลาการนิเทศ	2.800	.240	3.252	.509	3.344	.536
6. การประเมินผลการนิเทศ	3.051	.310	3.277	.581	3.303	.585
เฉลี่ย	3.028	.366	3.270	.555	3.418	.552

จากตาราง 19 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบตามอายุใน 6 ด้าน มีดังต่อไปนี้

ผู้นิเทศที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี อายุ 30 - 45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปี ต่างก็มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.028$), ($\bar{X} = 3.270$) และ ($\bar{X} = 3.418$) ตามลำดับ

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	ขนาดโรงเรียน					
		เล็ก		กลาง		ใหญ่	
		N = 111		N = 54		N = 12	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	โครงการนิเทศ	3.547	.559	3.301	.608	3.553	.362
2.	กระบวนการนิเทศ	3.496	.564	3.254	.633	.3604	.445
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	3.254	.515	3.079	.606	3.333	.478
4.	รูปแบบการนิเทศ	3.372	.517	3.149	.576	3.350	.436
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	3.354	.507	3.119	.543	3.377	.445
6.	การประเมินผลการนิเทศ	3.332	.573	3.163	.609	3.384	.416
เฉลี่ย		3.392	.539	3.178	.596	3.430	.425

จากตาราง 20 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียนใน 6 ด้าน มีดังต่อไปนี้

ผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างมีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.392$), ($\bar{X} = 3.178$) และ ($\bar{X} = 3.432$) ตามลำดับ

ตาราง 21 ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	วุฒิการศึกษา					
		อนุปริญญาหรือต่ำกว่า		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี	
		N = 81		N = 240		N = 9	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	โครงการนิเทศ	3.619	.580	3.510	.604	3.977	.471
2.	กระบวนการนิเทศ	3.648	.618	3.436	.599	3.777	.640
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	3.569	.496	3.477	.532	3.681	.598
4.	รูปแบบการนิเทศ	3.497	.507	3.408	.504	3.637	.530
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	3.501	.491	3.375	.502	3.614	.569
6.	การประเมินผลการนิเทศ	3.568	.567	3.426	.561	3.726	.663
	เฉลี่ย	3.567	.543	3.439	.550	3.735	.578

จากตาราง 21 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษาใน 6 ด้าน มีดังต่อไปนี้

ผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.567$)

ผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.439$)

ผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.735$)

ตาราง 22 ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามประสบการณ์ในการรับราชการ

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	ประสบการณ์ในการรับราชการ					
		น้อยกว่า 10 ปี		10 - 20 ปี		มากกว่า 20 ปี	
		N = 92		N = 202		N = 36	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	โครงการนิเทศ	3.566	.561	3.543	.609	3.547	.657
2.	กระบวนการนิเทศ	3.507	.564	3.472	.625	3.613	.655
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	3.481	.475	3.513	.535	3.518	.609
4.	รูปแบบการนิเทศ	3.392	.500	3.446	.503	3.492	.548
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	3.368	.441	3.423	.518	3.464	.575
6.	การประเมินผลการนิเทศ	3.500	.539	3.458	.568	3.457	.647
	เฉลี่ย	3.469	.513	3.476	.560	3.515	.615

จากตาราง 22 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการรับราชการใน 6 ด้าน มีดังต่อไปนี้

ผู้รับการนิเทศที่มีประสบการณ์ในการรับราชการ น้อยกว่า 10 ปี, 10 - 20 ปี และ มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.469$) และ ($\bar{X} = 3.476$) ตามลำดับ

สำหรับผู้รับการนิเทศที่มีประสบการณ์ในการรับราชการมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.515$)

ตาราง 23 ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุ

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	อายุ					
		น้อยกว่า 30 ปี		30 - 45 ปี		มากกว่า 45 ปี	
		N = 47		N = 258		N = 25	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	โครงการนิเทศ	3.527	.593	3.562	.595	3.464	.673
2.	กระบวนการนิเทศ	3.464	.605	3.515	.601	3.370	.735
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	3.496	.513	3.517	.518	3.400	.634
4.	รูปแบบการนิเทศ	3.315	.559	3.455	.488	3.354	.593
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	3.390	.535	3.424	.491	3.333	.583
6.	การประเมินผลการนิเทศ	3.481	.614	3.485	.552	3.286	.631
	เฉลี่ย	3.455	.570	3.493	.541	3.368	.641

จากตาราง 23 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบตามอายุใน 6 ด้าน มีดังต่อไปนี้

ผู้รับการนิเทศที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี อายุ 30 - 45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปี ต่างก็มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.455$), ($\bar{X} = 3.493$) และ ($\bar{X} = 3.368$) ตามลำดับ

ตาราง 24 ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	ขนาดโรงเรียน					
		เล็ก		กลาง		ใหญ่	
		N = 190		N = 100		N = 40	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	โครงการนิเทศ	3.583	.601	3.464	.633	3.607	.492
2.	กระบวนการนิเทศ	3.542	.619	3.356	.639	3.635	.426
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	3.525	.547	3.464	.516	3.513	.451
4.	รูปแบบการนิเทศ	3.453	.520	3.403	.513	3.440	.433
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	3.423	.537	3.378	.454	3.448	.463
6.	การประเมินผลการนิเทศ	3.465	.607	3.436	.515	3.575	.503
เฉลี่ย		3.498	.572	3.417	.545	3.536	.461

จากตาราง 24 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียนใน 6 ด้าน มีดังต่อไปนี้

ผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.498$) และ ($\bar{X} = 3.417$)

ส่วนผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.536$)

วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ และผู้รับการนิเทศกับผู้รับการนิเทศ ที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์รับราชการต่างกัน อายุต่างกัน และขนาดโรงเรียนต่างกัน

ตาราง 25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่างกัน

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1.	โครงการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.136	2.068	6.717**
		ภายในกลุ่ม	174	53.581	.307	
2.	กระบวนการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.545	.772	2.261
		ภายในกลุ่ม	174	59.451	.341	
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.645	1.322	4.160*
		ภายในกลุ่ม	174	49.908	.286	
4.	รูปแบบการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.411	1.205	4.306*
		ภายในกลุ่ม	174	48.610	.279	
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.194	1.097	4.168*
		ภายในกลุ่ม	174	45.799	.263	
6.	การประเมินผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.594	.297	.887
		ภายในกลุ่ม	174	58.276	.334	

จากตาราง 25 แสดงว่าผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านโครงการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ และการใช้

เวลาการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการนิเทศและด้านกระบวนการนิเทศและการประเมินผลการนิเทศ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการ Scheffé's Method ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

ตาราง 26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ

วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.409$	อนุปริญญาหรือต่ำกว่า $\bar{X} = 3.632$	สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X} = 4.220$
ปริญญาตรี	-	0.222	0.810**
อนุปริญญาหรือต่ำกว่า		-	0.587**
สูงกว่าปริญญาตรี			-

จากตาราง 26 แสดงว่าผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศแตกต่างจากผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา และผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศแตกต่างจากผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศแตกต่างจากผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ

วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.151$	อนุปริญญาหรือต่ำกว่า $\bar{X} = 3.369$	สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X} = 3.733$
ปริญญาตรี	—	0.218	0.582**
อนุปริญญาหรือต่ำกว่า		—	0.364**
สูงกว่าปริญญาตรี			—

จากตาราง 27 แสดงว่าผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้าน
การจัดกิจกรรมการนิเทศ แตกต่างจากผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษา
สูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศแตกต่างจากผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษา
อนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษา
อนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศแตกต่างจากผู้แทนที่มี
วุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ด้านรูปแบบการนิเทศ

วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.259$	อนุปริญญาหรือต่ำกว่า $\bar{X} = 3.404$	สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X} = 3.906$
ปริญญาตรี	—	0.145	0.647**
อนุปริญญาหรือต่ำกว่า		—	0.502**
สูงกว่าปริญญาตรี			—

จากตาราง 28 แสดงว่าผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านรูปแบบการนิเทศ แตกต่างจากผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านรูปแบบการนิเทศแตกต่างจากผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นด้านรูปแบบการนิเทศแตกต่างจากผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 เปรียบเทียบความถี่เห็นของผู้เฒ่าที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ด้านการใช้เวลาการนิเทศ

วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.236$	อนุปริญญาหรือต่ำกว่า $\bar{X} = 3.417$	สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X} = 3.800$
ปริญญาตรี	—	0.181	0.564**
อนุปริญญาหรือต่ำกว่า		—	0.383**
สูงกว่าปริญญาตรี			—

จากตาราง 29 แสดงว่าผู้เฒ่าที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความถี่เห็นด้าน
การใช้เวลาการนิเทศ แตกต่างจากผู้เฒ่าที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และผู้เฒ่าที่มีวุฒิการศึกษา
สูงกว่าปริญญาตรี มีความถี่เห็นด้านการใช้เวลาการนิเทศแตกต่างจากผู้เฒ่าที่มีวุฒิการศึกษาระดับ
อนุปริญญาหรือต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้เฒ่าที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญา
หรือต่ำกว่าอนุปริญญา มีความถี่เห็นด้านการใช้เวลาการนิเทศแตกต่างจากผู้เฒ่าที่มีวุฒิปริญญาตรี
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1.	โครงการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.825	.412	1.262
		ภายในกลุ่ม	174	56.893	.327	
2.	กระบวนการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.113	.556	1.617
		ภายในกลุ่ม	174	59.883	.344	
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.569	.784	2.678
		ภายในกลุ่ม	174	50.983	.293	
4.	รูปแบบการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.180	.590	2.060
		ภายในกลุ่ม	174	49.841	.286	
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.993	.496	1.838
		ภายในกลุ่ม	174	47.000	.270	
6.	การประเมินผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.212	.106	.315
		ภายในกลุ่ม	174	58.658	.337	

จากตาราง 30 แสดงว่าผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน มีความคิดเห็น
ต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ
การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามอายุต่างกัน

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1.	โครงการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.141	1.070	3.352 [*]
		ภายในกลุ่ม	174	55.577	.319	
2.	กระบวนการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.063	1.031	3.046
		ภายในกลุ่ม	174	58.933	.338	
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.832	1.416	4.956 ^{**}
		ภายในกลุ่ม	174	49.720	.285	
4.	รูปแบบการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.031	.515	1.794
		ภายในกลุ่ม	174	49.990	.287	
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.081	.540	2.004
		ภายในกลุ่ม	174	46.912	.269	
6.	การประเมินผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.196	.098	.291
		ภายในกลุ่ม	174	58.674	.337	

จากตาราง 31 แสดงว่าผู้นิเทศที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ และการจัดกิจกรรมการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านกระบวนการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 32 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีอายุต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ

อายุ	น้อยกว่า 30 ปี $\bar{X} = 2.900$	30 - 45 ปี $\bar{X} = 3.410$	มากกว่า 45 ปี $\bar{X} = 3.573$
น้อยกว่า 30 ปี	-	0.510 **	0.673 **
30 - 45 ปี		-	0.163
มากกว่า 45 ปี			-

จากตาราง 32 แสดงว่าผู้นิเทศที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศแตกต่างจากผู้นิเทศที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี และผู้นิเทศที่มีอายุ 30 - 45 ปี มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศ แตกต่างจากผู้นิเทศที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้นิเทศที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศ แตกต่างจากผู้นิเทศที่มีอายุ 30 - 45 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เฒ่าที่มีอายุต่างกันต่อสภาพการณ์เฒ่าภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการณ์เฒ่า

อายุ	30 - 45 ปี $\bar{X} = 3.095$	น้อยกว่า 30 ปี $\bar{X} = 3.133$	มากกว่า 45 ปี $\bar{X} = 3.351$
30 - 45 ปี	-	0.038	0.256**
น้อยกว่า 30 ปี	-	-	0.218**
มากกว่า 45 ปี	-	-	-

จากตาราง 32 แสดงว่าผู้เฒ่าที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นด้านการจัดกิจกรรม
การณ์เฒ่า แตกต่างจากผู้เฒ่าที่มีอายุ 30 - 45 ปี และผู้เฒ่าที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความคิดเห็น
ด้านการจัดกิจกรรมณ์เฒ่า แตกต่างจากผู้เฒ่าที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 ส่วนผู้เฒ่าที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นด้านการจัดกิจกรรมณ์เฒ่า แตกต่าง
จากผู้เฒ่าที่มีอายุ 30 - 45 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามขนาดโรงเรียนต่างกัน

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1.	โครงการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.245	1.222	3.521*
		ภายในกลุ่ม	174	55.473	.318	
2.	กระบวนการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.511	1.255	3.736*
		ภายในกลุ่ม	174	58.485	.336	
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.321	.660	2.244
		ภายในกลุ่ม	174	51.231	.294	
4.	รูปแบบการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.835	.917	3.245*
		ภายในกลุ่ม	174	49.186	.282	
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.111	1.055	4.004*
		ภายในกลุ่ม	174	45.881	.263	
6.	การประเมินผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.164	.582	1.754
		ภายในกลุ่ม	174	57.706	.331	

จากตาราง 34 แสดงว่าผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ และการใช้เวลาการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการจัดกิจกรรมนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศ
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ

ขนาดโรงเรียน	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก
	$\bar{X} = 3.301$	$\bar{X} = 3.533$	$\bar{X} = 3.547$
ขนาดกลาง	-	0.231**	0.245**
ขนาดใหญ่		-	0.014
ขนาดเล็ก			-

จากตาราง 35 แสดงว่าผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้านโครงการ
นิเทศ แตกต่างจากผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่
มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศ แตกต่างจากผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศ
แตกต่างจากผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 เปรียบเทียบความถี่เห็นของผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศ
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านกระบวนการนิเทศ

ขนาดโรงเรียน	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่
	$\bar{X} = 3.254$	$\bar{X} = 3.496$	$\bar{X} = 3.604$
ขนาดกลาง	—	0.241 **	0.349 **
ขนาดเล็ก		—	0.108
ขนาดใหญ่			—

จากตาราง 36 แสดงว่าผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความถี่เห็นด้านกระบวนการนิเทศ แตกต่างจากผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความถี่เห็นด้านกระบวนการนิเทศ แตกต่างจากผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความถี่เห็นด้านกระบวนการนิเทศ แตกต่างจากผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เฒ่าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศ
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านรูปแบบการนิเทศ

ขนาดโรงเรียน	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก
	$\bar{X} = 3.149$	$\bar{X} = 3.350$	$\bar{X} = 3.372$
ขนาดกลาง	—	0.200**	0.223**
ขนาดใหญ่		—	0.022
ขนาดเล็ก			—

จากตาราง 37 แสดงว่าผู้เฒ่าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้านรูปแบบการนิเทศ แตกต่างจากผู้เฒ่าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และผู้เฒ่าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นด้านรูปแบบการนิเทศ แตกต่างจากผู้เฒ่าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้เฒ่าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้านรูปแบบการนิเทศ แตกต่างจากผู้เฒ่าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศ
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการใช้เวลาการนิเทศ

ขนาดโรงเรียน	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่
	$\bar{X} = 3.119$	$\bar{X} = 3.354$	$\bar{X} = 3.377$
ขนาดกลาง	-	0.234**	0.258**
ขนาดเล็ก		-	0.023
ขนาดใหญ่			-

จากตาราง 38 แสดงว่าผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นด้านการใช้เวลาการนิเทศ แตกต่างจากผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้านการใช้เวลาการนิเทศ แตกต่างจากผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นด้านการใช้เวลาการนิเทศ แตกต่างจากผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 39 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาต่างกัน

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1.	โครงการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.409	1.204	3.392 *
		ภายในกลุ่ม	327	116.115	.355	
2.	กระบวนการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.449	1.724	4.707 *
		ภายในกลุ่ม	327	119.825	.336	
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.802	.401	1.451
		ภายในกลุ่ม	327	90.451	.276	
4.	รูปแบบการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.850	.425	1.658
		ภายในกลุ่ม	327	83.780	.256	
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.343	.671	2.669
		ภายในกลุ่ม	327	82.311	.251	
6.	การประเมินผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.828	.914	2.861
		ภายในกลุ่ม	327	104.514	.319	

จากตาราง 39 แสดงว่าผู้รับการนิเทศที่วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ และกระบวนการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการจัดกิจกรรมนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ

วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.510$	อนุปริญญาหรือต่ำกว่า $\bar{X} = 3.619$	สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X} = 3.977$
ปริญญาตรี	-	0.109	0.467 ^{**}
อนุปริญญาหรือต่ำกว่า		-	0.358 ^{**}
สูงกว่าปริญญาตรี			-

จากตาราง 40 แสดงว่าผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศแตกต่างจากผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศแตกต่างจากผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้นิเทศที่มีวุฒิอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศแตกต่างจากผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 41 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านกระบวนการนิเทศ

วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.436$	อนุปริญญาหรือต่ำกว่า $\bar{X} = 3.648$	สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X} = 3.777$
ปริญญาตรี	-	0.212 [*]	0.341 ^{**}
อนุปริญญาหรือต่ำกว่า		-	0.129 ^{**}
สูงกว่าปริญญาตรี			-

จากตาราง 41 แสดงว่าผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านกระบวนการนิเทศ แตกต่างจากผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้านกระบวนการนิเทศแตกต่างจากผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา และผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นด้านกระบวนการนิเทศแตกต่างจากผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 42 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1.	โครงการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.033	.016	.045
		ภายในกลุ่ม	327	118.491	.362	
2.	กระบวนการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.620	.310	.826
		ภายในกลุ่ม	327	122.655	.375	
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.071	.035	.128
		ภายในกลุ่ม	327	91.183	.278	
4.	รูปแบบการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.315	.157	.611
		ภายในกลุ่ม	327	84.314	.257	
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.303	.152	.596
		ภายในกลุ่ม	327	83.351	.254	
6.	การประเมินผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.115	.057	.177
		ภายในกลุ่ม	327	106.343	.324	

จากตาราง 42 แสดงว่าผู้รับการนิเทศที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน มีความ
คิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ การจัด
กิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีความ
คิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 43 เปรียบเทียบความถี่เห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามอายุต่างกัน

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1.	โครงการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.250	.125	.346
		ภายในกลุ่ม	327	118.274	.361	
2.	กระบวนการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.544	.272	.724
		ภายในกลุ่ม	327	122.731	.375	
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.318	.159	.571
		ภายในกลุ่ม	327	90.936	.278	
4.	รูปแบบการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.431	.215	.837
		ภายในกลุ่ม	327	84.199	.257	
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.417	.197	.811
		ภายในกลุ่ม	327	83.438	.255	
6.	การประเมินผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.914	.457	1.418
		ภายในกลุ่ม	327	105.343	.322	

จากตาราง 43 แสดงว่าผู้รับการนิเทศที่มีอายุต่างกัน มีความถี่เห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 44 เปรียบเทียบความถี่เห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนต่างกัน

ข้อ	สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1.	โครงการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.087	.543	1.513
		ภายในกลุ่ม	327	117.437	.359	
2.	กระบวนการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.129	1.564	4.259*
		ภายในกลุ่ม	327	120.145	.367	
3.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.234	.121	.437
		ภายในกลุ่ม	327	91.011	.278	
4.	รูปแบบการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.162	.081	.313
		ภายในกลุ่ม	327	84.468	.258	
5.	การใช้เวลาการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.192	.096	.376
		ภายในกลุ่ม	327	83.462	.255	
6.	การประเมินผลการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	.559	.279	.864
		ภายในกลุ่ม	327	105.784	.323	

จากตาราง 44 แสดงว่าผู้รับการนิเทศที่มีโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความถี่เห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านกระบวนการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านโครงการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 45 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านกระบวนการนิเทศ

ขนาดโรงเรียน	ขนาดกลาง $\bar{X} = 3.356$	ขนาดเล็ก $\bar{X} = 3.542$	ขนาดใหญ่ $\bar{X} = 3.365$
ขนาดกลาง	—	0.185**	0.278**
ขนาดเล็ก		—	0.092
ขนาดใหญ่			—

จากตาราง 45 แสดงว่าผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นด้านกระบวนการนิเทศ แตกต่างจากผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นด้านกระบวนการนิเทศ แตกต่างจากผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นด้านกระบวนการนิเทศ แตกต่างจากผู้รับการนิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3

ศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

ประมวลปัญหาตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ ที่มีต่อปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ เมื่อศึกษาค่าคะแนนร้อยละของผู้ตอบทั้งหมด ปรากฏว่ามีปัญหาดังนี้

โครงการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน มีปัญหาดังนี้

1. โครงการนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติไม่ต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ร้อยละ 71.82
2. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนไม่สามารถจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการได้อย่างละเอียดและถูกต้อง ร้อยละ 56.18
3. การกำหนดเป้าหมายของโครงการนิเทศไม่ชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรม ปฏิบัติไม่ได้ ร้อยละ 28.98
4. โครงการนิเทศภายในโรงเรียนไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับแผนงานของกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานการศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ร้อยละ 48.25
5. โรงเรียนขาดการเตรียมตัวเกี่ยวกับด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นใช้ประกอบการนิเทศ ร้อยละ 56.62

สรุปได้ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ มากที่สุด คือ โครงการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติไม่ต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ การกำหนดเป้าหมายของโครงการนิเทศไม่ชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรมและปฏิบัติไม่ได้

กระบวนการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับปัญหานิเทศภายในโรงเรียน มีปัญหาดังนี้

1. การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขาดการวางแผนงานในการปฏิบัติ ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่แน่นอน และขาดความต่อเนื่อง ร้อยละ 56.52
2. บุคลากรในโรงเรียนไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการนิเทศ ร้อยละ 37.38
3. การดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศไม่ถูกต้องตามกระบวนการที่กำหนดไว้ ร้อยละ 49.18
4. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนขาดการประสานงานร่วมมือที่กระหว่างผู้รับผิดชอบทุกฝ่ายในการนิเทศภายในโรงเรียน ร้อยละ 45.73

สรุปได้ว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ขาดการวางแผนงานในการปฏิบัติ ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่แน่นอน และขาดความต่อเนื่อง ส่วนบุคลากรในโรงเรียนไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการนิเทศ เป็นปัญหาที่พบน้อยที่สุด

การจัดกิจกรรมการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน มีปัญหาค้างนี้

1. การจัดกิจกรรมการนิเทศส่งเสริมครูผู้สอนน้อยเกินไป ไม่สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหา ร้อยละ 58.75
2. ผู้บริหารหรือผู้นิเทศขาดการวางแผนกำหนดเวลา ตารางปฏิบัติงานในการนิเทศภายในโรงเรียน กำหนดระยะเวลาไม่แน่นอน ร้อยละ 67.21
3. การจัดกิจกรรมการนิเทศไม่ตรงตามเป้าหมาย และความต้องการของโรงเรียนของครูผู้สอน ร้อยละ 43.38
4. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนขาดการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้ครูในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนได้รับทราบ ร้อยละ 55.12
5. ผู้นิเทศไม่มีความรู้ ขาดทักษะ ความสามารถเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ร้อยละ 18.19

สรุปได้ว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ผู้บริหารหรือผู้นิเทศขาดการวางแผน กำหนดเวลา ตารางปฏิบัติงานในการนิเทศภายในโรงเรียน กำหนดระยะเวลาไม่แน่นอน ส่วนผู้นิเทศไม่มีความรู้ ขาดทักษะ ความสามารถเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่ามีปัญหาน้อยที่สุด

รูปแบบการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน มีปัญหาค้างนี้

1. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนขาดเอกสาร คู่มือ ตำราและหนังสือประกอบสนับสนุนการนิเทศภายในให้ครูได้ค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง ร้อยละ 68.96

2. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนไม่ได้กำหนดรูปแบบการนิเทศที่แน่นอน ร้อยละ 28.98
3. ครูผู้สอนหรือผู้รับการนิเทศไม่ยอมรับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ พร้อมไม่ปฏิบัติตาม ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศหรือผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 58.75

สรุปได้ว่า ปัญหาที่ผู้นิเทศพบมากที่สุด คือ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนขาดเอกสาร คู่มือ คำราและหนังสือประกอบสนับสนุนการนิเทศเพื่อให้ครูได้ค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง ส่วนโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนไม่ได้กำหนดรูปแบบการนิเทศที่แน่นอน

การใช้เวลาการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน มีปัญหาคังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้นิเทศมีเวลานิเทศน้อย ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา ร้อยละ 82.91
2. ผู้นิเทศไม่ได้ปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนตามตารางกำหนดเวลาแต่ละ สัปดาห์ ร้อยละ 50.23
3. ผู้นิเทศใช้เวลาในการพบปะพูดคุย แนะนำ ให้คำปรึกษากับคณะครูหรือผู้รับการนิเทศ น้อยไป ร้อยละ 38.17

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้นิเทศมีเวลานิเทศน้อย ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศ ไม่ต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา เป็นปัญหามากที่สุด ส่วนผู้นิเทศใช้เวลาในการพบปะพูดคุย แนะนำ ให้คำปรึกษากับคณะครูหรือผู้รับการนิเทศน้อยไป เป็นปัญหาที่พบน้อยที่สุด

การประเมินผลการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน มีปัญหาดังนี้

1. ผู้นิเทศไม่ได้จัดทำเอกสารประกอบการประเมินผลการนิเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจนและถูกต้อง ร้อยละ 62.10
2. การประเมินผลการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามผล ร้อยละ 68.48
3. ผู้นิเทศไม่ได้นำผลจากการประเมินผลการนิเทศมาใช้แก้ไข้ปัญหาและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ร้อยละ 47.42
4. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนขาดแบบประเมินผลการนิเทศที่เป็นมาตรฐาน ร้อยละ 26.74

สรุปได้ว่า การประเมินผลการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามผล เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด ส่วนโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนขาดแบบประเมินผลการนิเทศที่เป็นมาตรฐาน เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ประมวลปัญหาตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ที่มีต่อปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ โครงงานนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ เมื่อคิดค่าคะแนนร้อยละของผู้ตอบทั้งหมด ปรากฏว่ามีปัญหาดังนี้

โครงการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ สรุปปัญหาสำคัญดังนี้

1. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนไม่ได้กำหนดโครงการนิเทศที่แน่นอนและต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา ร้อยละ 75.62

2. โครงการนิเทศภายในโรงเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน ร้อยละ 48.37
 3. โครงการนิเทศไม่ได้ประเมินผล กำกับ ติดตาม และควบคุมขณะปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ ร้อยละ 68.69
 4. โครงการนิเทศขาดการประสานงานร่วมกันระหว่างผู้รับผิดชอบและผู้สนับสนุนระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับอำเภอ ร้อยละ 37.16
 5. การกำหนดความมุ่งหมาย เป้าหมายของโครงการนิเทศไม่ชัดเจน ร้อยละ 28.12
- สรุปได้ว่า จากความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศพบว่า โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนไม่ได้กำหนดโครงการนิเทศที่แน่นอนและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา เป็นปัญหามากที่สุด ส่วนด้านการกำหนดความมุ่งหมาย เป้าหมายของโครงการนิเทศไม่ชัดเจน พบว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุด

กระบวนการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศสรุปปัญหาดังนี้

1. การนิเทศภายในโรงเรียนขาดการวางแผนปฏิบัติงานที่ดี ไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ร้อยละ 67.94
 2. ขั้นตอนสรุปผล ข้อเสนอแนะ การอภิปรายผลไม่สมบูรณ์ ขาดการจดบันทึกและหลักฐานที่ถูกต้อง ร้อยละ 21.58
 3. ผู้รับการนิเทศไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดความกระตือรือร้นและไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศ ร้อยละ 58.17
- สรุปได้ว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การนิเทศภายในโรงเรียน ขาดการวางแผนปฏิบัติงานที่ดี ไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ส่วนขั้นตอนสรุปผล ข้อเสนอแนะ การอภิปรายผลไม่สมบูรณ์ ขาดการจดบันทึกและทำหลักฐานที่ถูกต้อง เป็นปัญหาน้อยที่สุด

การจัดกิจกรรมการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ สรุปปัญหาสำคัญดังนี้

1. กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่จัดขึ้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน ร้อยละ 64.32
 2. ผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศใช้กิจกรรมส่งเสริมการนิเทศแบบเดียวซ้ำ ๆ กันในการนิเทศ ร้อยละ 51.74
 3. กิจกรรมการนิเทศขาดความสนใจจากผู้นิเทศ ร้อยละ 21.10
 4. ผู้นิเทศหรือผู้บริหารไม่ได้เข้าสังเกตการสอนตามกำหนดแผนงาน และตารางกำหนดเวลา ร้อยละ 48.38
 5. ผู้รับการนิเทศไม่ยอมรับข้อคิดเห็น ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์จากผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศ ร้อยละ 37.64
 6. การจัดกิจกรรมการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการสนับสนุนเอาใจใส่จากผู้นิเทศหรือผู้บริหาร ร้อยละ 28.27
- สรุปได้ว่า กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่จัดขึ้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่ามีปัญหามากที่สุด ส่วนกิจกรรมการนิเทศขาดความสนใจจากผู้นิเทศ มีปัญหาน้อยที่สุด

รูปแบบการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ สรุปปัญหาสำคัญดังนี้

1. ผู้นิเทศไม่นำรูปแบบใหม่ ๆ เข้ามาส่งเสริม การนิเทศส่วนใหญ่ใช้วิธีการแนะนำบอกกล่าวในการปรับปรุงการนิเทศ ร้อยละ 59.61

2. ผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศไม่มีแบบมาตรฐานเดียวกันในการส่งเสริมการนิเทศ ร้อยละ 41.78

3. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนขาดเอกสาร คู่มือ ตำรา อุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้รับการนิเทศได้ศึกษาค้นคว้าอ่านประกอบด้วยตนเอง ร้อยละ 36.64

4. ผู้นิเทศไม่ได้เข้าสังเกตการสอน ติดตามผลด้วยตนเอง ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอบถามเป็นหลัก ร้อยละ 24.71

สรุปได้ว่า ผู้นิเทศไม่ได้ค้นคว้ารูปแบบใหม่ ๆ เข้ามาส่งเสริมการนิเทศ ส่วนใหญ่ใช้วิธีการแนะนำ บอกกล่าวในการปรับปรุงการนิเทศ เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด ส่วนผู้นิเทศไม่ได้เข้าสังเกตการสอน ติดตามผลด้วยตนเอง ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอบถามเป็นหลัก พบว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุด

การใช้เวลาการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ สรุปปัญหาสำคัญดังนี้

1. ผู้นิเทศใช้เวลาในการนิเทศน้อยเกินไป ปฏิบัติงานอื่นมากกว่าการนิเทศ ร้อยละ 87.14
2. ผู้รับการนิเทศไม่มีเวลาในการจัดบันทึกหลักฐานการนิเทศอย่างถูกต้อง ร้อยละ 58.82
3. ผู้นิเทศไม่ได้ใช้เวลาในการบันทึกหลักฐานการนิเทศตลอดภาคเรียน ร้อยละ 31.19
4. กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีเวลาไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของครูผู้สอนหรือผู้รับการนิเทศ ร้อยละ 48.78

สรุปได้ว่า ผู้นิเทศใช้เวลาในการติดตามผลการนิเทศน้อยเกินไป ปฏิบัติงานอื่นมากกว่าการนิเทศ พบว่าเป็นปัญหามากที่สุด ส่วนผู้นิเทศไม่ได้ใช้เวลาในการบันทึกหลักฐานการนิเทศตลอดภาคเรียน เป็นปัญหาน้อยที่สุด

การประเมินผลการนิเทศ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ สรุปปัญหาสำคัญดังนี้

1. การประเมินผลการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามผลเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศ ร้อยละ 69.91
 2. ผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบการนิเทศไม่มีการสรุป อภิปรายปัญหาให้เข้าใจตรงกัน ร้อยละ 48.10
 3. การประเมินผลการนิเทศไม่ได้บันทึกหลักฐานเอาไว้อย่างถูกต้อง ร้อยละ 32.28
 4. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ และวิธีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 30.35
 5. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนไม่ได้นำผลที่ได้จากการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการนิเทศให้ดีขึ้น ร้อยละ 35.92
- สรุปได้ว่า การประเมินผลการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามผลเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศ เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด ส่วนปัญหาที่พบมีน้อยที่สุดคือ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ และวิธีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ที่มีต่อสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ที่มีต่อสภาพการนิเทศ ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ อายุ และขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วยผู้นิเทศ จำนวน 177 คน และผู้รับการนิเทศ จำนวน 330 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 507 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้นิเทศ และชุดที่ 2 สำหรับผู้รับการนิเทศ แต่ละชุดมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นแบบสอบถามแบบให้ผู้ตอบเลือกตอบ (Checklist) เพื่อทราบสถานภาพเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ อายุ และขนาดโรงเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยคำถาม 6 ด้าน คือ

1. ด้านโครงการนิเทศ จำนวน 10 ข้อ
2. กระบวนการนิเทศ จำนวน 12 ข้อ
3. การจัดกิจกรรมการนิเทศ จำนวน 15 ข้อ
4. รูปแบบการนิเทศ จำนวน 15 ข้อ
5. การใช้เวลาการนิเทศ จำนวน 15 ข้อ
6. การประเมินผลการนิเทศ จำนวน 13 ข้อ

รวมคำถามทั้งสิ้น 80 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end) สอบถามปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ที่เกิดขึ้นทั้ง 6 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบข้อมูลส่วนตัวของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการ อายุ และขนาดโรงเรียน โดยหาค่าร้อยละ (%)

2. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศ และของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการรับราชการอายุ และขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติค่าเอฟ (F-test)

4. วิเคราะห์ประมวลปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยหาค่าร้อยละ (%)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ปรากฏผลดังนี้

1. ผู้นิเทศมีความคิดเห็นว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ โดยสรุปแล้วมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ มีความเห็นว่า กระบวนการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอีก 2 ด้าน คือ โครงการนิเทศ และการจัดกิจกรรมการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปร ปรากฏว่า

ผู้แทนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศ การจัดกิจกรรม
การนิเทศ รูปแบบการนิเทศ และการใช้เวลาการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการนิเทศและการประเมินผลการนิเทศ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือไม่แตกต่างกัน

ผู้แทนที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน มีความคิดเห็นทั้ง 6 ด้าน
แตกต่างกันแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือไม่แตกต่างกัน

ผู้แทนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศ และการจัดกิจกรรม
การนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการนิเทศ รูปแบบ
การนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้แทนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศ รูปแบบ
การนิเทศ และการใช้เวลาการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้าน
การจัดกิจกรรมการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรปรากฏว่า

ผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นด้านโครงการนิเทศ และกระบวนการ
การนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ
รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้รับการนิเทศที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน มีความคิดเห็นทั้ง 6 ด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปก็คือ ผู้รับการนิเทศมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผู้รับการนิเทศที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปก็คือ ผู้รับการนิเทศมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผู้รับการนิเทศในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศด้าน กระบวนการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว ส่วนอีก 5 ด้าน คือ โครงการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ ผู้รับการนิเทศมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ ปრაภูกังนี้

4.1 โครงการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ พบปัญหาที่สำคัญ คือ โครงการนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติไม่ต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน ไม่สามารถจัดเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการได้อย่างละเอียดและถูกต้อง การกำหนดเป้าหมายของโครงการนิเทศไม่ชัดเจนและสอดคล้องกับกิจกรรมปฏิบัติไม่ได้ โครงการนิเทศภายในโรงเรียนไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับแผนงานของกลุ่มโรงเรียน และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ โรงเรียนขาดการเตรียมตัวเกี่ยวกับงบประมาณ การใช้จ่าย วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็นใช้ประกอบการนิเทศ

4.2 กระบวนการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ พบปัญหาที่สำคัญ คือ การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ขาดการวางแผนงาน ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่แน่นอน และขาดความต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการนิเทศ การดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศไม่ถูกต้องสอดคล้องตามกระบวนการที่วางไว้ และโรงเรียนขาดการประสานงาน ร่วมมือที่ระหว่างผู้รับผิดชอบทุกฝ่ายในการนิเทศ

4.3 การจัดกิจกรรมการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ มีปัญหาที่สำคัญ คือ การจัดกิจกรรมการนิเทศส่งเสริมครูผู้สอนน้อยเกินไป ขาดการกำหนดเวลา ตารางปฏิบัติงานในการนิเทศภายใน จัดกิจกรรมการนิเทศไม่ตรงตามเป้าหมายและความต้องการของครูผู้สอน ขาดการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้คณะครูทราบ และผู้นิเทศไม่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการนิเทศ

4.4 รูปแบบการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ มีปัญหาที่สำคัญ คือ ครูไม่เห็นความสำคัญของการสาธิตการสอน โรงเรียนขาดตำรา เอกสาร หนังสือที่สนับสนุนการนิเทศ ไม่มีรูปแบบที่ดีและแน่นอน ครูผู้สอนไม่ยอมรับความคิดเห็นและปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้นิเทศและผู้บริหาร

4.5 การใช้เวลาการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศมีปัญหาที่สำคัญคือ ผู้บริหารหรือผู้นิเทศมีเวลาน้อย และนิเทศไม่ต่อเนื่อง ไม่ได้ปฏิบัติงานการนิเทศตามตารางกำหนดเวลา ผู้นิเทศใช้เวลาในการพบปะให้คำปรึกษาหารือกับครูน้อยไป

4.6 การประเมินผลการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ มีปัญหาที่สำคัญ คือ ผู้นิเทศไม่ได้จัดทำเอกสารประกอบการนิเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนและถูกต้อง การประเมินผลการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามผล ผู้นิเทศไม่นำผลจากการประเมินผลการนิเทศมาใช้แก้ปัญหาและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน โรงเรียนขาดแบบประเมินผลการนิเทศที่เป็นมาตรฐาน

5. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศปรากฏดังนี้

5.1 โครงการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ มีปัญหาสำคัญ คือ โรงเรียนไม่ได้กำหนดโครงการนิเทศที่แน่นอนและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา โครงการนิเทศภายในโรงเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน โครงการนิเทศไม่ได้ประเมินผล ติดตามผล คณะปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ โครงการนิเทศขาดการประสานงานร่วมกันระหว่างผู้ที่รับผิดชอบ และผู้สนับสนุนระดับกลุ่มโรงเรียนและอำเภอ การกำหนดความมุ่งหมายเป้าหมายของโครงการนิเทศไม่ชัดเจน

5.2 กระบวนการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศมีปัญหาที่สำคัญ คือ การนิเทศภายในโรงเรียนขาดการวางแผนที่ดี ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน งานซ้ำซ้อน ลำซ้ำ ขั้นตอนสรุปผล เสนอแนะ อภิปรายผลไม่สมบูรณ์ ขาดการบันทึกเป็นหลักฐาน ผู้รับการนิเทศไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่มีความกระตือรือร้น และเห็นความสำคัญของงานการนิเทศเท่าที่ควร

ผู้รับการนิเทศไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศร่วมกับผู้นิเทศและศึกษานิเทศก์ การนิเทศภายในโรงเรียนขาดการกำกับ ควบคุม ติดตามผลจากผู้นิเทศอย่างต่อเนื่อง

5.3 การจัดกิจกรรมการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ มีปัญหาที่สำคัญคือ กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่จัดขึ้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและความต้องการของครูผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศใช้กิจกรรมส่งเสริมการนิเทศแบบเดียวซ้ำ ๆ กัน ในการนิเทศ ขาดความสนใจจากผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศไม่ได้เข้าสังเกตการสอนของผู้รับการนิเทศ ตามกำหนดตามแผนงานและตารางกำหนดเวลา ผู้รับการนิเทศไม่ยอมรับข้อคิดเห็น ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์จากผู้นิเทศหรือผู้สนับสนุนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการสนับสนุนเอาใจใส่จากผู้บริหารหรือผู้นิเทศ

5.4 รูปแบบการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศมีปัญหที่สำคัญ คือ ผู้นิเทศไม่ได้นำรูปแบบใหม่ ๆ ผสมผสาน เข้ามาส่งเสริมการนิเทศ ส่วนใหญ่ใช้วิธีการแนะนำ บอกกล่าว ในการปรับปรุงการนิเทศ ผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศไม่มีแบบแผนมาตรฐาน เดียวกันในการส่งเสริมการนิเทศ ขาดเอกสารคู่มือ คำรา อุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้รับการนิเทศใช้ศึกษา กันคว่า อ่านประกอบการนิเทศ ผู้นิเทศไม่ได้เข้าสังเกตการสอน ติดตามผล ด้วยตนเอง ส่วนใหญ่มักใช้วิธีการสอบถามเป็นหลัก

5.5 การใช้เวลาการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศมีปัญหที่สำคัญคือ การใช้เวลานิเทศของผู้นิเทศน้อยเกินไป ผู้นิเทศใช้เวลาปฏิบัติงานอื่น ๆ มากกว่าการนิเทศ ผู้รับการนิเทศไม่ได้ใช้เวลาในการบันทึกหลักฐานการนิเทศอย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์ที่ดี ผู้นิเทศไม่ได้กำหนดตารางเวลาในการนิเทศไว้ให้ถูกระบบตลอดภาคเรียน กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีน้อย ไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของครูผู้สอนหรือผู้รับการนิเทศ

5.6 การประเมินผลการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศมีปัญหที่สำคัญ คือ การประเมินผลการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามผล เมื่อสิ้นสุดการประเมินผลการนิเทศ ตามโครงการนิเทศ ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่มีการสรุปอภิปรายให้เข้าใจตรงกัน การประเมินผลไม่ได้บันทึก

หลักฐานเอาไว้ให้ถูกต้อง โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนขาดเครื่องมือ วิธีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ
โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนไม่ได้นำผลที่ได้จากการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการไปปรับปรุง
เปลี่ยนแปลงระบบการนิเทศให้ดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้มองเห็นถึงสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย
ดังนี้

1. จากผลการวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดพัทลุง ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศทั้ง 6 ด้าน มีการนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับ
ปานกลาง ส่วนความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศทั้ง 6 ด้าน มีอยู่ 4 ด้าน คือ กระบวนการนิเทศ
รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
อีก 2 ด้าน คือ โครงการนิเทศและการจัดกิจกรรมการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะว่า การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาไม่ได้เป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร
แต่เป็นงานเสริมงานวิชาการ จึงไม่มีแผนงานปฏิบัติที่แน่นอน ขาดความเอาใจใส่จากผู้บริหารและ
ผู้ที่เกี่ยวข้อง/จึงจะเห็นได้จากผลงานการวิจัยของผู้วิจัยหลาย ๆ คน เช่น สมควร หนูโพโรจน์
(2518 : 235) และประมวล รัตนวงศ์ (2519 : 59) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนมุ่งเน้นการบริหารงานไปในด้านธุรการและงานการเงิน งานอาคาร
สถานที่มากกว่างานวิชาการที่เป็นงานหลัก ถ้าเป็นงานด้านการนิเทศภายในโรงเรียนแล้ว ผู้บริหาร
โรงเรียนและครูมักจะรอให้หัวหน้ากลุ่มโรงเรียน วิชาการโรงเรียน ผู้มีหน้าที่ในการปรับปรุงแผน
ปฏิบัติงานโดยตรง นิตยา ปรีชาหาญ (2524 : 213) ได้วิจัยพบว่า การจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วทั้งครูและผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติ

อยู่ในระดับปานกลาง เพราะโดยทั่วไปแล้วผู้บริหารไม่ได้ปฏิบัติให้ความสนใจพัฒนาการนิเทศ
 วิชาการประเมินผล ทวนถาม กำกับและติดตามผลการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ปล่อยให้กิจกรรม
 การเรียนการสอนภายในห้องเรียนเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนฝ่ายเดียว ฉลอง ปิ่นทอง (2527 : 15)
 ได้กล่าวไว้ว่า ปกติแล้วผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทมากที่สุดในการจัด
 การศึกษาในโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน บทบาทของผู้บริหาร
 มีอิทธิพลสำคัญที่ผลักดันให้การนิเทศภายในบรรลุผลและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียน
 การสอนทั้งมวลในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบในด้านการนิเทศภายในโรงเรียน
 สามารถช่วยครูผู้สอนแต่ละคนทำการสอนให้เกิดผลดี ส่งเสริมให้ครูมีความรู้อยู่เสมอ ช่วยประสาน
 งานให้บริการแก่ครูผู้สอน ช่วยให้การปรึกษาหารือเมื่อครูมีปัญหาและช่วยประเมินผลการเรียนการสอน
 อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ฉลอง ปิ่นทอง (2529 : 21) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้อง
 ปฏิบัติงานด้านการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพ โดยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนมากที่สุด
 ขณะเดียวกันผู้บริหารจะต้องจัดการปฐมนิเทศครูใหม่และครูเก่า เพื่อให้ทราบถึงแผนงานประจำปี
 การศึกษาพร้อมทั้งแบ่งความรับผิดชอบ เกี่ยวกับงานในหน้าที่การจัดประชุมก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อ
 ชี้แจงรายละเอียดของงาน ทดสอบความพร้อมก่อนการปฏิบัติงาน การสังเกตการสอนในห้องเรียน
 เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือปรับปรุงในด้านกิจกรรม เนื้อหาวิชา วิธีการสอน อุปกรณ์การเรียน
 ตลอดจนการวัดผลประเมินผล การเข้าเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน
 ผู้บริหารได้หาทางปรับปรุงพัฒนาได้ถูกต้อง การสาธิตการสอนเพื่อให้ครูได้ทดสอบความสามารถ
 พร้อมแลกเปลี่ยนความรู้ต่อกัน การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลหรือเป็นหมู่ เพื่อให้
 ครูจะได้อภิปรายร่วมกันแก้ไขปัญหาร่วมกัน การจัดประชุมปฏิบัติการต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม
 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและกระตุ้นให้ครูผู้สอนขยันทำงาน การจัดสัมมนาครูภายในกลุ่มโรงเรียนหรือ
 พัฒนาการสอน วิธีการสอน ตลอดจนการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน และการให้ไปฝึกงานหรือ
 ทัศนศึกษา เพื่อศึกษางานจากสถานที่ต่าง ๆ ที่ดี สามารถนำมาปรับปรุงเปรียบเทียบกับงานใน
 หน้าที่ได้เป็นอย่างดี

สำหรับในปัจจุบัน โรงเรียนได้มีการจัดการนิเทศการเรียนการสอนมากขึ้น โดยเน้นถึงระบบการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนให้ร่วมแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อร่วมกันปรับปรุงแก้ไขงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การใช้งบประมาณร่วมกันเกี่ยวกับสื่อและวัสดุการศึกษา การประชุมผลิผลสื่อการเรียนการสอนร่วมกัน การจัดทำเอกสารทางวิชาการเผยแพร่ ทำให้ผู้บริหารและครูพบปะใกล้ชิดกันมากขึ้น พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนปัญหาความรู้กันมากขึ้น นอกจากนี้ ฉลอง ปิ่นทอง (2527 : 17) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาในขณะนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะผู้บริหารมักมอบหมายงานการนิเทศให้ครูวิชาการโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน หัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียนรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว ทำให้เกิดผลเสียมากมายที่สำคัญ คือ ทำให้การนิเทศภายในไม่ทั่วถึง เพราะผู้ที่นิเทศมีเวลาน้อยต้องทำการสอนควบคู่ไปด้วย ผู้นิเทศไม่สามารถติดตามผลการนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง อรพันธ์ โพธิ์หนองทอง (2529 : 145) กล่าวว่า การปฏิบัติการกิจในโรงเรียน ส่วนใหญ่ผู้บริหารจะมุ่งเน้นบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ มากกว่างานวิชาการ จึงทำให้การบริหารงานวิชาการบกพร่องเป็นอย่างมาก วัชรินทร์ แสงศักดิ์ (2528 : 107 - 111) โรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากถูกมองว่าเป็นหน่วยงานย่อย ไม่มีการบรรจุครูฝ่ายสนับสนุนการสอนให้แก่การบริหารงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนบางคนที่ได้รับมอบหมาย ต้องปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องเหล่านี้ด้วยตนเอง ทำให้มีเวลาในการปฏิบัติงานนิเทศน้อยลงไป

ส่วนในด้านเทคนิควิธีการนิเทศ รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนยังไม่มีความรู้ ความชำนาญ เพราะงานการนิเทศภายในโรงเรียน เพิ่งจะจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนเมื่อปีการศึกษา 2528 เป็นช่วงเร่งรัดคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารในโรงเรียนได้ควบคุม กำกับ ติดตามผล การเรียนการสอนใกล้ชิดขึ้น เป็นกิจกรรมนิเทศงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนโดยให้ผู้บริหารหรือครูผู้ที่ได้รับการมอบหมายที่มีความรู้ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนได้ศึกษาหาความรู้ในการนิเทศภายในจากตำรา คู่มือ เอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการผลิตออกมา รวมทั้งจัดอบรมครูปฏิบัติการสอน อบรมอย่างต่อเนื่อง

ด้วยรูปแบบต่าง ๆ แต่ทั้งนี้ก็มีปัญหาเกิดขึ้นมากมายไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพได้ ที่สำคัญในปัจจุบันที่พบประสบปัญหามากที่สุดก็คือ โดยปกติครูประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาต้องทำการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ มีชั่วโมงการสอนมาก สอนตลอดวัน บางคนสอนหลายระดับชั้น หลายห้องเรียน จะต้องเตรียมการสอนและกิจกรรม และสื่อการสอนมากมาย จึงไม่สามารถจะพัฒนาการเรียนการสอนได้เต็มที่ กิจกรรมการนิเทศปฏิบัติน้อยลงไป ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยไม่ต่อเนื่อง ส่วนด้านขวัญกำลังใจของครูส่วนใหญ่มีขวัญกำลังใจตกต่ำเป็นอุปสรรคมากมาย ดังที่เป็นอยู่ปัจจุบันเนื่องจากครูประถมศึกษามาจากบุคคลมีฐานะยากจน ต้องช่วยเหลือตนเอง จนเจ็กรอบครัว เลี้ยงดูพ่อแม่ ค่าใช้จ่ายในครอบครัวสูง รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ทำให้มีหนี้สินสูง จำเป็นต้องทำงานอื่นประกอบ เอาเวลาไปประกอบอาชีพอื่นแทน ทำให้ปฏิบัติงานด้านการสอนไม่เต็มที่ ขาดการทุ่มเทเอาใจใส่ และอีกประการหนึ่ง ครูประถมส่วนใหญ่อาศัยอยู่กระจ่ายไปในชนบท ความท้องที่ต่าง ๆ การเดินทางการคมนาคมไม่สะดวก อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร ทำให้ผู้นิเทศ หรือผู้บริหารระดับเหนือไม่สามารถตรวจเยี่ยมติดตามผล ชี้แนะ ประเมินผลการปฏิบัติงานมากนัก ขาดการนิเทศ ประสานงาน ทำให้สุขภาพจิต ขวัญกำลังใจของครูลดน้อยไปด้วย นอกจากนี้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนิเทศอีกด้วย เพราะว่าโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง ประมาณร้อยละ 75 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร อาคารสถานที่ จะจัดกิจกรรมการนิเทศไม่ค่อยสะดวก ส่วนเรื่องงบประมาณการเงินที่นำมาจัดโครงการต่าง ๆ นั้น โรงเรียนประถมไม่มีทางโรงเรียนจะต้องหาวิธีการหาเงินเอาเองตามลำพัง โดยขอความช่วยเหลือจากชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน งบประมาณที่ได้มาจะเป็นค่าวัสดุสำนักงานและอุปกรณ์การศึกษาเท่านั้น ทำให้ขาดงบประมาณมากมาย

ในการจัดกิจกรรมการนิเทศ ทำให้กิจกรรมการนิเทศและการเรียนการสอนไม่ไปตามแผนงาน มีปัญหามากมาย สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้เห็นว่า เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศอยู่มาก ผนวกกับปัญหาอุปสรรคอื่น ๆ ดังกล่าวมาแล้วในตอนต้น จึงทำให้

ผู้บริหารหรือผู้นิเทศและครูผู้สอนหรือผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติงานไม่สำเร็จ แม้ว่าจะทุ่มเทความพยายาม และได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมในรูปแบบ ลักษณะต่าง ๆ จากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปเป็นอันมากและต่อเนื่องตลอดเวลา ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวแล้วข้างต้นที่ทำให้สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จากสาเหตุที่กล่าวมาแล้ว ยังมีปัญหาอีกมากมายหลายประการที่สำคัญ ที่ทำให้การจัดการนิเทศไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากสาเหตุมากมายหลายประการ ซึ่งปกติแล้วนั้นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหารหรือผู้นิเทศในโรงเรียนประถมศึกษา มี 6 งานหลัก คือ งานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานธุรการ งานการเงิน งานกิจการนักเรียน งานบริการอาคารสถานที่ และงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน สำหรับงานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดที่ผู้บริหารหรือผู้นิเทศจะต้องใช้เวลาในการสนใจ เอาใจใส่ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด งานนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานส่งเสริมวิชาการ เพื่อพัฒนาจัดระบบการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ผู้บริหารจะต้องศึกษาสภาพปัญหา ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศอย่างมีระบบและขั้นตอน จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าผู้นิเทศได้จัดการนิเทศภายในโรงเรียนปานกลาง ทั้งที่การนิเทศเป็นงานเสริมงานวิชาการ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะต้องจัดให้มี เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนมีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 56) ศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดความสนใจเอาใจใส่ ส่งเสริมสนับสนุนงานการนิเทศ ไม่ได้ประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อย่างใกล้ชิด ถึงแม้จะมีครูภายในกลุ่มโรงเรียนคอยช่วยเหลือสนับสนุนอยู่ ถ้าจัดระบบการนิเทศโดยการร่วมมือกับทุกฝ่ายอย่างใกล้ชิดแล้ว เชื่อว่าสามารถช่วยปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลจากการวิจัยจะชี้ให้เห็นว่า มีการจัดดำเนินการนิเทศภายในอยู่บ้างแล้วในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง แต่ก็เป็นการนิเทศภายในโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการวางแผนน้อยไปไม่เกิดกระบวนการหรือระบบการนิเทศครบวงจรทั้ง 6 ด้าน ให้เกิดประสิทธิภาพได้ จะเห็นได้จากการจัดให้มีโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในอยู่ไม่มากพอ ชารี มณีศรี (2523 : 206)

ได้กล่าวไว้ว่าการนิเทศที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นต้องเป็นการนิเทศตามแผนงาน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับผู้นิเทศต้องมองการนิเทศทั้งระบบเกิดประสิทธิภาพอย่างไร กำหนดไว้ล่วงหน้าเพื่อให้รู้ว่า ต้องทำอะไร มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาอะไร โครงการนิเทศสามารถดำเนินงานการ นิเทศภายในได้สะดวกและตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น เพราะได้รู้รายละเอียดต่าง ๆ ที่จะทำไว้ก่อน ล่วงหน้า การรู้รายละเอียดของงานที่จะทำย่อมทำให้ผู้บริหารมองเห็นความสำคัญที่จะเกิดขึ้นตามมา ได้จากการเร่งรัดคุณภาพ เมื่อปีการศึกษา 2528 ทางกระทรวงศึกษาธิการพยายามปรับปรุง บุคลิกภาพผู้บริหารโรงเรียน กระตุ้นให้บริหารงานอย่างมีระบบและเกิดประสิทธิภาพในการบริหาร ได้ให้เข้ารับการอบรม ได้รับความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร เหตุผล นวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตรเพื่อจะได้นำความรู้ ประสบการณ์ไปนิเทศแก่ครูในโรงเรียนได้ ขณะเดียวกันทางสำนักงานการประถมศึกษาทุกจังหวัด พยายามจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้กับ ผู้บริหารให้มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการมากขึ้น เพื่อจะได้ปรับปรุงคุณภาพทางการ ศึกษาทั้ง 3 กระบวนการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 5) คือ กระบวนการบริหารงาน กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน โดย ได้จัดอบรม สัมมนาทางวิชาการเป็นประจำ และยังได้จัดพิมพ์เอกสารคู่มือการบริหารงานโรงเรียน ประถมศึกษาให้ผู้บริหารโรงเรียนได้อีกคือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ประกอบกับปัจจุบันนี้ความเจริญ ก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการศึกษาทำให้ผู้บริหารสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ง่ายจาก วิธีการหลาย ๆ อย่าง เช่น การคู่มือทัศน์ วีดิโอ ฟังวิทยุ ประกอบบทเรียนด้วยสภาพการและ วิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเริ่มเห็นความสำคัญ และให้ความสำคัญ ความสนใจในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนมากขึ้น อันเป็นผลทำให้สภาพการนิเทศใน โรงเรียนค่อย ๆ ประสบความสำเร็จขึ้น ถ้าผู้บริหารเห็นความสำคัญพร้อมทั้งปรับปรุงระบบการ บริหารงานในโรงเรียน ผลจากการวิจัยของวัชรินทร์ แสงศัพท์ (2528 : 106) พบว่าผู้บริหาร ชาติความสนใจเอาใจใส่กับกิจกรรมที่ส่งเสริมการนิเทศที่ทางจังหวัดและอำเภอจัดขึ้น ได้แก่ การ อบรม สาธิตการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ การทัศนศึกษาดูงาน การประชุมปฏิบัติการ

ไม่ได้นำเอาความรู้ไปพัฒนาระบบงานให้ดีขึ้น และปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้แทนแต่ละโรงเรียนจะต้องเป็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยตำแหน่งของกลุ่มโรงเรียน จะต้องประชุม ออกไปปฏิบัติการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน แต่ละโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนนั้น ๆ ต้องร่วมกันวางแผนกับกลุ่มโรงเรียน ทำให้มีเวลาในการนิเทศงานภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนน้อยไป ทำให้มีเวลาน้อยไปไม่บรรลุผลสำเร็จ นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่าผู้รับการนิเทศมีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านโครงการนิเทศและการจัดกิจกรรมการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สืบเนื่องมาจากเหตุผลและสาเหตุหลายประการ

ผลจากการวิจัยของ สมศักดิ์ สายเทพ (2530 : 70) และสุชาติ ศรีสุวรรณ (2527 : 270) พบว่าครูผู้สอนในโรงเรียนหรือครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเข้าใจระบบงานการนิเทศ มีส่วนร่วมกิจกรรมการนิเทศอย่างต่อเนื่อง สามารถปฏิบัติโครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้การบริหารงานภายในโรงเรียนประถมศึกษา ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีการกระจายงาน หน้าที่ที่รับผิดชอบให้ครูผู้สอนทุกคนได้รับทราบและปฏิบัติเท่าเทียมกัน เกิดการประสานงานที่ดีต่อกัน ผลจากการปฏิบัติงานจะประสบผลสำเร็จเท่ากันว่าบุคลากรมีส่วนร่วม เข้าใจระบบงาน เกิดความพึงพอใจในหน้าที่ที่รับผิดชอบ และสร้างความสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์งานนิเทศให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ขั้นตอนการจัดระเบียบตลอดทั้งวางสายงานบังคับบัญชาไว้อย่างเหมาะสม ทำให้การดำเนินงานคล่องตัว การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบันนี้ เป็นแบบประชาธิปไตยมากขึ้น บุคลากรทุกคนได้ประสานงานแบ่งงานกันรับผิดชอบอย่างดี มีการติดตามผลงานตามโครงการที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการควบคุม กำกับ ติดตามผลโครงการ ครูภายในโรงเรียนร่วมมือและเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันตลอดเวลา ปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เพราะว่าครูผู้รับการนิเทศในโรงเรียนได้เห็นความสำคัญของการนิเทศได้จัดกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ มีการวางแผน แบ่งสายงานอย่างมีหลักเกณฑ์มากขึ้น ในปัจจุบันมีการแบ่ง

สายงานที่แน่ชัดออกเป็นด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งทำแผนภูมิแสดงสายงานที่จัดเอาไว้ พร้อมทั้งภาระหน้าที่ของผู้นำเขต และผู้รับการนิเทศ การร่วมกลุ่มทำงานของคณะครูภายในโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือการทำงานการนิเทศตลอดปีการศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ และเหตุผลดังกล่าวทำให้การจัดกิจกรรมการนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้อย่างแน่นอน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำเขตที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาปรากฏว่าผู้นำเขตที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน อายุต่างกัน และขนาดโรงเรียนต่างกัน ต่างก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้นำเขตที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ก็เพราะว่าในปัจจุบันนี้การศึกษาเจริญก้าวหน้าสถาบันจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีมากขึ้น ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัดได้ส่งเสริม พัฒนาวิทยฐานะให้กับผู้บริหารโรงเรียนอย่างเต็มที่ในปัจจุบัน ผู้บริหารในโรงเรียนส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีถึงร้อยละ 80 นอกจากวุฒิปริญญาตรีแล้ว ผู้บริหารได้ศึกษาค้นคว้าในระดับสูงขึ้นไปในระดับปริญญาโทมากมายหลายสาขา สามารถช่วยผู้บริหาร นำความรู้มาใช้ประกอบกิจกรรมการสอนได้เต็มที่ ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒินอบบัณฑิต ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 45 ปี เมื่ออายุมากการพัฒนาในด้านการสอน ตลอดจนการนิเทศจะน้อยไปด้วย ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ก็ไม่ทันสมัยก้าวหน้าเท่าที่ควรระดับความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนและการนิเทศแตกต่างกันออกไปอย่างเห็นได้ชัด จากความคิดเห็นของผู้นำเขตที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้นำเขตมีความเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับโครงการนิเทศเป็นอย่างดี สามารถปฏิบัติงานด้านโครงการให้เกิดผลสำเร็จ โดยเฉพาะโครงการนิเทศได้กำหนดจุดมุ่งหมายได้อย่างชัดเจน เข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการ และผู้นำเขตได้ประสานงานการนิเทศระหว่างผู้รับผิดชอบในการนิเทศได้เป็นอย่างดี ส่วนการประเมินผลการนิเทศผู้นำเขตที่มีวุฒิการศึกษาทั้ง 3 ระดับ มีความเห็นในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ในการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศเมื่อสิ้นสุดแผนการปฏิบัติงานและสิ้นสุดโครงการแล้วขาดการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนไม่ได้นำผลงานมาสรุป อภิปรายผลเพื่อให้ผู้ร่วมงานได้

รับทราบเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป นับว่าเป็นจุดบกพร่องในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในเป็นอย่างมาก ไม่ได้นำผลจากการปฏิบัติงานมาปรับปรุงแก้ไขระบบการนิเทศให้ดีขึ้น

จากผลงานการวิจัยของนิศยา ปรีชาหาญ (2524 : 157) และสัมพันธ์ หวนเงิน (2527 : 135 - 137) พบว่าความรู้และระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนและการนิเทศประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบันนี้ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงขึ้น มีความรู้ในระดับปริญญาตรี ย่อมมีทักษะมีความสามารถต่าง ๆ มากมายในการปฏิบัติงานด้านการบริหารและการนิเทศเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างสมบูรณ์ตามเป้าหมาย นอกจากนี้แล้วผู้บริหารโรงเรียนยังสามารถมีโอกาสค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิชาการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองตามโอกาสและความสามารถของแต่ละคน พร้อมทั้งศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ง่ายและสะดวกหลายวิธี ซึ่งเป็นผลมาจากการสื่อสารและเทคโนโลยีก้าวหน้าทันสมัย จากวิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร ตำราพิมพ์มีทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สามารถศึกษาทั้งจากเทป คิววีดีโอ การศึกษามากมาย อีกทั้งหน่วยงานสังกัดก็ได้สนับสนุนบุคลากร ผู้บริหารได้พัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถสนับสนุนในการจัดบริการให้ความรู้ด้านคู่มือ เอกสารประกอบการอ่าน ตำรา อุปกรณ์เครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับงานการบริหารและการนิเทศ จึงทำให้งานการนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติใกล้เคียงกัน อีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารประชุม อบรม สัมมนา ในแต่ละเดือนเป็นประจำ สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ พร้อมทั้งรับทราบเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ทำให้สภาพการนิเทศแตกต่างกันไปอย่างมาก

ในเรื่องเกี่ยวกับอายุก็เช่นเดียวกัน อายุของผู้บริหารหรือผู้นิเทศเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อระบบการบริหารงานภายในโรงเรียนโดยตรง ผู้บริหารที่มีอายุน้อยย่อมมีประสบการณ์ในการทำงาน รู้จักวิธีการ เทคนิค ระเบียบ ตลอดจนข้อบังคับต่าง ๆ ได้ดี ผู้บริหารที่มีอายุน้อยส่วนใหญ่จะขาดประสบการณ์ในการทำงาน การตัดสินใจ มอบหมายงานไม่มีความแน่นอน แต่มีความกระตือรือร้นในการทำงานสูง ในลักษณะเช่นนี้ภารกิจในการบริหารงานจึงแตกต่างกันออกไป สำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ผู้บริหารหรือผู้นิเทศส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป สามารถเรียนรู้ มีประสบการณ์ในการทำงานได้เป็นอย่างดี

ส่วนเรื่องขนาดโรงเรียน นับว่ามีความสำคัญต่อการบริหารงานภายในโรงเรียน เป็นอย่างยิ่ง ขนาดโรงเรียนแตกต่างกันออกไปจะมีระบบหรือรูปแบบการบริหารงานแตกต่างกันออกไป โดยปกติแล้วโรงเรียนขนาดใหญ่ มักมีการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดที่แตกต่างกันมีโครงสร้างภายในโรงเรียนไม่เหมือนกัน ตลอดสายงาน บังคับบัญชาแตกต่างกัน โดยปกติทั่วไปแล้วโรงเรียนขนาดเล็กมักจะอยู่ในชนบทห่างไกลจากตัวเมือง อยู่ในชุมชนเล็ก ๆ ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ มักอยู่ในเมืองอยู่ในชุมชน ที่มีประชาชนแน่น สำหรับ โรงเรียนขนาดกลางก็เช่นเดียวกันอยู่ในชุมชนที่มีประชาชนมากขึ้น ความเจริญด้านต่าง ๆ ไม่เท่ากัน ตลอดจนด้านต่าง ๆ ไม่เท่ากัน ตลอดจนสภาพของชุมชนที่โรงเรียนจัดการศึกษาให้กับเด็กนักเรียน การจัดการประถมศึกษาในปัจจุบัน รัฐมีนโยบายกระตุ้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนเพื่อ จัดการศึกษาสนับสนุนความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน พร้อมทั้งนำเอา วิทยาการในชุมชนมาใช้ประโยชน์สำหรับโรงเรียนให้มากที่สุดในเรื่อง วิทยาการบุคคล บุคลากร การเงิน วัสดุอุปกรณ์ จากสาเหตุและเหตุผลมากมายหลายประการ ทำให้โรงเรียนที่อยู่ในชุมชน ที่มีความพร้อมแตกต่างกัน ทำให้ระบบการบริหารงานและการนิเทศที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ความ สะดวกในด้านการคมนาคม ได้แก่ การมีถนนหนทางอย่างดี มียานพาหนะ มีไฟฟ้า โทรศัพท์ วิทยุ ซึ่งอำนวยความสะดวก สามารถติดต่อสื่อสารประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ โรงเรียนขนาดกลาง มีความสะดวกในเรื่องนี้มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้สภาพการนิเทศเกิดผลสัมฤทธิ์หรือมี ประสิทธิภาพไม่เหมือนกัน นอกจากนี้โรงเรียนขนาดใหญ่ มักมีบุคลากรภายในโรงเรียน และ ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์สูง มีครูผู้สอนเพียงพอ ย่อมปฏิบัติงานนิเทศได้ดีกว่า โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ปกติโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนครูผู้สอนมาก รวมทั้ง มีผู้ช่วยผู้บริหารหลายคน ทำให้สามารถจัดครูออกเป็นกลุ่มเป็นสายวิชา ตามกลุ่มประสบการณ์ทุกกลุ่ม ได้ครบ ซึ่งแต่ละสายสามารถจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและจัดการนิเทศภายใน ในสายวิชา ของคนได้ โดยอยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผู้บริหารคอยช่วยเหลืออีกระดับหนึ่ง ทำให้การปรับปรุงพัฒนาการสอนดำเนินไปด้วยดีที่โรงเรียน

ขนาดกลางและขนาดเล็ก ปกติแล้วครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีไม่เพียงพอกับอัตราจำนวนเด็ก ผู้บริหารก็ต้องทำหน้าที่สอนเช่นเดียวกัน ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการนิเทศ กำกับ ควบคุม ติดตามผลการเรียนการสอน จึงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สำหรับองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในโรงเรียนที่ทำให้โรงเรียนมีลักษณะแตกต่างกันออกไป คือ งบประมาณค่าใช้จ่าย จำนวนบุคลากรครู จำนวนนักเรียน วัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่ โรงเรียนทั้ง 3 ขนาดมีองค์ประกอบดังกล่าวแตกต่างกัน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีงบประมาณจำกัด จำนวนครูก็น้อยไม่เพียงพอ ขาดการเอาใจใส่จากหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างจริงจัง ผู้บริหารต้องจัดการบริหารเองหมด รู้สึกห่อเหี่ยว ขาดขวัญกำลังใจไม่สามารถจะพัฒนาระบบงานต่าง ๆ ในโรงเรียนได้ดี ทำให้งานล่าช้า ความรับผิดชอบน้อย จึงส่งผลให้เห็นว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่แตกต่างกัน ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จากความคิดเห็นของผู้นิเทศที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน ปฏิบัติการนิเทศแตกต่างกันออกไป โรงเรียนขนาดเล็กปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดกิจกรรม การนิเทศยังไม่ชัดเจน และสอดคล้องกับเนื้อหา บุคลากรในโรงเรียนมีจำกัด การจัดกิจกรรมไม่เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน แต่ด้านโครงการนิเทศปฏิบัติได้ผลดีกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนใหญ่แล้วจากการศึกษาในครั้งนี้ โรงเรียนทั้ง 3 ขนาดจัดกิจกรรมการนิเทศไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ไม่ได้ใช้สื่อการเรียนการสอน จากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลาง มีบุคลากรครูในโรงเรียนอย่างจำกัดไม่เหมือนโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็กมีครูเพียงพอกับสายงานบังคับบัญชา สามารถจัดกิจกรรมการนิเทศได้ดีกว่า และต่อเนื่อง มีทรัพยากรในการบริหารเพียงพอ โรงเรียนขนาดใหญ่ผู้นิเทศสามารถจัดระบบกระบวนการนิเทศอย่างมีขั้นตอนเกิดผลดี เพราะผู้นิเทศสามารถใช้ทรัพยากรในโรงเรียน และกระจายกำลังบุคลากรได้อย่างทั่วถึงได้ดีกว่า และเกิดผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความคิดของผู้รับการนิเทศ ที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ปรากฏว่าผู้รับการนิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และขนาดโรงเรียนต่างกัน ต่างก็มี

ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้รับการนิเทศที่มีประสบการณ์ในการรับราชการต่างกัน และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากสาเหตุมากมายหลายประการที่ทำให้ผู้รับการนิเทศมีความคิดเห็นที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป ในปัจจุบันนี้ การศึกษาได้พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานราชการโดยเฉพาะโรงเรียนได้พัฒนามากยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ได้ตามต้องการบุคลากรครูในโรงเรียนสำเร็จหลักสูตรในระดับปริญญาตรีมากขึ้น การสอนนักเรียนก็สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ การจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนผู้รับการนิเทศหรือครูผู้สอน วิชาการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีในปัจจุบันก็เริ่มมีแนวโน้มสำเร็จมากขึ้น ถือได้ว่าเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์วิจัยกิจกรรมการเรียนการสอนและการนิเทศได้มากขึ้น รู้จักสร้างเครื่องมือในการประเมินผล ตลอดจนการวางแผนงานได้ยิ่งขึ้น ส่วนผู้รับการนิเทศหรือครูผู้สอนที่มีวุฒอนุปริญญาหรือต่ำกว่าอนุปริญญา การศึกษาวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 112) พบว่าครูมีวุฒการศึกษาอนุปริญญา ถึงร้อยละ 85 มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และมีความรับผิดชอบงานในหน้าที่สูง เป็นข้อสังเกตได้ว่าผู้รับการนิเทศในระดับนี้มีความขยันปฏิบัติงาน สนใจ และรับผิดชอบงานในหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการนิเทศภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าผู้รับการนิเทศที่มีวุฒการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกัน

สำหรับขนาดโรงเรียนที่ผู้รับการนิเทศปฏิบัติงานอยู่ก็เช่นกัน มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะท้องถิ่น และจำนวนเด็กนักเรียนในโรงเรียน ทำให้ผู้รับการนิเทศมีชั่วโมงในการสอนไม่เท่ากัน ทำให้มีเวลาในการเตรียมอุปกรณ์การสอน ตลอดจนปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศแตกต่างกันไป ผลจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผู้รับการนิเทศปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษาก็พบว่าองค์ประกอบหรือปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องก็คือ จำนวนนักเรียนในโรงเรียน จำนวนครู งบประมาณอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ มีอย่างจำกัดไม่สามารถสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเต็มที่

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ขนาดโรงเรียน ที่ต่างกันมีผลกระทบต่อการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะโรงเรียนขนาดกลางมักจะประสบปัญหามากมายหลายประการ โดยเฉพาะการขยายห้องเรียนในแต่ละปีการศึกษา การเพิ่มจำนวนนักเรียนไม่แน่นอน ไม่เหมือนกับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีอัตราการเพิ่มจำนวนนักเรียนน้อยมาก และโรงเรียนขนาดใหญ่ มักมีห้องเรียนและจำนวนนักเรียนคงที่ ปัญหาส่วนใหญ่มักเกิดกับโรงเรียนขนาดกลาง ผลจากการจัดกิจกรรมนิเทศไม่มีระบบและขั้นตอนที่ดี เพราะมีงบประมาณอย่างจำกัด โดยเฉพาะอัตราค่าจ้างครูไม่เพียงพอ ครูมีภารกิจมากมีชั่วโมงการสอนมาก เวลาที่จะสนับสนุนการนิเทศน้อย แต่โรงเรียนขนาดเล็ก บุคลากรมีเพียงพอ สามารถควบคุมกำกับติดตามผลได้ดีกว่าเพราะห้องเรียนแต่ละชั้นจะมีนักเรียนไม่เกิน 20 คน ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เต็มที่ การจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านโครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศ ในโรงเรียนขนาดเล็กประสบความสำเร็จสูง ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ผู้รับการนิเทศมีความรู้ความสามารถ โรงเรียนมักอยู่ในชุมชน อุปกรณ์ เครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนสะดวก สามารถนำมาใช้ได้อย่างเต็มที่ ระบบการนิเทศมักประสบความสำเร็จกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ผู้รับการนิเทศที่มีประสบการณ์ ในการรับราชการต่างกัน และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สืบเนื่องมาจากเหตุผลบางประการดังนี้ ประการแรก ในปัจจุบันครูผู้รับการนิเทศหรือครูผู้สอนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองได้ง่ายและสะดวกขึ้นมากมายหลายวิธี เรียนรู้ต่อวิชาการหรือวิชาที่สัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนในโรงเรียนได้มากขึ้น และเป็นผลมาจากการสื่อสาร และเทคโนโลยีทางการศึกษาได้พัฒนามากขึ้น ทำให้ครูผู้ศึกษาค้นคว้าศึกษาได้สะดวกยิ่งขึ้น แม้อยู่ที่บ้านเวลาว่างก็สามารถศึกษาจากวิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตามความสนใจ ประการที่สอง ทางหน่วยงานสังกัดได้จัดประชุมอบรม สัมมนา วิชาการ เร่งรัดคุณภาพการเรียนการสอน ให้ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษา ทำให้ครูผู้สอนมีความรู้สามารถพัฒนาทักษะ เทคนิค และวิธีการสอนได้มากขึ้น ประการที่สามทางหน่วยงานสังกัดได้จัดบริการเอกสาร คู่มือ ตำรา อุปกรณ์เครื่องมือ ให้บริการแก่ครูได้อย่างทั่วถึงเพราะมี

งบประมาณมากขึ้น ครูมีคู่มือ เอกสาร แบบฝึกหัดสำหรับประกอบการสอนครบชุดสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ดี ขึ้นอยู่กับความสนใจและความสามารถของแต่ละคนที่จะพัฒนาตนเองได้ ส่วนรวมแล้วการพัฒนาการเรียนการสอน และการนิเทศปฏิบัติได้ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ถึงแม้ว่าในปัจจุบัน การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนมีการบริหารงานแบบระบบกลุ่มโรงเรียน โดยมีกลุ่มเป็นผู้ประสานงานติดตามผลงานด้านวิชาการ พยายามประชุมครูแต่ละกลุ่มประสพการณ์ทุกระยะ เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนประสพการณ์ พร้อมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันแก้ไข พร้อมเสนอแนะซึ่งกันและกันตลอดเวลา ทำให้คุณภาพการประณตศึกษาของสำนักงานการประณตศึกษาจังหวัดพัทลุง แต่ละโรงเรียน พัฒนาและมีคุณภาพใกล้เคียงกัน

จากเหตุผลและสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวเหล่านี้เองน่าจะเป็นสาเหตุให้ผู้รับการนิเทศที่มีประสพการณ์ในการรับราชการ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

4. ศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศในโรงเรียนประถมศึกษา ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ปรากฏว่าผู้นิเทศมีความคิดเห็นต่อปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ โครงการณ์ิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีดังต่อไปนี้

โครงการณ์ิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ พบปัญหาที่สำคัญคือ โครงการณ์ิเทศภายในโรงเรียนไม่ปฏิบัติต่อเนื่องตลอดปีการศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนไม่สามารถจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการได้อย่างละเอียดและถูกต้อง การกำหนดเป้าหมายของโครงการณ์ิเทศไม่ชัดเจน และสอดคล้องกับกิจกรรม ปฏิบัติไม่ได้ โครงการณ์ิเทศภายในโรงเรียนไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับแผนงานของกลุ่มโรงเรียน และสำนักงานการประณตศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ โรงเรียนขาดการเตรียมตัวเกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่าย วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็นใช้ประกอบการนิเทศ

กระบวนการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ พบปัญหาที่สำคัญ คือ การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ขาดการวางแผนงาน ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่แน่นอน ขาดความต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการนิเทศ การดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศไม่ถูกต้องสอดคล้องตามกระบวนการที่วางไว้ และโรงเรียนขาดการประสานงานร่วมมือที่กระหว่างผู้รับผิดชอบทุกฝ่ายในการนิเทศ

การจัดกิจกรรมการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ มีปัญหาที่สำคัญคือ การจัดกิจกรรมการนิเทศส่งเสริมครูผู้สอนน้อยเกินไป ขาดการกำหนดเวลา ตารางปฏิบัติงานในการนิเทศภายใน จัดกิจกรรมการนิเทศไม่ตรงตามเป้าหมายและความต้องการของครูผู้สอน ขาดการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้คณะครูทราบ และผู้นิเทศไม่มีทักษะ ความรู้ความสามารถในการนิเทศ

รูปแบบการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ มีปัญหาที่สำคัญคือ ครูไม่เห็นความสำคัญของการสาธิต การสอน โรงเรียนขาดคำรา เอกสาร หนังสือที่สนับสนุนการนิเทศ ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนและแน่นอน ครูผู้สอนไม่ยอมรับความคิดเห็นและปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้นิเทศและผู้บริหาร

การใช้เวลาการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศมีปัญหาที่สำคัญ คือ ผู้บริหารหรือผู้นิเทศมีเวลาน้อย และนิเทศไม่ต่อเนื่อง ไม่ได้ปฏิบัติงานการนิเทศตามตารางกำหนดเวลา ผู้นิเทศใช้เวลาในการพบปะคุยให้คำปรึกษาหารือกับครูน้อยไป

การประเมินผลการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ มีปัญหาที่สำคัญ คือ ผู้นิเทศไม่ได้จัดทำเอกสารประกอบการนิเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนและถูกต้อง การประเมินผลการนิเทศไม่ต่อเนื่องขาดการติดตามผล ผู้นิเทศไม่ทำผลจากการประเมินผลการนิเทศมาใช้แก้ปัญหาและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน โรงเรียนขาดแบบประเมินผลการนิเทศที่เป็นมาตรฐาน

5. ศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษา ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ปรากฏว่าผู้รับการนิเทศมีความคิดเห็นต่อปัญหา

การนิเทศภายในโรงเรียน ทั้ง 6 ด้าน คือ โครงการนิเทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีดังต่อไปนี้

โครงการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ มีปัญหาสำคัญ คือ โรงเรียนไม่ได้กำหนดโครงการนิเทศที่แน่นอนและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา โครงการนิเทศภายในโรงเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน โครงการนิเทศไม่ได้ประเมินผล ติดตามผล คณะปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ โครงการนิเทศขาดการประสานงานร่วมกันระหว่างผู้ที่รับผิดชอบ และผู้สนับสนุนระดับกลุ่มโรงเรียนและอำเภอ การกำหนดความมุ่งหมายเป้าหมายของโครงการนิเทศไม่ชัดเจน

กระบวนการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศมีปัญหาคือสำคัญ คือ การนิเทศภายในโรงเรียนขาดการวางแผนงานที่ดีไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน งานซ้ำซ้อน ลำช้า ขั้นตอนสรุปผลเสนอแนะ อภิปรายผลไม่สมบูรณ์ ขาดการบันทึกหลักฐาน ผู้รับการนิเทศไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่มีความกระตือรือร้น และเห็นความสำคัญของงานการนิเทศ และผู้รับการนิเทศไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศร่วมกับผู้นิเทศและศึกษานิเทศก์ การนิเทศภายในโรงเรียนขาดการกำกับ ควบคุม ติดตามผลจากผู้นิเทศอย่างต่อเนื่อง

การจัดกิจกรรมการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ มีปัญหาที่สำคัญ คือ กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่จัดขึ้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและความต้องการของครูผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศใช้กิจกรรมส่งเสริมการนิเทศแบบเดียว ซ้ำ ๆ กันในการนิเทศ ขาดความสนใจจากผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศ ไม่ได้เข้าสังเกตการสอนของผู้รับการนิเทศตามกำหนด ตามแผนงานและตารางกำหนดเวลา ผู้รับการนิเทศไม่ยอมรับข้อคิดเห็น ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์จากผู้นิเทศหรือผู้สนับสนุนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการสนับสนุนเอาใจใส่จากผู้บริหารหรือผู้นิเทศ

รูปแบบการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ มีปัญหาที่สำคัญ คือ ผู้นิเทศ ไม่ได้นำรูปแบบใหม่ ๆ ผสมผสาน เข้ามาส่งเสริม การนิเทศส่วนใหญ่ใช้วิธีการแนะนำ บอกกล่าว ในการปรับปรุงการนิเทศ ผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศไม่มีแบบแผนมาตรฐานเดียวกันในการ ส่งเสริมการนิเทศ ขาดเอกสาร คู่มือ คำว่า อุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้รับการนิเทศใช้ศึกษา ค้นคว้า อ่านประกอบการนิเทศ ผู้นิเทศไม่ได้เข้าสังเกตการสอนติดตามผลด้วยตนเอง ส่วนใหญ่ มักใช้วิธีการสอบถามเป็นหลัก

การใช้เวลาการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศมีปัญหาที่สำคัญ คือ การใช้เวลานิเทศของผู้นิเทศน้อยเกินไป ผู้นิเทศมีเวลาปฏิบัติงานอื่น ๆ มากกว่าการนิเทศ ผู้รับการนิเทศไม่ได้ใช้เวลาในการบันทึกหลักฐานการนิเทศอย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์ที่ดี ผู้นิเทศ ไม่ได้กำหนดตารางเวลาในการนิเทศไว้ให้ถูกระบบตลอดภาคเรียน กิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนมีน้อย ไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของครูผู้สอนหรือผู้รับการนิเทศ

การประเมินผลการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศมีปัญหาที่สำคัญ คือ การประเมินผลการนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามผล เมื่อสิ้นสุดการประเมินผลการนิเทศตาม โครงการนิเทศ ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่มีการสรุปอภิปรายให้เข้าใจตรงกัน การประเมินผลไม่ได้บันทึก หลักฐานเอาไว้ให้ถูกต้อง โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนขาดเครื่องมือ วิธีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนไม่ได้นำผลที่ได้จากการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการไปปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบการนิเทศให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะดังนี้ คือ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความเห็นว่าสภาพการนิเทศ ภายในโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติในระดับปานกลาง แต่ผู้รับการนิเทศมีความคิดเห็นต่อสภาพ การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านโครงการนิเทศ และด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ

ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จากสภาพที่เป็นจริงแล้ว ผู้นิเทศน่าจะปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่านี้ เพราะผู้บริหารถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ปกติแล้วผู้บริหารคือผู้นิเทศมีจำนวนน้อย และการประชุมอบรมเร่งรัดคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารได้เข้าอบรมสัมมนากิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนอยู่ตลอดปี มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คิดตามผลจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภออยู่ตลอดเวลา แต่ผลการปฏิบัติของผู้นิเทศอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน นับว่าขาดประสิทธิภาพ น่าจะปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่านี้

2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ควรจะกำหนดนโยบายและแนวทางเกี่ยวกับการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ศึกษาเข้าใจถึงขั้นตอน วิธีปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนให้เข้าใจตรงกัน โดยการจัดอบรมสัมมนาครูทุกคนในแต่ละปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คณะครูผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงกระบวนการนิเทศอย่างถูกต้อง มีการปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

3. หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ซึ่งถือว่าเป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ ควรจะมีบทบาทที่สำคัญมากที่สุดในการกำหนดโครงการติดตามผลและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้นิเทศหรือผู้บริหารอย่างต่อเนื่องทุกโรงเรียน โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย นโยบาย วิธีการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อเป็นการพัฒนา ปรับปรุง และหาแนวทางแก้ไขงานนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภอให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

4. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ขาดการประสานงานที่ดีต่อกัน เพราะสายงานบังคับบัญชาภายในโรงเรียนนั้นแบ่งงานนิเทศภายในอยู่กับงานวิชาการ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการ โดยปกติแล้วผู้รับการนิเทศก็มีชั่วโมงสอนในแต่ละสัปดาห์เต็มที่อยู่แล้ว ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมการนิเทศได้อย่างเต็มที่ตามแผนงานการนิเทศได้ โอกาสต่อไปควรจะจัดงานนิเทศในโรงเรียนเป็นงานหลักอีกงานหนึ่ง ตามสายงานบังคับบัญชา จะทำให้การปฏิบัติงานนิเทศกันอย่างจริงจัง ผลสำเร็จอาจเกิดขึ้นได้อย่างเต็มที่ ระบบการนิเทศเกิดความคล่องตัวทุกด้าน เพื่อมีแผนงาน โครงการ และผู้รับผิดชอบที่แน่นอน

5. เพื่อเป็นการคำนึงมาตรการให้การบริหารโรงเรียนบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาได้มากขึ้นและเร็วขึ้น ขณะเดียวกันก็เป็นการจูงใจให้ผู้บริหารและครูผู้สอนในปัจจุบันได้ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยความเต็มใจและตั้งใจมากขึ้น สำนักงานการประถมศึกษาทุกระดับควรจะยึดถือเอางานการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานหนึ่งในการพิจารณาผลงานความดีความชอบในแต่ละปี

6. ในปัจจุบันการบริหารงานการประถมศึกษาในแต่ละจังหวัดเน้นถึงการบริหารงานโดยกลุ่มโรงเรียน ซึ่งรวมโรงเรียนกลุ่มละประมาณ 8 - 10 โรงเรียน การบริหารงานภายในกลุ่มโรงเรียน มีศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นศูนย์บริการทางวิชาการเพื่อให้ครูผู้สอนและผู้รับการนิเทศและผู้บริหารได้ใช้สอย พร้อมทั้งบุคลากรในกลุ่ม ส่งเสริมการเรียนการสอน ตลอดจนการนิเทศให้เกิดประโยชน์มากที่สุด แต่การบริหารงานภายในกลุ่มโรงเรียนขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหารหรือประธานกลุ่ม ครูผู้สอนไม่ได้ติดต่อประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนเพื่อขอรับบริการต่าง ๆ จากกลุ่ม ทำให้การบริหารงานภายในกลุ่มโรงเรียนเกิดความล้มเหลวขึ้น เพราะคิดว่าเรื่องการเรียนการสอนและการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน ขาดการสนับสนุนและติดตามผลจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

7. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาานิเทศก์ทุกระดับควรจะเป็นฝ่ายสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาานิเทศก์ทุกระดับควรจะเป็นฝ่ายสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียนในจังหวัด อาเภอของตนโดยประชาสัมพันธ์ ช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เป็นฝ่ายเตรียมการจัดหรือผลิตสื่อต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างสะดวกรวดเร็ว เช่น ผลิตชุดการสอน วีดิโอแสดงกระบวนการและจัดกิจกรรมการนิเทศ การเรียนการสอน รูปแบบต่าง ๆ การนิเทศ จัดทำสไลด์ประกอบการสอนวิชาต่าง ๆ โดยประสานงานกับศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เพื่อง่ายในการรับบริการและติดตามผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องความคิดเห็นเฉพาะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเท่านั้น การวิจัยในครั้งต่อไปน่าจะสอบถามความคิดเห็นของผู้สนับสนุนการนิเทศ ได้แก่ ศึกษาานิเทศกิ่งอำเภอ อำเภอ และจังหวัด เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จะมีประโยชน์มากขึ้น สามารถทราบสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างละเอียดมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง, สำนักงาน. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2530. เอกสาร
ลำดับที่ 5/2530, 2530. อักสำเนา.

_____. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2531. เอกสารลำดับที่ 4/2531, 2531.
อักสำเนา.

_____. รายงานการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2530. เอกสารลำดับที่ 2/2531,
2531. อักสำเนา.

_____. รายงานการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2529. เอกสารลำดับที่ 23/2530,
2530. อักสำเนา.

_____. รายงานการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529.
ฉบับแก้ไข เอกสารลำดับที่ 24/2530, 2530. อักสำเนา.

กิตติพร บัญญาบุญไธผล. "สมรรถภาพในการนิเทศการศึกษา," ศึกษาศาสตร์ศาสตร์ 1(2) :
144 - 154; ตุลาคม 2525 - มีนาคม 2526.

กฤษณี น้ำเพชร. วิธีการปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อักสำเนา.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การประถมศึกษา 2526. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2526.

_____. การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา พ.ศ. 2525 - 2534. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2526.

_____. "แผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2534)," เอกสารประกอบ
การเรียนวิชาการวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อักสำเนา.

✓ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5

(พ.ศ. 2525 - 2529) ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2526.

..... รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพของการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2527.

..... รายงานการวิจัยกองการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2528.

..... เอกสารชุดการนิเทศการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียน เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530.

ฉลอง ปิ่นทอง. "การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน," มิตรครู. 9(12) : 14; 15
พฤษภาคม 2527.

ชลอ จันทกรุล. บทบาทการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดศรี

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อักสำเนา.

ชารี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, 2526.

ชาญชัย อาจิณสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 243

กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2525.

ชูศรี วงศ์รัคนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2525.

นิสิตปริญญาโทสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร. "การส่งเสริมการนิเทศการศึกษา

ภายในประเทศไทย," รายงานการสัมมนาการนิเทศการศึกษาและพัฒนา หลักสูตร

ปีการศึกษา 2527. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อักสำเนา.

นิตยา ปรีชาหาญ. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดการประถมศึกษา

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.บ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

อัครสำเนา.

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. การนิเทศการศึกษาชี้ทางนักบริหารการศึกษา. เอกสารทางวิชาการ

ฉบับที่ 3 สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ : บริษัท เอส.เอ็ม.

เอ็ม., ม.ป.ป.

_____. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2526.

ประมวล รัตนวงศ์. บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของนักการศึกษา

และคณะกรรมการการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. ปรินต์ยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัครสำเนา.

เมธี ปลัณธนันท์ "การนิเทศการศึกษา," กुरुสาร. 9 : 7; พฤษภาคม 2525.

มณฑิร ชมคอกไม้. การนำเสนอรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัครสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

บริษัท วิคตอรีเพอร์พอยท์, 2527.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัครสำเนา.

วิจิตร วรุตบางกูร. การนิเทศภายในโรงเรียน. เอกสารประกอบคำบรรยายในการประชุม

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2525.

วินัย ทะสิดิษฐ์. สำรวจการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา

ในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

อัครสำเนา.

- วัชรินทร์ แสงศัพท์. สภาพการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อักสำเนา.
- ศิริวรรณ ฉายะเกษตริน. การนำเสนอรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
อักสำเนา.
- สังค อูหรานันท์. "กระบวนการนิเทศการศึกษา ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา,"
เอกสารการรายงานการปฏิบัติงานเรื่อง การทดลองรูปแบบการนิเทศการศึกษายภายใน
โรงเรียน. 4 - 8 มีนาคม 2527. อักสำเนา.
- _____. การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
ม.ป.ป. อักสำเนา.
- _____. การนิเทศการศึกษา หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ. ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม; 2530.
- สุชาติ ศรีสุวรรณ. การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
อักสำเนา.
- สุนทร ไคลมี. การจัดการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี.
วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อักสำเนา.
- สมควร หนูไพโรจน์. งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
อักสำเนา.
- สมศักดิ์ สายเทพ. การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก.
วิทยานิพนธ์ ก.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530. อักสำเนา.

สัมพันธ์ หวนเงิน. ทัศนะของครูต่อการนิเทศทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อักสำเนา.

สันต์ ธรรมบำรุง. หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2526.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ. โครงการปรับปรุง
ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เล่มที่ 11. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
 ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล, 2529.

_____. รายงานการประเมินผลความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2529. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530.

_____. การกำกับติดตามผลการนิเทศและประเมินผลการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา
โครงการอบรมผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2530.

_____. การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา พ.ศ. 2525 - 2534. กรุงเทพฯ :
 วัฒนาพานิช, 2526.

_____. รายงานการประเมินผลความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2528. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2528.

_____. เอกสารชุดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2530.

_____. รายงานการประเมินผลความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2529. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2530.

_____. รายงานการประเมินผลความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2530. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2531.

อรนันท์ โพธิ์หนองทอง. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน
ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์
 ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อักสำเนา.

อาคม จันทสุนทร. "การนิเทศภายในโรงเรียน," เอกสารสัมมนาเรื่อง การส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนของประเทศไทย. 25 - 30 กรกฎาคม 2527. อัดสำเนา.

_____. "การนิเทศภายในโรงเรียน," สามัคคีศึกษา. 8 : 61 - 62; ตุลาคม 2528.

_____. "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน," มิตรครู. 28 : 19 - 21; มีนาคม 2529.

✓ อ้อม ประนอม. "ท้าวอย่างไรจะนิเทศภายในให้เกิดผลดี," มิตรครู. 22 : 45 - 51; พฤศจิกายน 2528.

Adam, Harold P. and Frank G. Dickey. Basic Principle of Supervision. Ran Nager, New Delhi : Eurasia Publishing House, 1966.

Best, John W. Research in Education. 3rd ed. India : Prentice Hall, 1981.

Burton, William H. and Leo J. Brueckner. Supervision : A Social Process. New York : Appleton Century-Clofts, Inc., 1955.

Eye, Glen G., Lenor A. Netzer and Robert D. Krey. Supervision of Instruction. 2nd ed. New York : Harper and Row Publisher, 1971.

Franseth, Jane. Supervision as Leadership. New York : Row Peterson and Company, 1961.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Company, 1951.

Harris, Ben M. Supervision Behavior in Education. 2nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1975.

_____. Supervisory Behavior in Education. 2nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1963.

Harrison, Raymond H. Supervisory Leadership in Education. New York : Van Nostrand Reinhold Company, 1968.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Education and Psychological Measurement. 1970.

Lee, Bill Dam. "Critical Incidents of Supervisory Function of Principals in Southern New Mexico," Dissertation Abstracts International A. The Humanities and Social Sciences, 1974.

Mackenzie, Alec R. The Time Trap. New York : American Management Association, 1972.

Mark, Jame R., Stoop Emery and King Stoop Joice. Handbook of Educational Supervision : A Guide for the Practitioner. 2nd ed. Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1978.

Minor, Gwynn J. Theory and Practice of Supervision. New York : Dodd Mead and Company, 1964.

Neagley, Rose L. and Dean N. Evans. Handbook for Effective Supervision of Instruction. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc., 1964.

Ovard, Glen F. Administration of the Changing Secondary School. New York : Macmillan, 1971.

Spears, Harold F. Improving the Supervision of Instruction. New York : Prentice-Hall, 1967.

Tilahun, Beyene M. "The Kind of School Supervision Needed in Developing Countries Case Study Ethiopia," Dissertation Abstracts International. p. 2168-A; January, 1983.

ภาคผนวก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร สุขุมวิท 23 กรุงเทพมหานคร

26 มิถุนายน 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหารโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้นิเทศ

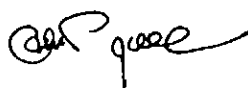
แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้รับการนิเทศ

ด้วยกระผม นายสมจิต อุดม ชำราชการครูโรงเรียนวัดห่านโพธิ์ สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ขณะนี้กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศ
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง เพื่อเสนอต่อบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนของท่าน และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
พัทลุง การวิจัยครั้งนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากท่านในการตอบข้อมูลจากแบบสอบถาม
ในฐานะเป็นผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน
จากท่าน นับว่ามีความสำคัญที่สุดต่อการวิจัยในครั้งนี้ ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามมาทุกข้อตาม
ความเป็นจริง ตามที่ท่านได้ปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน ในปีการศึกษา 2531 - 2532

จึงเรียนมาขอความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมจิต อุดม)

ที่ หม 1007/0905

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23 กรุงเทพมหานคร

26 มิถุนายน 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่านายสมจิตร อุดม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหาร
การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดพัทลุง

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ศส. คร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์

ประธาน

รศ. คร.โชติ เพชรชื่น

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการ
ทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มีรายชื่อต่อไปนี้

1. นายหังงา ประทุมรัตน์
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
2. นางสาวประพาส ศิริอนันต์
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
3. นางสาวณูณี ทองพลับ
ศึกษานิเทศก์ฝ่ายการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
4. นายเดโช บุญยภักดิ์
ศึกษานิเทศก์ฝ่ายการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
5. นายโชติ เพชรชื่น
ผู้อำนวยการสำนักทดสอบจิตวิทยาและการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อการวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ เรื่อง

สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพัทลุง

แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้นิเทศ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 80 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง เป็นแบบคำถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

2. การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ให้ยึดผลการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน ในปีการศึกษา 2531 - 2532

3. ผู้นิเทศ หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และหัวหน้าครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตรงตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ตำแหน่งหน้าที่ในการนิเทศของท่าน

☐ ผู้นิเทศ

☐ ผู้รับการนิเทศ

2. วุฒิการศึกษา แยกออกเป็น

☐ อนุปริญญา หรือต่ำกว่าอนุปริญญา

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการรับราชการ แยกออกเป็น

☐ น้อยกว่า 10 ปี

☐ 10 - 20 ปี

☐ มากกว่า 20 ปี

4. อายุ แยกออกเป็น

☐ น้อยกว่า 30 ปี

☐ 30 - 45 ปี

☐ มากกว่า 45 ปี

5. ขนาดโรงเรียน แยกออกเป็น

☐ โรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียนไม่เกิน 359 คน

☐ โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 360 - 719 คน

☐ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียน 720 - 1,079 คน

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง

- / 1. โครงการนิเทศ
- / 2. กระบวนการนิเทศ
- / 3. การจัดกิจกรรมการนิเทศ
- 4. รูปแบบการนิเทศ
- 5. การใช้เวลาการนิเทศ
- 6. การประเมินผลการนิเทศ

คำชี้แจง โปรดอ่านรายการต่าง ๆ แต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนของท่าน หรือกลุ่มโรงเรียนของท่านที่ได้ปฏิบัติงานอยู่ ว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับใด แล้วโปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่กำหนดให้ มี 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยที่สุด ตามความคิดเห็นของท่านตรงตามความเป็นจริงที่สุด

1. โครงการนิเทศ

ข้อที่	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ โครงการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	ความสอดคล้องกับแผนงาน และโครงการของสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ					
2.	ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของ โรงเรียน					
3.	ความสอดคล้องกับโครงการนิเทศของกลุ่มโรงเรียน					
4.	ความต่อเนื่องของการจัดโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ตลอดปีการศึกษา					
5.	โรงเรียนได้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมสำรวจปัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอนก่อนกำหนดโครงการนิเทศ ภายในโรงเรียน					
6.	โครงการนิเทศภายในโรงเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการนิเทศไว้อย่างชัดเจนและถูกต้อง					
7.	การปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ได้ประสานงานระหว่างผู้รับผิดชอบในการนิเทศ เพื่อเกิดการปฏิบัติงานที่ดี					

ข้อที่	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ โครงการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
8.	การปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียนได้รับการสนับสนุน ควบคุม ติดตามผล จากสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ					
9.	โครงการนิเทศภายในโรงเรียนได้รับการประเมินผล อย่างต่อเนื่อง					
10.	เมื่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนสิ้นสุด โรงเรียน ได้สรุปผลและอภิปรายผลร่วมกับบุคลากรที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานให้กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ , ...					

2. กระบวนการนิเทศ

ข้อที่	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการนิเทศ	ระดับความถี่เห็นในการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	การศึกษาสำรวจ และเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ งานวิชาการในโรงเรียนก่อนการกำหนดแผนงาน และโครงการนิเทศภายในโรงเรียน					
2.	การกำหนดแผนงานการนิเทศภายในโรงเรียนเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ					
3.	กำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ชัดเจนและถูกต้อง					
4.	โรงเรียนกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ ของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ไว้ชัดเจนถูกต้อง					
5.	บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และเกิดการ ประสานงานร่วมมือที่ดีต่อกัน					
6.	บุคลากรร่วมมือในการตัดสินใจ และหาแนวทางแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง					
7.	ผู้รับการนิเทศเกิดการยอมรับข้อเสนอแนะ ความถี่เห็น จากผู้นิเทศ					

ข้อที่	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
8.	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้แก่ครู ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสาธิต การทดลอง เทคนิควิธีการ ตลอดจน ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ					
9.	โรงเรียนอำนวยความสะดวก สนับสนุน แรงจูงใจ และ ปรับปรุงกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน					
10.	โรงเรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน					
11.	โรงเรียนสรุปผล และอภิปรายผลการนิเทศภายใน โรงเรียนให้บุคลากรที่รับผิดชอบได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ					
12.	โรงเรียนรายงานผลการปฏิบัติงานการนิเทศภายในให้ กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการศึกษาอำเภอและ กิ่งอำเภอทราบอย่างต่อเนื่อง					

3. การจัดกิจกรรมการนิเทศ

ข้อที่	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	จัดปฐมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อให้รับทราบแผนงาน					
2.	โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม และจัด กิจกรรมให้ครูได้พบปะ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน					
3.	บรรยากาศการประชุม ครูสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และซักถามปัญหาซึ่งกันและกัน					
4.	โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน ได้เชิญศึกษานิเทศก์ หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่ม ผู้อำนวยการ แนะนำสาธิต การสอน การใช้สื่อ เพื่อส่งเสริมความรู้แก่ครูผู้สอน แต่ละกลุ่มประสบการณ์					
5.	โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอน รู้จัก ใช้แหล่งวิทยาการในห้องดินให้เกิดประโยชน์ต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และการนิเทศภายใน โรงเรียน					
6.	การขอความช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน จากกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอ					

ข้อที่	สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.	โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการนิเทศภายในโรงเรียน					
8.	โรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการสอนของครูภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง					
9.	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูภายในโรงเรียนรู้จักการประเมินผลการสอนของตนเอง และประเมินผลของเพื่อนครูด้วยกัน					
10.	โรงเรียนเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลความรู้ เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนรับทราบ					
11.	โรงเรียนยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน					
12.	กำหนดตารางเวลาในการเข้าสังเกตการสอนของครูในแต่ละสัปดาห์ และรายภาคเรียน					

ข้อที่	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
13.	การสังเกตการปฏิบัติงาน และการสอนของครูใน ห้องเรียน ขณะที่ครูทำการสอนแต่ละวิชา					
14.	การให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียน การสอน ก่อนและหลังสังเกตการสอนในชั้นเรียน					
15.	ขณะครูผู้สอนประสบปัญหาด้านการสอน ผู้บริหารหรือ ผู้นิเทศสามารถช่วยแก้ปัญหาได้ทันเหตุการณ์จนครูผู้สอน พึงพอใจ					

4. รูปแบบการนิเทศ

ข้อที่	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	ก่อนการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน ได้ ประชุมชี้แจง หลักการ แผนงาน ให้ผู้ร่วมรับผิดชอบ รับทราบจนเข้าใจ					
2.	การเปิดโอกาสให้ครูผู้ร่วมประชุม สอบถามปัญหา ที่เกิดขึ้นจนเข้าใจอย่างถูกต้อง					
3.	มีการจัดบันทึกการประชุมอย่างละเอียดถูกต้องทุกครั้ง					
4.	การสังเกตการสอนของครูในห้องเรียนแต่ละชั้นเรียน ตรงตามแผนงานที่กำหนดไว้					
5.	มีการจัดบันทึกรายละเอียดจากการเข้าสังเกตการสอน ของครูชัดเจนถูกต้องตรงตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น					
6.	การเสนอแนะ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหามาได้จากการเข้า สังเกตการสอนของครูในห้องเรียน					
7.	การพยายามให้คำปรึกษาหารือ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จนครูผู้สอนเกิดความเข้าใจ ยอมรับ และให้ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานที่ดี					

ข้อที่	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.	เอกสาร คำรา หนังสือสนับสนุนการนิเทศการศึกษา เป็นคำราใหม่ มีเพียงพอต่อความต้องการของครู					
9.	ให้คำปรึกษาหรือแก่ครูผู้สอนทันที เมื่อครูต้องการ ความช่วยเหลือ					
10.	ติดตามผลการปฏิบัติการสอนของครูหลังจากการนิเทศ ภายในโรงเรียนเรียบร้อยแล้ว					
11.	สนับสนุนช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนและ การนิเทศทุกครั้ง					
12.	จัดสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเรียนการสอนชั้น ภายในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน					
13.	จัดการสนทนาทางวิชาการ ได้เชิญหัวหน้า การประถมศึกษา ศึกษาพิเศษ หรือวิทยากร ผู้มีความรู้มาร่วมสนทนา					
14.	การจัดเนื้อหา และกิจกรรมการสนทนาสอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน และ ครูผู้สอน					
15.	การสาธิตการสอน การใช้สื่อการเรียน สามารถ ส่งเสริม ปรับปรุง การเรียนการสอนได้ขึ้น					

5. การใช้เวลาการนิเทศ

ข้อที่	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เวลาการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	ผู้นิเทศ หรือผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้เวลาช่วยเหลือ แนะนำครูผู้สอน ได้พิจารณาเนื้อหาที่นำมาสอนสอดคล้อง กับกิจกรรม และวัตถุประสงค์ การเรียนมีประโยชน์ต่อ ผู้เรียน					
2.	การใช้เวลาแนะนำครูผู้สอนให้เข้าใจ ความมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างถูกต้อง					
3.	การใช้เวลาแนะนำครูผู้สอนให้เข้าใจวิธีการสอน การประเมินผลการเรียนการสอนอย่างละเอียดถูกต้อง					
4.	การใช้เวลามอบหมายงาน และติดตามช่วยเหลือครู ทำการสอนอย่างต่อเนื่อง					
5.	การใช้เวลาจัดหาสื่อการเรียนให้กับครูผู้สอน ใช้ประกอบการสอน เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน					
6.	การใช้เวลาจัดทำตารางเรียนและติดตามผลการเรียน ของนักเรียนตลอดปีการศึกษา					
7.	การใช้เวลาพิจารณาจัดกิจกรรมการนิเทศในรูปแบบ ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาการนิเทศภายใน โรงเรียน					

ข้อที่	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เวลาการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.	การใช้เวลากำหนดนโยบายและประสานงานร่วมกับ บุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ					
9.	การใช้เวลาเข้าสังเกตการสอนของครูแต่ละชั้นเรียน อย่างต่อเนื่อง					
10.	การใช้เวลาวางแผนปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศภายในโรงเรียน					
11.	การใช้เวลาปรับปรุงกิจกรรมการนิเทศให้สอดคล้องกับ โครงการนิเทศภายในโรงเรียน					
12.	การใช้เวลาประสานงานกับกลุ่มโรงเรียน สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ เพื่อสนับสนุน การนิเทศภายในโรงเรียน					
13.	การใช้เวลาศึกษาเพื่อกำหนดแผนงานการนิเทศภายใน โรงเรียนสอดคล้องกับแผนงานของกลุ่มโรงเรียนและ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ					
14.	การใช้เวลาควบคุม กำกับ ติดตามผลการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง					
15.	การใช้เวลารายงานผลการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน โรงเรียนต่อกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอและกิ่งอำเภอ					

6. การประเมินผลการนิเทศ

ข้อที่	สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	การประเมินผลโครงการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง					
2.	จัดการประชุมประเมินผลงานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา					
3.	นำผลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนมาปรับปรุงการนิเทศและการเรียนการสอน					
4.	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้นำผลจากการประเมินผลการศึกษา วิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการนิเทศภายในโรงเรียน					
5.	การประเมินผลการนิเทศปฏิบัติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง					
6.	บันทึกหลักฐานการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนได้ชัดเจนและถูกต้อง					
7.	สรุปผลและอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อที่	สภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับ การประเมินผลการนิเทศ	ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
8.	นำผลจากการสรุปและอภิปรายผล รายงานให้กลุ่ม โรงเรียน สำนักงานการศึกษาอำเภอและ กิ่งอำเภอได้รับทราบ					
9.	การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุ จุดมุ่งหมายของโครงการนิเทศ					
10.	การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนช่วยให้ผู้นิเทศ หรือผู้บริหารปฏิบัติงานการนิเทศได้ประสบความสำเร็จ					
11.	การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถ ช่วยให้ครูผู้สอนพัฒนาการเรียนการสอน และเกิดความ พึงพอใจ					
12.	ผลที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน สามารถพัฒนาทักษะ ความรู้ของครู ที่มีต่อการนิเทศ					
13.	โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนนำผลจากประเมินผล การนิเทศ มาปรับปรุงการเรียนการสอน งานการนิเทศมากขึ้น					

ตอนที่ 3

ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพัทลุง

คำชี้แจง โปรดตอบปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษาของท่านในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ปัญหาโครงการนิเทศ

1.
2.
3.

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ปัญหากระบวนการนิเทศ

1.
2.
3.

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ปัญหาการจัดกิจกรรมการนิเทศ

1.

2.

3.

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ปัญหารูปแบบนิเทศ

1.

2.

3.

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ปัญหาการใช้เวลาการนิเทศ

1.

2.

3.

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ปัญหาการประเมินผลการนิเทศ

1.

2.

3.

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

๐๐๐ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ๐๐๐

ประวัติของย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายสมจิตร ช่อสกุล อุดม

เกิดวันที่ 22 เดือนมิถุนายน พุทธศักราช 2500

สถานที่เกิด ตำบลด้า อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 45 ตลาดสี่แยก อำเภอสี่แยก จังหวัดตรัง 92150

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนวัดห่านโพธิ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาชัยสน
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516	ม.ศ. 3 จากโรงเรียนตึกพังงาวิทยายน
อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
พ.ศ. 2518	ม.ศ. 5 จากโรงเรียนตึกพังงาวิทยายน
อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
พ.ศ. 2520	ป.ศ.สูง (วิชาเอกภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ)จาก
วิทยาลัยครูภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
พ.ศ. 2528	ศษ.บ. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ - การบริหารการศึกษา)
จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2532	กศ.ม. (วิชาเอกการบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

